

❧ CONSTITVTIONES

INSIGNIS COLLEGII SEGVNTINI

QVOD EREXIT ILLVSTRIS ADMODVM D.D. IOANNES

Loppi de Medina Regius auditor & Consiliarius, ac inuictissimi

Henrici. IIII. Regis Hispaniæ ad Regem Gallorum primo,

deinde verò ad sanctissimum dominum nostrum

Paulum huius nominis secundum,

Orator destinatus.

COMPLVTI

Ioannes à Lequerica excudebat. Anno

1571

Joannes & Pedricus excoepbat. Anno

TABVLA.

Tabula eorum quæ in his constitu-
tionibus & additionibus continetur.

- D**e titulo collegij constitutio prima.
De numero collegialium, & de qui-
busdā eorūde qualitatibus constit. 2.
De modo eligendi Rectorem & consi-
liarios, necnon de ætate alijsq; qua-
litatibus eligendorum in Rectorem
& consiliarios, constit. 3.
In cassatione & dilatione electionum
qualiter procedatur, & de iuramen-
to præstando a collegialibus nouo
Rectori, constit. 4.
De tēpore durationis Rectoris & con-
siliariorū in suis officijs, & de electio-
ne Vicerectoris, & vice consiliario-
rum, constit. 5.
De nominatione collegialium facien-
da per Decanos & capitula ecclesia-
rum, constit. 6.
De forma seruanda in notificatione ca-
merarū vacantiū, & de receptione
collegialium, ac de pœna non præ-
sentiū intra tēpus præfixū duo-
rum mensium, constit. 7.
De forma in eiusdē receptionibus ob-
seruanda, & quid fieri debeat si aliqua
ecclesia contra formā harū constitu-
tionū aliquē præsentauerit, constit. 8.
De camerarū assignatione, & qd Rector
quotiescunq; voluerit, possit came-
ras omniū collegialium visitare, constit. 9.
De scientijs in scholis legendis, ac de
tēpore & horis lectionū, constit. 10.
& in additione, 3. fundatoris.
Quod Rector, consiliarij & Patroni pos-
sint mutare horas, & modū legēdi
pro audientium utilitate, ibidem, &
in additione, 6. Caruajalis.
De stipendio lectorum, constit. 11. & 35.
& in additione, 4. fundatoris.
De qualitate paupertatis recipiendo-
rum, constit. 12.
Ad quos pertineat eorum, qui in colle-
giū recipiendi sunt, examinatio, 13.
De tempore quo collegiales permane-
bunt in collegio, constit. 14.
De forma expulsionis collegialium com-
pleto tēpore sui collegij, constit. 15.
De forma iuramēti præstadi a scholari-
bus, & alijs in collegium recipiēdis
constit. 16.
Quod liber hic constitutionū & addi-
tionum fundatoris legatur in refe-
ctorio bis in anno, ibidem.
De vita & honestate & correptione
collegialium, constit. 17.
Qualiter collegiales se habebūt circa
viam diuinam, constit. 18.
Quid debeant collegiales recitare pro
anima domini fundatoris, ibidem.
De ordine sessionū inter collegiales,
constit. 19.
De alimētis collegialium, constit. 20. & ad-
di. 11. fundatoris, & in addi. 7. Car-
dinalis, & in addi. 8. & 34. Caruajalis.
De quatuor porcis emendis ultra com-
munem portionem, vide in constit.
20. & in addi. 2. Cardinalis.
De ieiunio, constit. 21. & addi. 9. Caruaj.
De silentio & lectione in refectorio,
constit. 22.
De vestimentis collegialibus dandis,
constit. 23. & in addi. 13. fundatoris,
& additio. 10. Cardinalis, & additi-
o. 28. Caruajalis.
De pœna exeuntium a collegio sine ha-
bitu & focali, constit. 23. & addi. 14.
fundatoris, & addi. 15. Cardinalis.
Quod camera collegialium provideā-
tur de omnibus necessarijs ex reddi-
tibus collegij, constit. 24.
De forma seruanda in gubernatione
collegij, constit. 25.
Quod negotia alicuius momenti de-
beāt expedire ab omnibus collegia-
libus, quæ vero fuerint parui momēti
expediat Rector cū consiliarijs, ibid.

T A B V L A.

- Quomodo corrigatur Rector si excelsit, consti. 26.
De electione syndicorum, & de reddenda ratione cuiuslibet administrationis, constitutu. 27.
De conuijs non faciendis a collegialibus, constitutu. 28.
De custodia bonorum & scripturarum collegij, consti. 29.
Quod Rector & consiliarij nō possint manire aliquas literas sigillis collegij, nisi prius lecta fuerint in capitulo coram omnibus collegialibus, & approbata a maiori parte, ibidem.
Quod literæ missiue subscribantur solum a Rectore & consiliarijs, ibidē.
De memoria bonorum spiritualium & temporalium in libris scribenda, constitutu. 30.
De prouisione facienda opportuno tempore, & de frumento seruando, constitutu. 31.
Quis debeat indicare inter collegiales, constitutu. 32.
Qualiter eligantur lectores cathedrarum principalium, consti. 33.
Modus presentanti lectores ad Seguntinam Ecclesiam ponitur inter constitutiones. 33. & 34.
Quibus de causis cathedratici possint priuari & expelli, & quod hoc facere pertinet ad Rectorem, Patronos, & omnes collegiales, constitutu. 34.
De habitatione & salario lectorum, constitutione. 35.
De tempore quo lectores possunt esse absentes, & de vocationibus, constitutu. 36.
De exercitio circa officium prædicationis, constitutu. 37.
Quibus temporibus habitantes in collegio debeant confiteri, & communicare, constitutu. 38.
De conuersatione foeminarum euitanda, constitutu. 39.
De exercitio collegialium circa scientiam, consti. 40. & additio. 18. Caruajalis.
- De his qui nouiter auxerint redditus, constitutu. 41.
Quibus horis claudatur collegium, & de dormientibus extra illud sine licentia Rectoris, constitutu. 42.
De absentijs collegialium, ibidem.
De submissione collegij, & de visitatione annuatim facienda per Patronos, constitutu. 43.
Contra iniuriosos & inhoneste viuentes, constitutu. 44.
Qualiter fiat cōcordia inter discordes, constitutu. 45.
Quod nemo ferat arma offensiuā, & de punitione delictarum, constitutu. 46.
Quod collegiales non ingrediatur coquinam, cellam vinariam, aut pistoriam, nisi certis quibusdam temporibus, constitutu. 47.
Quibus horis collegiales debeant prandere & cenare, ibidem.
De temporibus in quibus morbi eueniunt contagiosi, consti. 48.
Quod filij diuitum non addittantur in collegio, consti. 49.
Qui collegiales non lucrantur vestuarium, constitutio. 50. & additio. 20. fundatoris.
De veneratione festi Diui Blasij, constitutio. 51. & additio. 21. Caruajalis.
De veneratione festiuitatum Diui Hieronymi, & de anniuersario obitus domini fundatoris, constitutu. 52.
De institutione & ordinatione hospitalis, constitutu. 53.
Bulla indulgentiarum hospitalis, ibidem.
Recomendatio eiusdem collegij, constitutio. 54.
Forma iuramenti Rectoris & consiliariorum, constitutu. 55.
Forma iuramenti scholarium recipientium, constitutu. 56.
Forma iuramenti lectorum, constitutio. 57.
Forma intimationis faciendæ decanis &

T A B V L A.

- & capitulis super cameris vacantibus, consti. 59.
Forma intimationis cathedræ vacantis in collegio, consti. 59.
De nominatione patronorum post mortem fundatoris, & de salario eorum pro visitatione, constitutio. ne vltima.
Declaratio super collegialibus & habitantibus in collegio, additione prima fundatoris.
De ferijs & festis obseruandis, additio. 2. fundatoris, & additio. 8. Cardinalis, & 24. Caruajalis.
Quod beneficiati non participant de fructibus collegio accrescentibus, & de eorum habitatione, additione 4. fundatoris.
De substitutionibus cathedrarum vacantium, additio. 5. fundatoris.
De institutione cathedræ decretorum, additio. 6. fundatoris.
Qualiter lectores decretorum instituantur, & qua hora debeant legere, additione. 7. eiusdem.
Quod collegiales non audiant Canones, addi. 8. eiusdem.
De lubileo lectoribus concesso, addi. 9. eiusdem.
Limitatio super missa audienda & porta collegij claudenda, additione. 10. eiusdem.
De taxationibus alimentorum, additio. 11. eiusdem.
Quod infirmis ministrantur omnia necessaria, additio. 12. fundatoris, & additi. 12. Cardinalis.
De taxationibus vestimentorum, in additio. 13. fundatoris, & additio. 8. Cardinalis.
Contra retineutes bona collegij, addi. 15. fundatoris.
Contra retinentes aliquos ad pernoctantum in collegio, additione. 16. fundatoris.
De pecunijs in archiuo reponendis, ac de electione thesaurarij, & salario nunciorum, additione. 17. fundatoris, & additione. 31. Caruajalis.
Nominatio patronorum post mortem fundatoris, additio. 18.
Declaratio super temporibus, quibus pauperes debeant facere coenam, additio. 19.
Super numero familiarium, additio. 21. fundatoris, & additi. 14. Cardinalis, & addi. 37. Caruajalis.
Commissio absolutionis censurarum & periuriorum, additione. 23. fundatoris.
De ambiguitatibus in receptione collegialium superuenientibus declarandis secundum constitutiones & statuta insignis collegij Diui Bartolomei, additione. 24. fundatoris.
De executoribus constitutionum addi. 25. fundatoris.
Quibus diebus debeat fieri additio vltra communem portionem, in additione. 9. Cardinalis, additione. 34. & 45. Caruajalis.
Quod vnus cursus sit octo mensibus addi. 38. Caruajalis.
Quod ad graduum Bachalaureatus in theologia requirantur quatuor cursus, addi. 39. eiusdem Caruajalis.
Quod lotrix, tonsor, & reliqui officiales necessarij habeantur expensis collegij, additione. 40. Caruajalis.
Quod collegiales possint bis in anno conferre se in aliquo oppidum expensis collegij gratia recreandi animi, ibidem.
Quod collegiales possint aliquando collationem facere extra refectorium, scilicet, ad ignem, additione. 41. Caruajalis.
Quod Rectori detur vnus pileus expensis collegij, addi. 42. eiusdem.
Quod portiones eorum qui non veniunt ad prandium ministrantur in mensa, addi. 44. Caruajalis.

INTERROGATORIO DEL Colegio de Sigüenza.

Por las preguntas siguientes sean preguntados los testigos que fueren examinados por parte del Colegio de San Antonio de Portaceli, extramuros de la Ciudad de Sigüenza, de la persona, vida, linage, bienes, y hacienda de los que pretendieren ser admitidos por Colegiales en el dicho Colegio.

PRIMERAMENTE, Si conocen y tienen noticia de fulano opositor, y de N. su padre, y de fulano y fulana sus aguelos, y de los demas ascendientes por parte del dicho su padre, y quanto tiempo ha, y como los conocen. Asimismo digan y declaren quántos apellidos ay de los de sus padres, y ascendientes paternos, y quales son los que les tocan por esta parte.

2 ITEM, Si conocen a fulana madre del dicho fulano opositor, y al padre, y madre, y aguelos, y visaguelos, y a todos los demas ascendientes del dicho opositor por parte de la dicha su madre, y quantos apellidos ay de los de su madre, y ascendientes maternos, y quales son los que le tocan por esta parte.

3 ITEM, Si saben que el dicho fulano opositor, es hijo legitimo de los dichos sus padres, y que los dichos sus padres son casados y velados, segun el orden de la Santa madre Iglesia, Romana, y quantas vezes ayan sido casados ellos, y los de mas sus ascendientes.

4 ITEM, Si saben que el dicho fulano opositor, y el dicho fulano su padre, y los dichos sus aguelos, y mas ascendientes por parte del dicho su padre, son Christianos viejos, limpios, y de limpia sangre, sin raza, ni macula de ludios, ni Moros, ni Marranos, ni Confesos, ni Luteranos, ni de otra mala secta nueva, ni antiguamente convertidos; y que por tales Christianos viejos son, y han sido auidos y tenidos, y comunmente reputados donde quiera que dellos ay noticia: y que de lo contrario nunca oyeron nada, ni dello huvo fama, rumor, ni sospecha, y si la huviere, este testigo lo supiera, por la mucha noticia que de los dichos ha tenido, y tiene: y que ni burlando, ni de veras, en conuersacion, ni fuera della, publica, ni secretamente los ayan motejado de ludios, o no limpios, y que no han pretendido alguna cosa, para lo qual sea necessaria limpieza de linage, y por falta della no la ayan conseguido, digan como lo saben.

5 ITEM, Si saben que el dicho fulano opositor, y el dicho fulano su padre, y los dichos sus aguelos, y los demas ascendientes, de parte de padre, nunca ayan sido infamados por pena de Inquisicion, ni de otra justicia alguna, Ecclesiastica, ni seglar, ni se aya ahorcado, ni desesperado, ni acelerado la muerte en alguna manera afrentosa, ni han sido infamados de bruxos, o bruxas, hechiceros, o hechizeras, y que si lo fueran este testigo lo supiera por la mucha noticia que dellos tiene.

6 ITEM, Si saben que su padre fulano, y los dichos sus aguelos y mas ascendientes de parte del dicho su padre, han tenido, o tienen algun oficio, vil, o infame; por derecho, o reputacion, como verdugo, pregonero, porquerizo, o cortador, o otro alguno, que segun derecho, o la comun estimacion de la tierra del opositor sea tenido por infame.

7 ITEM, Que la dicha fulana madre del dicho fulano opositor, y sus aguelos, y ascen-

y ascendientes, por parte de la dicha su madre son Christianos viejos, limpios, y de limpia sangre, sin raza, ni macula de ludios, ni Moros, ni Confesos, ni Luteranos, ni Marranos, ni de otra mala secta nueva, ni antiguamente convertidos; y que por tales Christianos viejos son auidos, y tenidos, y comunmente reputados, y que de lo contrario nunca huvo fama, ni tumor, ni sospecha; y si la huviere este testigo lo supiera por la mucha noticia que dellos tiene: y que ni burlando, ni de veras, en conuersacion, o fuera della, publica, ni secretamente los ayan motejado de ludios, o no limpios, y no han pretendido alguna cosa, para la qual sea necessaria limpieza, y por falta della no la ayan conseguido.

8 Item, Si saben que la dicha fulana su madre, y los demas sus ascendientes, por parte de la dicha su madre, nunca fueron infamados por pena de Inquisicion, ni de otra justicia alguna, Ecclesiastica, ni seglar: y que no se han ahorcado, ni desesperado, ni acelerado la muerte en alguna manera afrentosa, ni han sido intimados de bruxos, ni bruxas, hechizeros, ni hechizeras; y que si lo fueran este testigo lo supiera, por la mucha noticia que dellos ha tenido, y tiene.

9 Item, Si saben que la dicha fulana su madre, y los demas ascendientes por parte de la dicha su madre, han tenido, o tienen algun oficio infame, por derecho, o reputacion, como verdugo, porquerizo, o cortador, o pregonero, o otro qualquiera oficio semejante, que por derecho, o comun reputacion del opositor sea tenido por infame.

10 Item, Si saben que el dicho fulano no tiene renta espiritual ni temporal, que exceda de veynte florines de Aragon, y que sus padres no le pueden sustentar en alguna Universidad destos Reynos, sin notable detrimento de su hacienda, digan como lo saben.

11 Item, Si saben que el dicho fulano opositor es ordenado de corona, y que no ha sido religioso professo, ni ha sido ni es amancebado publica ni secretamente; y que no es persona inquieta ni reboltosa, antes es persona honesta, quieta pacifica, y de buena condicion y costumbres, y muy apto para viuir en qualquier comunidad, y nunca ha tenido alguna enfermedad contagiosa; como bubas, lepra, o S. Lazaro, y que no es casado, ni desposado, ni ha dado palabra de casamiento. Asimismo digan y declaren, si saben que el dicho fulano ha sido familiar, o criado de algun Colegio, o comunidad destos Reynos de que aya noticia.

12 Item, Si saben que el dicho fulano opositor, es natural destos Reynos de Castilla, o Leon, y del Obispado de N. y si sus padres son naturales del dicho Obispado, y han viuido en algun tiempo, digan como lo saben.

13 Item, Si saben que los dichos testigos son Christianos viejos de limpia sangre, sin raza ni macula de ludios, ni Moros, ni Luteranos, ni confesos, y que son tenidos por hombres honrados, y que diran verdad en lo que supieren y les fuere preguntado.

14 Item, Les sean fechas todas las demas preguntas que quisiere el Colegio que fuere a hazer la informacion; y si saben que todo lo susodicho es publico y notorio, publica voz, y fama.

INSTRUCCION, Y ADVERTENCIAS QUE DEBE
guardar el Colegio que sale a hazer informaciones, para este Colegio de San Antonio de Sigüenza.

PRimeramente, No deue salir Colegio alguno del dicho Colegio a hazer informacion sin memorial dado por el opositor de sus padres y aguelos, ni sin traslado y autoridad en forma, que haga fee del Bulero del Nuncio de su Santidad, y de la prouision Real que este Colegio tiene para hazer las informaciones, ni sin interrogatorio del Colegio por donde examine los testigos, ni sin especial poder para hazer la dicha informacion, assi del opositor, como de todo el Colegio: todo lo qual coiera al principio de la informacion.

Lo segundo. Aduerta q̄ ha de ser en todo muy diligēte y recatado, q̄ nō reciba antes ni despues de acabada la informaciō, cosa alguna de mano del opositor, ni de sus padres, o deudos, ni menos se hospede en casa de alguno dellos; y en todo guarde mucho secreto, sin burlado ni de veras dezir en parte alguna palabra tocāte a la informaciō. Lo tercero. Aduerta que deue preguntar a los padres y deudos del opositor, si tienen algunos enemigos, quienes, y quantos son, y porque razon lo son: y si los tuuiere, deue el informante examinarlos muy por estenso y en particular.

Lo quarto. Aduerta que por lo menos en los doze primeros testigos, llene todas las preguntas del interrogatorio muy particularmente de verbo ad verbum, lo qual deue hazer quando todos los testigos dizen vniformemēte vna misma cosa, porque si discordan, o algun testigo dize algo de nuevo, deue el informante examinar mas testigos, llenando como dicho es de verbo ad verbum las preguntas del interrogatorio.

Lo quinto. Aduerta que si algun testigo o testigos dixeran alguna cosa de importancia, si saben escribir al cabo de su dicho pongan de su letra. Digo yo fulano, q̄ despues de auer leydo este mi dicho me retifico en el, y por ser asi verdad lo firme de mi nombre; y sino sabe escribir, se llame otra o otras dos personas las que quisiere el testigo que depone, que sepan escribir, y diga delante dellas, que despues de auer leydo su dicho se retifica en el, y los ruega lo firmen por el.

Lo sexto. Aduerta que quando algun testigo leyere o firmare su dicho, deue el informante ser muy recatado, no dexando jamas la informacion de las manos, y mirando no se la pueda coger el testigo para hazer della lo que quisiere.

Lo septimo. Aduerta que deue especificar muy en particular, y con mucha distincion, quantos y quales apellidos, ay en aquel lugar de los ascendientes del opositor, asi de parte de padre, como de madre, y quales, y como le tocan, y calificar solamente los que le tocan, sin meterse en los que no le tocan.

Lo octauo. Aduerta si el opositor, o alguno de sus ascendientes tuuiere dos apellidos, auerigue si son dos distintos, o vno, y por q̄ parte le vega, y como coincida en el.

Lo nono. Pregūte porq̄ el opositor se llama antes de vn apellido de sus ascendientes q̄ de otro: y si el o algū ascendiente suyo, paterno, o materno, huuiere mudado o dexado algun apellido que le venia por recta linea, auerigue muy en particular porque razon aya dexado el tal apellido y tomando otro. Lo decimo. Si algun ascendiente del opositor se huuiere venido de vn pueblo a viuir a otro pregunte porque se aya venido a viuir a el, si ha sido por encubrir algun defecto que en su pueblo tuuiese.

Lo vndecimo. Aduerta que despues de auer escrito el numero de testigos, que le pareciere que basta segun la costumbre deste Colegio, examine tambien de palabra el numero de testigos que le pareciere que conuiene.

Lo duodécimo. Aduerta que todos los ascendientes del opositor, por recta linea se han de calificar, no solo en los lugares donde viuen sino tambien en el pueblo, o pueblos dedonde deciden, y tienen su origen.

Lo decimo tercero. Aduerta que si vn testigo, o dos, dixeran que algun ascendiente del opositor deciede de tal o tal pueblo, y todos los demas testigos llanamēte afirman que deciede de otra parte, deue el informante estar a la comun boz y fama, y no deue yr al lugar o parte que los dos testigos dizen: pero si solo vn testigo afirma que algun ascendiente del opositor deciede de tal o tal parte, y todos los demas testigos no supieren de donde venia, examine bien el fundamento que el dicho testigo tiene, para dezirlo; y siendo suficiente, deue yr al tal pueblo a calificar el tal apellido, como dicho es.

Lo decimo quarto. Para enterarse bien de los apellidos que le tocan al opositor, y de donde deciden: examine ante todas cosas a los padres o hermanos del opositor si es posible, no les tocando cosa tocante a su limpieza ni oficios.

Lo decimo quinto. Aduerta mucho el informante a quiē pregunta, si los testigos q̄ dizē en la informaciō son Christianos viejos, q̄ no le deue preguntar sino a quiē tuuiere por cierto q̄ lo es, por el riesgo q̄ se le puede seguir de preguntarlo a persona q̄ no sea limpia,

L A V S D E V S.

Reuerendissimo ac Illustrissimo

in Christo patri & D. D. Petro de Mendoza, sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ presbitero Cardinali, dignissimo Archiepiscopo Toletanæ, & Episcopo Seguntinæ, domino suo vnico, & benefactori.

REuerendissime in Christo pater, & dñe dñe Illustrissime, post varios fluctantis seculi labores & multiplices negotiorū sollicitudines, quibus abineunte ætate, meæ tēpora vitæ meliora, te principe meo & authore cōtrui, sub cuius seruitio & grata protectione me se necius accepit, atq; tua venia accepta ociū natus sum: ac reliquum vitæ inter necessarios & amicos agere, & sub velamento alarum tuarum & Seguntinæ & Toletanæ Ecclesiæ tuas celebrare statui, quibus beneficiorum nexibus sum ipse constrictus. Verū cum nihil agere animus non posset (vt Cicero ait) & ingenium ocio marcesceret, ac varijs tentationum stimulis pateret: cumq; ambitionis & gloriæ reliquias adhuc animo hærentes aura sollicitatis humanæ vehementer impelleret, ita vt diffuere appetitus cogitationum mearum impetu, sæpe & multum cogeretur, assuit Dei misericordia quæ hominum in se sperantium corda confirmat, diu dubitantem spiritu meliori me seruum tuū reuocat. Cœpiq; tandem interius animo aduertere quemadmodum ecclesia tua & ciuitas tua Seguntinæ patriæ meæ natale solum quanquā ipsa religiosa foret: domorum tamen in religione perfectæ militantium carebat subsidijs, & nec erat conuentus hominum vllus in eius territorio in communitate & sanctitate mutua viuentium, maximè qui se voto & religionis vinculo constringerent, sicut vbilibet per orbem vniuersum mendicantium & aliorum religiosorum vitæ & sanctimoniarū mirabiles pululabant fructus, & doctrinæ sacræ redolebant exempla. Dolens ideo vbi tuæ huiusmodi deesse suffragium, & neminem ad bene beatæque viuendum religiosos viros honestatis exemplar oculis posse quotidie suspicere: decreui ipse ultra mearum facultatem vires ecclesiam, domumque religionis vbi tuæ Seguntinæ vicinam fundare. Votisq; meis non defuit auxiliator Deus ex alto qui cogitationum bonarum, sicut exitit seminator, exitit quoque director, & operis totius author. Denique monasteriū sub vocatione beatissimi presbyteri & confessoris Antonij constructum & a fundamentis a me ædificatum est, quod Deo duce fratribus diui Hieronymi doctoris eximij colendum, & inhabitandum tradidi eo quod & viuendi honestas & contemplationis assiduus cultus adeo inter illos emer, vt (quod pace aliorum dixerim) facile religionum cunctarum princeps mihi videretur. Cæterum quietem & tranquillitatem eorum considerans operæ pretium existimaui, si vitæ & honestati eorum artium bonarum studium cumularem: maximè cum inter illos adeo perspicua ingenia,

A

quæ

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

quæ actionibus inseruiunt, reperiantur ut ordo politia rectè in eorum cõmunitate plurimū luceſcere ſoleat, arbitratuſ ſum, multos quoque ad literarum contemplationem, ſi ſe ad eas cõuerterint, non inferiores futuros. Quo circa ut eos ad vbertatem ſacrae doctrinae, quæ ſuauiſſimos pullulat odores, quaſi vehiculo quodam impellerem, ædificauī eis inſuper domum prædicto monaſterio contiguam, vbi velut in altera academia philoſophia documenta & ſacrae Theologia doctrina aſſidue legerentur, ut in clauiſto viuentes paſtus doctrinae haurire ex clauiſtro commodè poſſent. Conſtruxi præterea collegium, vbi Rector ſimul & duodecim pauperes ſcolastici conuenirent, quibus de victu & veſtitu ex dote, quam collegio reddidi, certa ſub forma provideretur. Cui rursus collegio incorporari feci pium quendam locum hoſpitalitati aptum, in quo pietatis opera egentibus miſericorditer miniſtrantur. Quæ omnia & ſi vires mihi patrimonij non ſuppeterent à principio, Deo tamen largiente peregi, illud Gregorij ſanctiſſimi ſapius animo voluens: vires, quas fragilitas denegat, caritas ſubminiſtrat. Proponamus ſiquidem bona facere, quæ diuino perficiemus auxilio: hæc nempe ad Dei laudem & tuæ reuerendiſſimæ dominationis honorem virium mearum impenſis perfectæ, & conſtitutiones ſimul & ſtatuta cõmunī collegialium vtilitati elucubrata tibi dicanda merito eſſe duxi. Habes igitur reuerendiſſime patet & domine præſantiſſime ſerui tui fructus, quos dudum in me famulo tuo ſeminare dignatus es. Quæ vero inutilia tibi fortasſe videbuntur, dum tenera ſunt, poterunt commodius auelli: ſiſ duntaxat ſeruatis, quæ te digna cenſeſis, ut tua denique authoritate victura perpetuo ad Dei gloriam, tuumq; decorem permaneant in futurum. Valeat tua reuerendiſſima dominatio, ut optat feliciter.

IN DEI NOMINE AMEN, AD PERPETUAM rei memoriam. Vniuerſis & ſingulis notum ſit, & pateat euidenter præſens ſtatutorum & ordinationum inſtrumētum viſuris lecturis pariter & auditu. Quorū intereſt aut intereſſe poterit, quomodolibet in re. Quod nos Ioannes Luppi de Medina Cæli archidiaconus de Almazan in eccleſia Seguntina, ac canonicus ſanctæ Eccleſiæ Toletanæ in decretis licenciatus, iudex cõmiſſarius datus, & deputatus ad inſcripta auctoritatibus, primo illuſtriſſimi ac reuerendiſſimi in Chriſto patris, & domini mei domini Petri Gundiaſaluide Mendozæ miſeratione diuina tituli ſanctæ Crucis in Ieruſalem preſbyteri cardinalis, tunc Hiſpaleñ, nunc vero Toletan. Archiepiſcopi & epiſcopi Seguntin. et conſequenter ſanctiſſimi in Chriſto patris domini noſtri domini Sixti, diuina providentia Papæ quarti, prout liquido conſtat & continetur in literis nomine, & manu propria præſati domini noſtri reuerendiſſimi domini cardinalis ſignatis, ac ſeuſdem corroboratis ſigillo. Nec non in bulla Apoſtolica in pergamento ſcripta plumbeo ſignata ſigillo in cordulis pendente canapi more & Romanæ eccleſiæ conſuetudine prædictas recepimus literas cõmiſſionis, non corruptas, non cancellatas, nec vicioſas, quinimo omni vicio & ſuſpitione carentes, quarum ſecundum ordinem conſeſſionis, ſic incipit tenor.

PETRVS de Mendoza, miſeratione diuina tituli ſancti Georgij ad velum aureum ſacroſanctæ Romanæ eccleſiæ preſbyter cardinalis Hiſpania, archiepiſcopus Hiſpaleñ, & epiſcopus Seguntin. &c. Vniuerſis & ſingulis præſentes literas inſpecturis & viſuris & audituris, ſalutem & benedictionem. Relatum eſt nobis quod venerabilis vir Ioannes Luppi de Medina in decretis licenciatus archidiaconus de Almazan, in noſtra eccleſia Seguntin. & canonicus Toletan. poſtquam extra muros noſtræ urbis Seguntinæ, domum ſeu monaſterium ſub inuocatione beati Antonij preſbyteri & confeſſoris de Porta Cæli vulgariter nuncupatum ædificari fecit, volēs bona bonis addere atq; terrena in celeſtia ſœlici cõmercio cõmutare domum quandam ſive palacium ſcholarum prope dictum monaſterium auctoritate Apoſtolica conſtruxit, vbi ſcientia literarū legantur, videlicet ſacra Theologia, ius Canonicum, & Philoſophia (prout in literis Apoſtolicis deſuper conſectis plenius continetur) & inſuper pro augmento zeli & volūtatī prædictæ aliam domum, quam iuxta prædictū monaſterium & ſcholas fabricari inchoauerat, ſimiliter donauit ea ratione, ut domus ipſa ſive ſcholæ ampliiores eſſent, ita ut duodecim pauperes clerici collegialiter ſimul in ea perpetuo habitare poſſent, cum quodam Rectore & ſamulis in dictis ſcholis diſcentibus & audientibus facultates ipſas, quæ de cætero legerentur, cum retentione iuris patronatus in prædicta domo ipſi archidiacono, quo aduixerit, & poſt eius vitam hæredibus, & conſanguineis propinquiſſimis, iuxta conſtitutiones & ordinationes per eum ſemper hoc factas, quarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes. Nos igitur attendentes quantum opera voluntas, & in

Erectio

Præstimo-
nia insti-
tuta ad so-
lertationē
pauperū
clericorū

Beneficia
Collegij

rentio eiusdem archidiaconi in Dei seruicium diriguntur, & reipublicæ utilitatem ecclesiasticarū personarū et præsertim ecclesiæ, & totius diocesis nostræ & Seguntinæ comodum cedant, maxime cum student. et proficiunt in collegio de cætero possint fidelium animas in fide instructionem regem diuinam exponere, prout sic Canones antiquitus instituerat quibus nos conformare voluim. propositum intentionem et institutionem prædictam laudantes et approbantes, ac etiam cupientes prædicta omnia et singula perpetuis futuris temporibus esse duratura, auctoritate nostra ordinaria, qua fungimur in hac parte velut melius possumus, et debemus prædictam domum per præfatum archidiaconum deputatam et constructam cum omnibus finibus ac terminis ad structuram ædificium et complementum huiusmodi necessarijs in collegium erigimus, creamus et ordinamus, eamque in locum pium et religiosum eadem auctoritate redigimus et instituimus ita vt de cætero in perpetuū in ea habitare, et morari queant tredecim pauperes clerici, saltem in prima clericali tonsura constituti: quorum vnus Rector sit ac seruitores aliqui prout seruitio dicti collegij opus fuerit. Qui quidem seruitores indictis scholis discere audire & proficere possint: dicto præterea archidiacono & successoribus & consanguineis eius ab eo nominandis ius patronatus prædicti collegij reseruamus, prout ipse in prædicta sua fundatione & donatione reseruauit & instituit. Cæterum vt prædicti Rector & collegiales ac alij ad seruitium deputati in dicto collegio existentes liberior & comodius sciētij vacare, & literis operam dare possint, animaduertentes, quod præstimonias, præstimoniales portiones, & simplicia beneficia hac precipue ratione instituta sunt, vt pauperes clerici instudijs residentes, inde sustentari debeant, & illi maxime qui ingenio & docilitate prædicti sunt, ob idque ad residentiam huiusmodi beneficiorum non tenentur, attendent. etiam quod iuxta Canonum diffinitionem bona clericorum pauperum sunt, idcirco ex officio nostro & ordinaria auctoritate & libera voluntate, ex nūc annectimus, vnimus, & imperpetuum incorporamus dicto collegio siue domui scholarium pro eius dote & Rectoris ac collegialium, & seruitorum inibi pro tempore habitantium sustentatione, ac ad eleemosynas pauperibus distribuendas, necnon ad supplementum & refartionem, omniaque alia & singula onera subeunda, quæ iuxta constitutiones & statuta ipsius collegij, tam nostra quam Apostolica auctoritate, si forsan interuenerit, instituenda necessaria fuerint & exigantur, beneficia simplicia & præstimonias ac præstimoniales portiones parochialium ecclesiarum de Palaçuelos, del Atanoze, de villa Cadima, & Dimidium inde Varcones, de Barahona, & inuicem vnitarum de Alpanseque, & Marazonel de Varca, de Moron duo pernos dudum vnita, & a sede Apostolica confirmata, de Bordalua, de Alconchel, & Torre hermosa similiter vnitarum. De strigana dimidium, ac de lleras, de Sauca, de Spligares, de la huer ta Arnaldo, de Alblaque, & sancti Saluatoris opidi de Atienza, de Hue tos, & Ruguilla, similiter vnitarum, de Gaiancios, de Duron, locorū nostræ Seguntinæ diocesis quæ & quas idem archidiaconus habet & possideret

3
sudet in dicta nostra Seguntin diocesi, quam incorporationem vnionē & annexionem dictorum beneficiorum & præstimoniorum illorumque fructum & prouentum ex nūc pro tempore, quo prædicta beneficia & præstimonias per cessionem, aut obitum dicti Ioannis archidiaconi aut alias quouismodo vacauerint, aut vacare contigerit, seu in fauorem dictæ domus & collegij, & ad affectū dictæ nostræ vnionis resignata vel dimissa fuerint facimus & instituimus. Per prædictam tamen vnionem, incorporationem & annexionem, nullum præiudicium dicto Ioanni archidiacono circa possessionem & ius, quod obtinet in dictis beneficijs & præstimonijs, seu fructibus prouentibus atque redditibus eorūdem quo aduixerit parare volumus & intendimus. Verum si memorato archidiacono placuerit ad effectum dictæ nostræ vnionis incorporationis & annexionis, in parte vel in toto expressum consensum præstare in vita aut post eius obitum, quomodocumque, aut quocumque tempore prædicta nostra vnio, incorporatio, & annexio effectum suum sortita fuerit, eo casu statuimus & eadem auctoritate decernimus, quod prædicti Rector & collegiales ipsius collegij, aut eorum aliqui vel economus, aut syndicus illorum ab ipsis Rectore & collegialibus speciale mandatum habent. possint & valeant nomine collegij, & pro eo dictorum beneficiorum & præstimoniarum, aut cuiuslibet eorum possessionem actualement, realem vel quasi propria auctoritate apprehendere, retinere & habere, fructusque decimas, redditus, prouentus, iura & obuentiones, & emolumenta eorum recipere, exigere & recuperare, vel ad tempus seu tempore arrendare, & ad firmam vel annuam pensionem dare, & in expensis & sustentationem dictorum Rectoris & collegialium, & ad alios vsus utilitatem & conseruationem dicti collegij & personarum in eo habitantium pauperumque supra dictorum conuertere iuxta formam vim & continentiam statutorum & constitutionum in ipso collegio per dictum archidiaconum ordinandarum & faciendarum. Cæterum quoniam accepimus De canum & capitulum dictæ nostræ Ecclesiæ Seguntinæ simul cum dicto Ioanne archidiacono cōcordasse, & interposito iuramento firmasse quod ipsi eorūque successores imperpetuum singulis annis in die festiuitatis beati Antonij presbyteri confessoris, cum soleanni processione ad prædictum monasterium de Porta Cæli se conferant, vbi ipsis presentibus missarū solennia celebrentur, seu celebrari faciant. Ita quod ipse archidiaconus operam det, vt singulis personis dictæ ecclesiæ processioni & celebritati huiusmodi personaliter interessentibus in eleemosynam vnam regale argenteum pro quacumque integra præbenda distribuatur. Igitur volumus & ordinamus, quod dictus rector & collegiales ex fructibus & redditibus & prouentibus dictorum beneficiorum, ac præstimonialium portione, vt præmittitur vnitorum & vnitorum in perpetuum soluere teneantur annuatim atque distribuere singulis personis prædictæ ecclesiæ personaliter processioni & missæ huiusmodi interessentibus vnam regale argenteum pro quacumque integra præbenda, vt præmissum est, & ita respectiue prout quisque præbendam integram, aut dimidiam in dicta no-

Collegia
les de bo
nis colle
gij tenen
tur solue
re in elec
mosynam
vnicuique
beneficia
to Ecclesie
Seguntine
vnum re
gale pro
præbenda,
dimodo
personaliter
inter
processione
& missa
sa quæce
lebratur
in mona
sterio san
cti Anto
nij in die
eiusdem sa
cti.

Facultas
statuendi,
censuras
que, ac pe
nas Ecce
lesiasticas
imponen
di.

stra Ecclesia obtinuerit, prout in concordia iuramento firmata, & coram Notario publico & testibus inter prædictos Decanum, & capitulum ex una, & prædictum Ioannem Archidiaconum ex altera partibus concessa, & celebrata plenius continetur, quam hic ac si de verbo ad verbum inserta fuisset pro expressa habentes & reputant. eadem nostra ordinaria auctoritate ex nunc approbamus, & ratam habemus, & perpetuis duraturam temporibus roboramus. Præterea eidem Ioanni Luppi Archidiacono de Almazan, quascunque constitutiones, statuta, & ordinationes necessarias, utiles, & fructuosas, vitæ, statui, & honestati, gubernationi, & sustentationi prædicti Collegij, Rectoris, Collegialium, & personarum in eo commorantium, faciendum, ordinandum, & admittendi Rectorem & Collegiales, & alias personas in dicto Collegio pro tempore futuras existentium, & dictosque fructus, redditus, & proventus dictorum beneficiorum & præstimoniorum, quemadmodum expendi, & dispensari ad utilitatem & vñs prædicti Collegij, & personarum eius debeant, similiter statuendum & disponendum censurarum Ecclesiasticarum adiectione, & multarum atque poenarum impositionem, post factas constitutiones roborandum, promulgandum, & publicandum, prout melius & commodius sibi videbitur expedire auctoritate nostra ordinaria, velut melius possumus & debemus tenore præsentium, potestatem licentiam & facultatem concedimus, pariter, & auctoritatem. In quorum omnium fidem, & testimonium iussimus præsentibus literas fieri nomine nostro subscriptas, sigilloque nostro pendenti, Pontificali munitas, ac secretarij nostri subscriptione roboratis. Datis in civitate Hispalensi, sub anno à natiuitate Domini millesimo, quadringentesimo, septuagesimo septimo, die vero prima Decembris. P. Cardinalis. S. Mariæ Hispalensi. De mandato reuerendissimi domini mei Cardinalis. Didacus Gundisalui Secretarius.

Bulla. S.
D.N. Six
ti. P. IV.
Cõfirma
tionis, &
vñonis
beneficio
rum cum
facultate
condendi
statuta.

Sixtus

Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriã. Et si cunctos vigilantie nostræ diuina propitiatione creditos ex debito ministerij pastoralis paternis nos deceat affectibus intueri, & illorum opportunitatibus prouisionis occurrere gratia congruentis, illos tamen propensius gerimus in visceribus caritatis, ac opportuna communitatis auxilijs liberalius conseruamus, qui literarum studijs, ex quibus christianæ fidei commoda, & rebus publicis ornamenta, ac singularibus personis munera, & honores proueniunt, indefessa sollicitudine incumbunt, & ijs quæ propterea prouide processisse comperimus, ut eo firmitus illibata permaneant, quo erunt maiori robore solidata, nostræ adiicimus roboris firmitatem, ac alias desuper prouidemus, prout in domino conspicimus salubriter expedire. Exhibita siquidē nobis nuper pro parte dilecti filij Ioannis Luppi de Medina, Archidiaconi de Almazan, in Ecclesia Seguntina petitio continebat, quod cum olim ipse incepisset construi facere vnam domum extra muros Seguntinos, ut in ea duodecim clerici sub vno Rectore, literis operam darent, & vitæ necessaria iuxta ordinationes & statuta laudabilia, per eum edenda suscipere, dile-

dilectus filius noster Petrus, tituli sanctæ Crucis in Hierusalem presbyter Cardinalis, qui dictæ ecclesiæ ex concessione, & dispensatione apostolica præesse dignoscitur, domum prædictam in collegium studij scholarium auctoritate ordinaria erexit, ac pro eorundem clericorum, & pauperum in dicta domo pro tempore degentium sustentatione, vnum ex duobus olim canonicè vnitis, inde Moron, & inde Alconchel, & Torreformosa, inde Bortalua, & inde Barahona, necnon inde Alpanleque, & inde Marazouel, & inde Palaqueros, & inde el Atance, & in sancti Saluatoris oppidi de Atiença, & inde Duron, ac dimidium inde Varcones, ac inde Strigana, & de Sauca, ac inde Varca, ac inde Spligares, & de la Huerta, ac inde Alblanque, & inde Steras, ac inde Gajaneios, & inde Villacadima, ac inde Huetos. Necnon inde Ruguilla locorum ecclesijs Seguntinæ diocesis præstimonialia præstimonialia portiones, & simplicia beneficia etiam seruitoria nuncupata, quæ dictus Ioannes obtinebat (prout obtinet) cum illa vel illas cedente, vel decedente dicto Ioanne, seu alias illa quomodolibet dimittente vacare contingeret, dicto collegio ordinaria auctoritate perpetuo vnuit annexuit & incorporauit, ita ut illorum fructus, redditus & proventus in sustentationem clericorum & aliorum pauperum prædictorum, iuxta statuta & ordinationes edenda per ipsum Ioannem, cui super hoc facultatem concessit, distribuerentur, prout in literis ipsius Cardinalis desuper confectis plenius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem petitio subiungebat pro eo quod nos omnis & singulas vñones, annexiones & incorporaciones, vñendi quoque, ac nectendi, & incorporandi mandata perpetuo vel ad tempus; quæ effectum sortita non erant, per diuersas nostras constitutiones reuocauimus de vñionis, annexionis, & incorporationis prædictarum viribus à nonnullis hæsitetur, pro parte dicti Ioannis asserentis, quod collegij nulli sunt, & de Moron quadraginta quatuor, & de Alconchel, ac Torreformosæ viginti vnus, & de Bortalua, ac de Barahona etiam viginti vnus, necnon de Alpanleque, & de Marazouel, ac de Palaqueros similiter viginti vnus, & de el Atance, ac sancti Saluatoris, & de Duron, ac de Varcones viginti duarum, & de Strigana, ac de Sauca, ac de Varca etiam viginti duarum, & de Spligares, ac de la Huerta, & de Alblanque viginti, & de Steras, ac de Gajaneios decem, & octo, & de Villacadima etiam decem & octo, & de Huetos, & Ruguilla præstimoniorum, præstimonialiam portionum, & simplicium beneficiorum prædictorum octo librarum, tu. par. secundum communem estimationem valorem annuum, non excedunt fructus, redditus, & proventus, nobis fuit humiliter supplicatum, ut erectioni prædictæ pro illius subsistentia firmiori robor nostræ confirmationis adiicere, ac præstimonialia præstimonialia portiones & beneficia prædicta dicto collegio, ita ut illorum fructus, redditus, & proventus in sustentationem clericorum & pauperum prædictorum, iuxta ordinationes & statuta per ipsum Ioannem edenda con-

Benefi-
cia, & prae-
stimonialia
collegij.

uertantur, ut praefertur de nono perpetuo vnire, annectere, & incorpora-
re, eidemque Ioanni condendi ordinationes, & statuta praedicta faculta-
tem concedere, aliasque in praemissis opportune providere de benigni-
tate apostolica dignaremur. Nos igitur qui dudum inter alia volui-
mus, quod semper in vnionibus commissio fieret ad partes vocatis, quo-
rum interest, dictum Ioannem a quibusvis excommunicationis, suspensio-
nis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & poe-
nis a iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus
quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat
consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes,
huiusmodi supplicationibus inclinati dicti collegij erectionem praedi-
ctam, ac prout illam concernunt omnia & singula in dictis literis Car-
dinalis contenta, auctoritate Apostolica tenore praesentium approba-
mus, & confirmamus, ac praesentis scripti patrocinio communimus, sup-
plemusque omnes & singulos defectus, si qui forsitan interuenerunt in
eisdem, ac de Moron, & de Alconchel, & Torreformosa, & de Bordal-
ua, ac de Barahona: necnon de Alpanseque, & Marazonel, & de Pala-
queros, & del Atance, & sancti Saluatoris, & de Duron, ac de Varco-
nes, ac de Strigana, & de Sauca, ac de Varca, & de Spligares, ac de la Huer-
ta, ac de Alblanque, & de Steras, ac Gaiancios, ac de Villacadima, &
de Hueros, & Ruguilla, praestimonialia portiones & beneficia praedicta,
cum omnibus iuribus & pertinentijs suis dicto collegio, eadem autori-
tate perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus. Ita quod si illa,
aut aliquod vel aliqua eorum, vel earum quouismodo, aut ex cuius-
cumque persona, etiam si per liberam dicti Ioannis, vel alicuius alterius
resignationem de illis, in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram no-
tario publico & testibus, sponte factam vacantis seu vacent, etiam si tan-
to tempore vacauerint, quod eorum vel earum collatio iuxta Late-
ran. statuta Concilij ad sedem Apostolicam legitime deuoluta, ipsaque
praestimonialia, praestimonialia portiones, & beneficia dispositioni Aposto-
lica specialiter, vel ex persona dicti Ioannis capellani nostri generaliter
reseruata existant, & super eis inter aliquos lis, cuius statum praes-
entibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecissa dummodo tem-
pore datae praesentium non sit in eis alias alicui specialiter ius quasi-
tum, ex nunc alioquin cedente vel decedente dicto Ioanne, seu praestimo-
nialia praestimonialia portiones, & beneficia huiusmodi alias quomodo-
libet dimittente, liceat Rectori dicti collegij pro tempore existen-
ti, per se vel alium seu alios praestimoniorum praestimonialium portio-
num & beneficiorum praedictorum possessionem propria authorita-
te apprehendere, & illorum fructus, redditus, & proventus in suos & scho-
larium, ac pauperum praedictorum vsus & vtilitatem, iuxta ordinatio-
nes & statuta super hoc per dictum Ioannem edenda, conuertere, &
perpetuo retinere dioecelani loci, & cuiusvis alterius licentia super
hoc minime requisita, ac dicto Ioanni ordinationes & statuta lauda-
bilia

Facultas
statuendi

bilia & honesta, sacris canonibus non contraria, quae ei opportuna
videbuntur, pro directione & conseruatione dicti collegij condendi
& ordinandi, illaque perpetuis futuris temporibus sub censuris ec-
clesiasticis obseruari mandandi dicta auctoritate facultatem conce-
dimus, non obstantibus voluntate nostra praedicta, ac alijs constitu-
tionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac illis quibus cauere dicitur
expresse, quod nullus in ciuitate & dioecesis Seguntina praestimonialia
praestimonialia portiones, & simplicia beneficia obtinere possit, ni-
si Ecclesiae Seguntinae canonicus actu praebendatus, aut alias in illa
perpetuus beneficiatus existat, quibus illis alias in suo robore perman-
sibus, quoad permissa hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus,
dictae Ecclesiae Seguntinae iuramento confirmatione Apostolica, vel qua-
uis firmitate alias roboratis statutis & consuetudinibus contrarijs quibus-
cumque, aut si aliqui super prouisionibus aut commendis, sibi vel vnioni-
bus, annexionibus, & incorporationibus in eorum fauorem faciendis de
praestimonijs, praestimonialibus portionibus, & huiusmodi speciales, vel a-
lijs beneficijs Ecclesiasticis, in his partibus generales dictae sedis, vel lega-
torum eius literas impetrarint, aut alias ex quauis causa eis concedi obti-
nuerint, quas quidem literas, etiam si cum motus proprii & certae scien-
tiae, ac quibusvis alijs clausulis derogatorijs, etiam talibus per quas ca-
uere tur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, nec derogatum
censeretur, nisi sub certis inibi expressis modo & forma, & pro quibus-
vis personis quauis dignitate & auctoritate fungentibus a nobis, & se-
de praedicta quomodolibet emanassent, ac in futurum emanarent, &
per eas quae sic emanassent ad inhibitionem, & reservationem, & decretum,
vel alias quomodolibet sit processum, & illas prosequentibus concessum
foret, vel in posterum concederetur: quod quibuscumque, quascun-
que vniones, annexiones, & incorporationes prosequentibus in praesti-
moniorum, & praestimonialium portionum, ac beneficiorum aliorum Ec-
clesiasticorum sub illis comprehensorum aliectione possint, & debeant
anteferri, & processus habitos per easdem ac inde secuta quaecumque etiam
cum expressa praesentium literarum derogatione ad praestimonialia, praesti-
monialia portiones, & beneficia praedicta, volumus non extendi, sed
nullum per hoc eis quoad executionem praestimoniorum, praestimo-
nialium portionum, seu beneficiorum aliorum prauiudicium generari, &
quibusvis alijs praeuilegijs indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel
specialibus, quorumcunque tenorem existant, per quae praesentibus non
expresse, vel totaliter non inserta effectus eorum impediri valeat, quomo-
dolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo
ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, prouiso quod
seruitoria beneficia huiusmodi debitis propterea non fraudentur obse-
quijs, sed eorum congrue supportentur onera consueta. Nos enim ex
nunc irritum decernimus, & inane si secus super his a quo quam quauis au-
thoritate scieter vel ignorater contigerit attetari. Nulli ergo omnino ho-
minum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirma-
tionis

CONSTITVTIONES

tionis, communionis, suppletionis, unionis, annexionis, incorporationis, concessionis, derogationis, indulti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum, eius se noverit incursum. Datum Romae apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo, octuagesimo tertio, sexto Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno tertio decimo.

Quibus ordinarijs literis pariter & apostolicis per nos Ioannem archidiaconum commissarium desuper deputatum eadem, qua tenemur obedientia, & reuerentia susceptis ordinaria, pariterque apostolica mandata, volentes executioni tradere, & facultate nobis iniuncta, ut tenemur fungere cupientes. In nomine sanctissimae Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti nostrum ordinis principium, qui est creator, factor, summus dispositor, & ordinator omnium rerum, qui regit, quos condidit, quem habemus magistrum, atque optimum praecceptorem, ut bene, & ordinate nostrae procedant dispositiones, & maxime quae ad honorem & gloriam ipsius dirigendae sunt, necnon ad proximorum communem utilitatem, atque nostrarum salutem animarum ordinandae. Cuius suffragium humiliter implorantes, in praesentiarum statuta, & constitutiones intendimus, ac volumus ordinare, quibus in conuincendo summe opus est, & ad sanctum regimen collegij in praedictis literis nominati praemaxime necessarium: verum quoniam Salomone dicente, nihil sub sole nouum, & faciendis quae facta sunt adminiculum maximum praestant: ideo in his nostris constitutionibus probos viros, & circumspectos in huiusmodi negotio magna cum attentione exercitatos, atque laudabiliter, & gloriose commendatos, ut in plurimum sequemur rem ipsam aggredientes,

¶ Constitutio prima, de titulo Collegij.

QUONIAM igitur praedictum Collegium Dei praecunte gratia impensis, & opera nostra fuit constructum circa monasterium gloriosissimi sancti Antonij presbyteri confessoris, per nos quondam aedificatum, dotatum, atque beatissimi Hieronymi sancto dicatum ordinem, eodem titulo quo monasterium

decorauimus, Volumus insignire collegium, videlicet ut collegium sancti Antonij nuncupetur,

¶ De numero Collegialium, & de eorundem aetate, & alijs qualitatibus, ac de numero consiliariorum, & eorundem officio,

PARVM aequidem esset mortuos lapides glorioso gaudere titulo, nisi viuos

COLLEGII SEGVNTINI.

6

viuos insuper aedificaremus sanctis moribus & statutis diutius permansuros. Proinde ordinamus in dicto collegio futuros esse scholasticos tredecim a praedicto collegio collegiales nominandos, quorum vnus inter ceteros Rector erit, & caput in memoriam, & reuerentiam Rectoris nostri redemptoris, pariter, & Saluatoris Iesu Christi Domini nostri, suorumque Sanctorum duodecim Apostolorum, qui terdecim collegiales audituri sint scientias, & facultates illis in scholis per nos fundatis & dotatis, prope praedictum monasterium legendas. Erunt autem supra dicti tredecim collegiales pauperes, & in decimo octauo anno qui libet eorum saltim constitutus clericus ad minus primae tonsurae, non alterius professionis quam ordinis sancti Petri, & qui portare possint habitum ipsius collegij. Vir autem desponsatus, aut vxoratus nullatenus admittatur, recipiendorum vero non erunt germani duo. Non duorum fratrum filij, neque vnus incole loci, quod intelligimus in eodem tempore. Ceterum quoniam vbi consilium ibi foelix negotiorum exitus: volumus & ordinamus, quod duodecim collegialium praedictorum restantium duo sint eligendi consilij, pro eo consilij vocati, quod cum dicto Rectore in rebus ad gubernationem collegij spectantibus intererunt, illique assistent, cum quorum consilio Rector regat, gubernet, disponat, ordinet, atque mandet executioni cuncta in praedicta domo & collegio emergentia conformiter ad statuta & ordinationes infra scriptas, & secundum id quod iuxta suas conscientias pro varietate temporum & ne-

gotiorum congruentius eis videbitur expedire.

¶ De modo eligendi Rectorem & consiliarios, & de aetate & qualitatibus eligendorum, & de tempore durationis.

BEATAS fore res communes si earum Rectores studio, & sapientia studere contigerit Platonis sententia est, & per oppositum ioculices, ubi contrarium acciderit. Vnde cum in cunctis rebus collegij sollicitudo nos reddat peruiules in Rectore, & Consiliarijs eligendis vigilantiores nos efficit atque longe sollicitiores. Idcirco qui eligendus & pro tempore debito succurus sit Rector, vigesimumquintum annum ad minus, Consiliarios vero non pauciores quam viginti annos quemlibet eorum adeptum, volumus, & ordinamus, quodque tam Rector, quam Consilij de collegij gremio, & collegialibus, & non de extraneis eligantur, quorum electio erit in modum qui sequitur. Hac vice dumtaxat nobis praedicto Archidiacono de Almazan, propter in experientiam collegialium, Rectoris, & Consiliariorum incumbet electio, post hac vero in futurum omnes collegiales cum Rectore, & Consiliarijs praedicti collegij in die sancti Barnabe Apostoli, quae est vndecima mensis Iunij, conuenient sub poena praestiti iuramenti apud locum capituli, ad haec & similia in eodem collegio deputatum ibique eadem die bina congregatio fiat, vna ante prandium, altera vero post prandium: totque congregatio- nes, si opus erit in sequenti die celebrantur, in quibus Deum habentes solum praeculis super hac re praestiti

3.

Satis est quod attigerit vigesimumquintum annum ex addi. i. Carbojalis, & ex statutis recentioribus Officia omnia eliguntur annuarim ex addi. i. Cardinalis.

CONSTITVTIONES

Iuramenti non inmemores de magis idoneis, nouo Rectore, nouisque consiliariis tractabunt & consultabunt, qua consultatione prouida & maturata hinc inde habita, prae textu iuramenti fidelitatis atque conscientiae suae, unusquisque consiliarios & Rectorem apud se praeuideat magis idoneos. Veruntamen qui huiusmodi negotium tractare debent, prudenti deliberatione consideraturi sunt ut quisque in rectorem est eligendus, bene moratus, sed necesse est in consideratione prouidus, in negotiis practicus, in re communis administratione & gubernatione fidelis atque sollicitus, in omni denique contratione circumspectus: par enim est, ut quicquid praeceperit honore, excellat prudentia pariter & sanctis moribus. Sequenti vero die in qua celebrabitur festum sancti Antonij presbyteri & confessoris, quae est tertiadecima mensis Iunij, omnes collegiales praedicti ibidem prout praesentes ibunt aurorae missam audituri, quae in eodem monasterio illa die in honore sancti Spiritus celebrabitur. Qua audita deuote, omnes collegiales redeant ad collegium bini, ac bini cum silentio, statimque nullo facto intervallo capitulum intrent. Intererunt praeterea in eodem introitu prius monasterij & religiosus qui praefatam sancti Spiritus missam paulo ante celebrauerat, vel unus illorum in quorum duorum, vel unius eorum praesentia coram notario, singuli collegialium seorsum iuramentum praestabunt ad sancta Dei euangelia, quod postposito omni interesse, iactura, odio, fauore & affectione, eligent de praedicti collegij collegialibus Rectorem & consiliarios, quos iuxta suas con-

scientias regimini & gubernationi collegij personarum, & rerum ipsius nouerint magis idoneos. Quo iuramento sic praestito prior, aut religiosus praefatus electores monebit atque orabitur, ut secundum praestitum iuramentum inter se pacifice conferant de eligendo Rectore. Conferent igitur super negotio inter se collegiales tantum, & quilibet collegialis manu propria parua cedula secreto scribet atque signabit, vel si ante praedictam ultimam conferentiam iuxta conscientiam suam deliberauerit, & illam scripserit secum afferet nomina rectores & consiliarios eligendorum continentem. Vocatisque & introductis priore & religioso praedictis, seu altero eorum cum dicto notario, quisque collegialium propriam afferet cedula, eamque coram priore, ac religioso & notario praedictis intra biretium, quod prior habebit in manibus reponet, secreta. Postquam vero numerus cedularum numerum collegialium absoluerit praedicti prior & religiosus, seu qui alter eorum fuerit praesens, sub periculo suae animae coram notario fideliter praedictas cedulas examinabunt attendentes in quem ut in rectorem & in quos, ut in consiliarios vota complura condescendant, quod ut compererint nominabunt, ac publicabunt sic electos eosdemque reliqui collegiales veros Rectorem & consiliarios reputabunt & reuerentur. Qui sic electi eadem electionis & publicationis hora acceptare teneantur officia ad quae electi fuerint, sub poena priuationis totius collegij, qua in re nullam volumus exceptionem, sed ex culatione admitti. Celebrata itaque electione

COLLEGII SEGVNTINI.

7

electione & electorum acceptatione omnes collegiales cum praedicto notario ad me toto tempore vitae meae uti ad fundatorem & patronum ipsius collegij recurreret, & me Christi misericordia in pace quiescente ad collegij patronos, quos in alia nostra constitutione, seu ultimae voluntatis dispositione nostros in hac re & scholarum negotio relinqueremus successores. Venient enim praedicti cedulas electionis in manibus notarij secreto gestandas mihi & post me successoribus meis in hoc negotio patronis praesentaturi, omnique postulantibus instantia quantenus praedictos Rectorem & consiliarios electos in suis confirmemus officijs: quod si inspectis cedulis postulata patronis confirmare libuerit, a sic electis iusiurandum super sacra euangelia recipient, quod cum omni fidelitate & quantum in eis erit, omnimoda potestate hac nostra instituta & ordinationes obseruabunt inuiolabiliter, & ceteros obseruare facient, quodque in examinatione recipiendorum collegialium fideliter diligenterque se habebunt, semperque in huiusmodi receptione nostra statuta obseruabunt. Quodque officia & administrationes, ad quae electi fuerint omni odio, praee, amore atque fraude postpositis fideliter exercebunt. Et recte omnes fructus redditus collegij conseruabunt. Et quantum in eis fuerit pro posse augmentabunt. Et quod Rector omnes fructus redditus pariter & impensas praedicti collegij scribet ordinarie atque fideliter, vel per alium scribi faciet, & quod de administratione suorum officiorum in fine sui temporis plenam, debitam & fidelem dabit rationem. Nec a collegio ab-

sentes erunt quousque de suis vilicationibus rationem reddiderint. De quibus rebus omnibus sub die, anno & mense scripto facto & manibus electorum roborato, ac notarij testiumque simul fide signato patroni, qui tunc temporis aderunt praelectos in Rectorem & consiliarios sine aliqua difficultate confirmabunt. Qua facta confirmatione omnes cedulas vota & deliberationes collegialium continentis patroni lacrabunt, quatenus in eis contenta minime a collegialibus cognoscantur, ne sit inter eos litium seminarium. Quibus peractis Rector & consiliarij praeteriti reponant in manibus noui Rectoris claves collegij cum omnibus rebus, quae ad Rectorem expectant, qui sub fide notarij cuncta recipiet & publicum instrumentum inuentarij de omnibus fiet: quae omnia per nouum Rectorem recepta ipse in termino depositionis suae reddere intra tres dies successoribus, sub pena periculi teneatur.

¶ De cassatione & dilatione electionum, & de iuramento praestando nouo Rectori.

Sob aliquam vero iustam & rationabilem causam patronis denegare praedictas confirmationes in totum vel in partem expediens visum fuerit (super quo suas conscientias oneramus) cassent electiones praefatas, vel illam, quam non confirmandam decernent, ad quod trium dierum patronis a tempore praesentationis damus spacium, intra quos tres dies si electiones non confirmauerint siue cassauerint in toto, vel in parte, ad archidiaconum de Almazan electionum confirmatio seu cassatio

4

CONSTITVTIONES

cassatio denolatur: si illo tempo-
re praesens fuerit in Seguntina Ec-
clesia cuius archidiaconi absen-
tia denolatur ad Prouisorem seu
Officialem principalem domini
Episcopi Seguntini. Quod si ab ho-
rum nemine intra duos immedia-
te sequentes dies praedicta electio-
nes in toto vel in parte confirmatae
sue cassatae fuerint, eo facto a colle-
gialibus electiones factae robur ha-
beant atque vigorem, & praedicti ele-
cti coram notario & testibus praesti-
to prefato iuramento sua officia li-
bere valeant exercere. Quod si pa-
troni seu alter ex dictis subrogatis
electiones in toto cassauerint, seu
in parte ordinamus, quod post praedi-
ctam cassationem collegiales ha-
beant liberam facultatem eligendi alium
sive alios secundum normam, in hu-
iusmodi electione supra tradita in
illa officia quae propter patronorum
cassationem vocauerint. Qua per col-
legiales factam secundo electionem
nem patroni confirmant modo quo
supra. Quod si fortasse ultra sex
dies post praedictam cassationem, secun-
dam electionem collegiales distule-
rint: patroni intra tres dies imme-
diate sequentes de officiis tunc vacan-
tibus provideant viris iuxta suam con-
scientiam sufficientioribus, & ad col-
legij gubernationem magis idoneis.
Sed si collegiales intra praedictos
sex dies secundam fecerint electionem,
& patroni intra duos dies post illam
secundam electionem eis praesentata
dictam electionem non confirmaue-
rint, vigore huius constitutionis il-
la secunda electio robur habeat, &
confirmationem: ita quod secundo ele-
cti auctoritate huius nostrae consti-
tutionis habeantur, & reputentur pro
illa vice in dicto collegio veri offi-

ciales confirmati hac conditione intel-
lecta, quod praedicti electi seu nomi-
nati, & prouisi sint de collegialibus
dicti collegij. Facta autem confirma-
tione vel prouisione Rectoris &
consiliariorum: ut dictum est, & ab eis
iuramento ut premittitur facto, ca-
teri collegiales & omnes ministri,
& quauis aliae collegij personae in-
tra tertium diem praesentant se sub
prouisione collegij poena coram no-
uo Rectore, & praesente notario in-
rabunt super sacra Dei euangelia,
quod obedient rectori in rebus li-
citis & honestis, quodque acceptabunt
fideliter, diligenterque exercebunt of-
ficia per eundem Rectorem & consi-
liarios eis commendanda.

Satis est
quod hoc iu-
ramentum
praestent
collegia-
les ante-
quam in
collegium
admittan-
tur, ex ad-
dit, 3. Car-
bajal.

¶ De tempore durationis Recto-
ris & consiliariorum in suis of-
ficiis, & de electiones vicere-
ctoris.

Volumus & etiam ordinamus
quod Rector & con-
siliarij non possint in
eisdem officiis permane-
re nisi per biennium conti-
nuum. Quibus dimissis non eligantur ad
similia officia intra alios duos an-
nos, hoc excepto si alios Rector non
inueniretur idoneus, in tali casu vo-
lumus quod idem possit eligi eo vo-
lente & consentiente. Si tamen ali-
quis collegialium steterit in eodem
collegio iam per sex annos, non eli-
gatur ad aliquod officium nisi per
spacium unius anni, ne praetextu of-
ficij ultra septennium ibi permaneat.

Qui vero fuerit in aliquo officio, in
ultimo anno sui septennij: in medie-
tate ultimi anni incipiat reddere ra-
tionem administrationis sui officij.
Nec eligantur ad aliquam admini-
strationem in eodem collegio, nisi
prius

De hac re
fideat vi-
de in addi-
4. Carba-
jal.

COLLEGII SEGVNTINI.

8

De elec-
tione Vi-
cerecto-
ris.

prius ibi resederint ad minus per
annum. Si autem contingerit, quod
aliqua causa interueniente, Rector
extra collegium moras traxerit,
tempore quo recesserit, possit alium
substituere per mensem dumtaxat,
quem ipse cum consiliariis vide-
rint expedire, transacto vero men-
se pro rector dicti collegij cum con-
siliariis, vel confirmant illum Vice-
rectorem, vel alium eligant secun-
dum quod visum eis fuerit, quous-
que Rector praedictus redierit. Si
vero absentia illius fuerit perpe-
tua, collegiales eligant alium, in cu-
ius electione & confirmatione ser-
uetur forma superius ordinata. Si
autem aliquis consiliariorum a colle-
gio recesserit, Rector cum reliquo
consiliario, alium loco absentis subro-
gabant usque ad eius aduentum.

¶ De nominatione collegialium
facienda per Decanos & ca-
pitula ecclesiarum.

¶ Quia naturaliter illis af-
ficimur, & obligamur,
quorum bonis usi sumus, &
nos habuimus, & hodie
posidemus in diuersis ecclesiis &
diocesis nonnulla beneficia de
quorum fructibus atque prouentibus re-
cepimus necessaria ad sustentatio-
nem huius fragilis vitae: ex quibus etiam
condidimus & edificari iussimus mo-
nasterium & collegium supra dicta
& scholas, & ex eis dotauimus lo-
ca memorata, prout in literis ordi-
naris atque apostolicis supra con-
tentis prouidetur, ideo ordinamus
& constituimus, quod dicti collegia-
les nominentur, admittantur & re-
cipiantur in dicto collegio modo
sequenti. Ex ciuitate vel diocesi
Toletanensi duo. Ex ciuitate vel

diocesi Hispalensi unus. Ex ciui-
tate, vel diocesi Burgenensi unus. Ex
ciuitate vel diocesi Cordubensi
unus. Ex ciuitate vel diocesi Gie-
nensi unus. Ex ciuitate vel diocesi
si Conchenensi unus. Ex ciuitate vel
diocesi Oxomensi unus. Ex ciui-
tatibus Calagurritanensi & Cal-
ciatensi, vel earum diocesi unus. Ex
ciuitate vel diocesi Legionensi unus.
Reliqui tres sint ex ciuitate vel dioce-
si Seguntina, prout inferius conti-
netur: ita ut omnes collegiales sint
tredecim numero, quorum praesen-
tatio & nominatio expectet ad De-
canos & capitula ecclesiarum praedi-
ctarum, & cuiuslibet illarum, qui
personaliter tantum intererunt in
dictis ecclesiis tempore electionis &
nominationis, Capitula vero eccle-
siarum Calagurritanensis & Calcia-
tensis, alternatim praesentent, Cala-
gurritanensis ecclesia hac prima vi-
ce incipiente. Et quauis in alijs col-
legijs, quae sunt Parisijs, Bononia,
& Salamantica, non sine causa pro-
hibeantur recipi hi, qui oriundi sunt
ab eo loco ubi collegium fundatum
est: nos tamen ab amore, honorem,
& utilitatem patriae, volumus & or-
dinamus, quod ex his tribus, quos decre-
uimus debere assumi & praesentari
a Decano & capitulo ecclesiae Segun-
tinae, unus tantum sit oriundus a praedi-
cta ciuitate Seguntina, si ibidem ido-
neus repertus fuerit, & nolumus hanc
praesentem constitutionem in toto vel in
parte per alias derogari, sed in con-
casse in suo robore permanere.

Circum-
est expli-
catio pa-
tronorum
in fine ha-
rum consti-
tutionum

¶ De forma seruanda a Rectore
in notificatione camerarum
vacantium, & receptione col-
legialium, & de praesentan-
dorum qualitatibus.

Statui

CONSTITUTIONES

Statuius pariter & ordinamus quod quocumque camera alicui collegialium deputata quouismodo in his constitutionibus contento vacare contigerit, Rector, qui tunc temporis praesidebit, cum consiliariis scribat literas suo & consiliariis nominibus signatas, collegijque sigillo corroboratas, & per proprium collegij nuncium transmittat infra decem dies ad decanum & capitulum illius ecclesiae, cuius pro tunc vacabit camera. Quibus literis decanus & capitulum, de vacatione camerae certiores redantur: & petant, quatenus alium virum pro vacanti camera, secundum formam harum constitutionum nominare & praesentare dignentur. De quarum literarum intimatione seu praesentatione praefatus nuncius authenticum responsum, aut saltem publicum instrumentum, ad Rectorem & consiliarios reportabit, per quod instrumentum intimatio & notificatio facta Decano & capitulo constare possit. Et quoniam non parum refert hos vel illos praesentare, Decanos & capitula huiusmodi scholares praesentaturos, obsecramus in domino totiusque caritatis & pietatis intuitu pro viribus exortamur, quod omni favore, utilitate, odio, atque affectione postpositis, solum Deum habentes praes oculis, qui speculator astans desuper nos diebus singulis, actusque nostros prospicit, eligant, & matura deliberatione inquirent quos scholares praesentare debuerint, ut sint boni virtutibus dediti, discreti pariter, & ad literas discendas habiles: quodque sint pauperes, cum illud collegium non ob diui-

Satis est quod intra viginti dies mittatur nuntius, ex articulo 5. Capituli bajalis.

Qualitates recipiendorum.

tes, sed propter pauperes fuerit fundatum, qui sint in primis scientijs, grammatica videlicet & logica eruditi, alias etiam si nominentur, non recipiantur. Volumus praeterea, quod post intimationem huiusmodi Decanis, & capitulis factam, praedicti Decani & capitula intra duos menses suos praesentandos mittere teneantur, quod si fecerint per eos nominati atque transmissi, si tales quales praesentes constitutiones disponunt fuerint inuenti, recipiantur, atque in sic vacantibus cameris collocentur: quod si duorum mensium tempus praefatum, sine praesentatione transierit ob negligentiam Decani & capituli non praesentatum, Rector collegij & consiliarij, omni favore, affectione, & prece cessantibus cum patronorum consensu, libere possint in vacantibus cameris alios scholares idoneos extraordinarios, & supradictis conditionibus compositos, & calificados admittere & recipere. Ita quod si in ijs extraordinariis receptionibus aliqui mihi affines vel ex parentela mense obtulerint & inuenti fuerint idonei & calificati secundum tenorem harum constitutionum, admittantur & ceteris preferantur: & inter eos, qui propinquiores fuerint. Si autem de cognatione mea non se obtulerint in hac extraordinaria receptione, preferantur scholares, qui oriundi fuerint a locis, ubi praedictum collegium & monasterium habent beneficia, & inter hos magis idonei & calificati preferantur. His autem non concurrentibus, alij undecunque venerint, dummodo idonei & calificati, ut praemittitur, ac de regnis & dominijs Castellae & legionis, &c. existant, admittantur,

Poenā non praesentatum intra tempus praefixum.

COLLEGII SEGVNTINI.

9

tantur, recipiantur & collocentur in cameris sic vacantibus, ut superius est ordinatum.

¶ De forma in eisdem receptionibus obseruanda, & de poena non praesentantium intra tempus praefixum duorum mensium, & de alijs qualitatibus recipiendorum collegialium.

Rdinamus etiam & praecipimus Rectori & consiliariis sub poena perijuri, quod non sint negligentes in certificando & intimando decanis, & capitulis ecclesiarum praedictarum super huiusmodi vacationibus camerarum, & in examinatione illorum qui fuerint nominati & praesentati, vel per eos & patronos extraordinarie admissi, modo iam dicto: ne aliquo modo committant aliquam fraudem, ad hoc ut admissio vel receptio ad eos deuoluatur: imò praecipimus & eos monemus, quod durante praedicto tempore duorum mensium, non obstante quod proprium miserint nuncium ad notificandum tales vacationes, mittant per alios nuncios qui se obtulerint literas suas, quibus nuncient vacationes, & requirant praesentatores. Et ordinamus, quod illi qui fuerint praesentati & nominati per praedicta capitula ecclesiarum infra spatium dictorum duorum mensium a tempore notificationis per proprium nuncium factae computandorum, non possint repelli a Rectore & consiliariis, ni-

si forte fuerint tales quales eisdem constitutiones non admittunt. Et si contigerit quod peracto termino duorum mensium negligentia eorum qui praesentaturi erant, patroni cum Rectore & consiliariis elegerint & admiserint aliquem extraordinarium scholarem ad cameram vacantem: volumus ipsum permanere, & non repelli durante tempore in his constitutionibus limitato, licet capitula ecclesiarum quorum negligentia & mora hoc non ringint, velint alium nominare & praesentare. Si tamen ille qui sic praesentatus fuerit & nominatus post duos menses, cuius receptio & admissio locum non habet, voluerit permanere extra collegium, & expectare vices fortunae, poterit audire & studere. Et si hi tales dederint operam literis tempore quo steterint extra praedictum collegium, & fuerint virtuosos & bene morigeratos, volumus quod a patronis Rectore & consiliariis recipiantur in prima camera vacante, cui non fuerit prouisum ad praesentationem decani & capituli illius ecclesiae cui praesentatio competeat: & hac de causa talis extraordinaria admissio fuerit ad eos deuoluta, & permaneant toto tempore constituto in his ordinationibus, in qua extraordinaria receptione non concurrentibus scholaribus de parentela mea. Volumus ut hi omnibus alijs etiam illis qui fuerint oriundi de locis ubi monasterium & collegium beneficia possederint, & inter istos qui primò fuit praesentatus, & eius praesentatio ob dictam moram non habuit locum praesentatur. Exortamur autem praedictos praesentatores Ecclesiarum,

B quod

IN CONSTITVTIONES

quod in suis presentationibus nominent solū illos qui oriundi sunt à sua ciuitate vel diocesi, aliter nō recipiantur. Et si aliquādo hoc ex ignorantia presentatum, vel fraude nominatorum contigerit, quod non oriundus à ciuitate vel diocesi, à cuius ecclesie decano & capitulo fuerit presentatus, hoc cognito, sine dilatione compellatur in poenā suæ fraudis restituere quicquam prædictum collegium exposuit in expensis pro eo, deinde expellatur ab eo. Et hac de causa deuoluatur pro illa vice presentatio & admissio patronis Rectori & consiliarijs, sicut si dicti decanus & capitulum talis ecclesie nullum presentassent. Volumus etiam & ordinamus, quod hoc statutum in vltima eius parte non possit mutari, corrigi, moderari, nec cōtra eius formam dispensari, nec à collegialibus possit illi intruso concedi, vt valeat in dicto collegio remanere sub poena periurij, quam ipso facto contra faciētes incurrant. Et vt capitula illarum ecclesiarū quæ debet presentare & nominare collegiales, non ignorent qualitates & condiciones quas debent habere presentandi, & ad quæ obligantur, quid etiam secū ferre debeant, & quomodo dictum collegium secū eis habitaturū est, mittatur vnicuique prædictarum Ecclesiarum instrumentum authenticū has nostras constitutiones in se cōtinens, per quas venturi scholares possint certiores fieri, quas habilitates sint habituri, & quos libros laturi sunt. Ac salte in principio secū afferant Magistrū sententiarū theologi futuri, & qui philosophiam audieturi sunt, textū philosophi. Et sibi

ipsis provideāt in omnibus alijs in his nostris constitutionibus non expressis, vt non frustrētur, nec in varū terāt tempus, sperantes se à prædicto collegio plus accepturos.

De camerarū assignatione, & q. Rector possit cameras collegialium visitare.

T quia causa assignationis camerarum tēpore vacationis possent in dicto collegio interuenire & oriri

aliquas diuisiones & scandala: vt hoc ne fiat, volumus & ordinamus, quod nunc à princio deputentur quatuordecim camerae, quarum principalis nominetur camera Rectoris: & vna quæque ceterarum intituatur & nominetur à nomine illius Ecclesie ad quam presentatio expectat: & quilibet in sua presentatione & receptione intret cameram illius ecclesie à qua fuit presentatus. Et sit contentus in ea permanere toto septennio, sine aliqua mutatione: præter illū qui electus fuerit in Rectorem, qui dimissa sua camera ad Rectoris camerā transitū faciat: tamē peracto tempore illius officij ad sui tituli camerā reuertatur. Statuimus etiā & ordinamus, quod quādocūque voluerit Rector ingredi quācūq; camerā dicti collegij ad visitandū eam, statim sine dilatione aliqua collegialis, qui in ea morabitur aperiat, & liberū præbeat ingressum ei sine cōtradictione aliqua: & si resisterit aut cōtradixerit nollēs aperire, statim Rector cōuocatis cōsiliarijs vel duobus collegialibus aperiat fores, quibus pateatibus videat camerā.

Prædictus

Quod Rector possit visitare cameras collegialium.

De cathedra decretorum, vnde add. 7. fundato.

COLLEGII SEGVNTINI.

10

prædictus verò collegialis ob rebellionem & contumaciam, expellatur per annum à collegio, & anno elapso recipiatur, & restituatur in eodem loco vbi ante expulsionē permānebat. Et volumus quod absentia cōtingentes ob illatas poenas collegialibus, computentur in suo septennio.

De scientijs in scholis legendis, & de horis legendi.

Via studiū sapientie in contemplatione & actione versatur, vnde vna pars contemplatiua dici potest,

altera vero actiua. Contemplatiua autem ad conspiciendā, intelligendā, & cognoscendā diuinam essentiam, sincerissimamque veritatem pertinet. Actiua verò ad agendam vitam, idest, ad bonos mores instruendos. Hac ergo consideratione ducti, statuimus & ordinamus, quod in dictis scholis legant duo lectores, siue seculares, siue ecclesiastici, siue religiosi, dummodo sint sufficientes: vnus in theologia, alter verò in philosophia: qui prædictas legant facultates cum principijs ad eas pertinentibus, hoc modo. Quod alter illorum faciat suū principium in scholis in die solennitatis Diui Hieronymi doctoris. Sequenti vero die, quæ erit prima dies Octobris, incipiat vterque suam lectionem ordinariā, modo sequenti. Qui sacram prosteretur theologia, legat suam lectionem hora prima, qui ad minus per vnam legat horam quotidie. Lectione verò per-

fecta si cum scholaribus per spatium alterius horæ, conferendo super his quæ legit, & satisfactione dubitationibus audientium, & questionibus quæ occurrerint: & declarando ac docendo ea quæ nō bene perpenderint. Lector tamen philosophiæ, a prima die Octobris, vsque ad festum dominicæ resurrectionis, leget hora secunda post meridiem. A festo autem prædictæ resurrectionis, vsque ad finem mensis Augusti, hora tertia post meridiem in prædictis scholis leget (vt diximus de lectore theologia) vna hora: & per spatium alterius horæ stabit cum scholaribus faciendo ea quæ superius diximus de theologo lectore. Si tamen patronis & Rectori visū fuerit, quod alius modus legendi & exercendi prædictas scientias debeat intro-

duci ad maiorem vtilitatem audientium, hoc arbitrio eorum relinquitur.

De stipendio lectorum.

Voniam operarij vinee domini Sabbathi non debent fraudari mercede sua: statuimus & ordinamus, quod prædicti lectores in recompensationem suorum laborum, & nomine mercedis vel stipendij, accipiant annuatim de redditibus memorati collegij quadraginta milia morapetinarum, quos accipiant modo, quem inferius sumus dicturi in alia constitutione. Sed quia rationabile est, vt crescentibus fructibus collegij prædicti stipendium etiam crescat lectorū: statuimus & ordinamus, quod postquā accreuerint redditus prædicti collegij in tantā

quantitatē;

De præphilosophiæ, a prima die Octobris, vsque ad festum dominicæ resurrectionis, leget hora secunda post meridiem. A festo autem prædictæ resurrectionis, vsque ad finem mensis Augusti, hora tertia post meridiem in prædictis scholis leget.

Modū & horam legendi mutare possunt Rector & patronus, & prætronicum consiliarij, ex add. 6. Cathedra.

1017
1018
1019
1020
1021
1022
1023
1024
1025
1026
1027
1028
1029
1030

CONSTITVTIONES.

quantitatem, scilicet, quadraginta millium morapetitorum quantam non detrahimus ipsi collegio pro stipendijs lectorum, eorū quæ amplius acceperint: lectoribus cedat quinta pars inter eos æqualiter diuidenda, siue clementiam illud pro- uenerit ex beneficijs spiritualibus, siue alijs bonis temporalibus ad- titis, vel uotis, & datis quoquo- modo præfato collegio: præterquam si accreuerit hoc titulo emptionis, vel institutionis alicuius nouæ ca- mera, pro collegiali parentellæ in- stitutoris, prout inferius in alia con- stitutione continetur. Nam in tali- bus casibus, volumus prædictas em- priones, & dotationes cum earum fructibus cedant integræ collegio nulla parte lectoribus concessa.

¶ De qualitate paupertatis re- cipiendorum collegia- lium.

Non præterit nos in vna su- periorum constitutionū cōditionem qualitem- que recipiendorū tetigisse, in qua diximus virtutē deditos, discretos, ad literas habiles & pau- peres qui collegium ingressuri sunt futuros esse. Sed ne sub amplo pau- pertatis vocabulo, alij à nostro pro- posito pauperes veniant, illos dun- taxat pauperes intelleximus atq; in- telligimus, quorum anni redditus, tam in tēporalibus, quam spirituali- bus summam viginti auri florenorū Aragoniæ non excedant: quod si excesserint, nec pauperes intelli- gimus, nec in nostro collegio vo- lumus recipiantur, tales nanque recipere pauperum esset fraudare

mercedem. Quod si contigerit eos, quos intelligimus pauperes, post- quam in collegio recepti sunt, ha- bere aliquos alios redditus, siue in temporalibus, siue in spiritualibus ultra prædictos viginti florenos, volumus & ordinamus, quod post sex menses, à tempore eorum red- ditum adeptæ possessionis com- putandos, teneantur exire colle- gium. Sed si per eos steterit quo mi- nus superexcedentium reddituum possessio capta non fuerit, intra tri- ginta dies teneantur exire colle- gium, ut in suis locis pauperiores succedant, sub poena periurij, & ni- hilominus expellantur. Quomodo vero constare possit per collegia- lem steterisse de recipienda posses- sione, illud patronorum, Rectoris & consiliariorum arbitrio relin- quimus.

¶ Ad quos spectet recipien- dorum collegialium exa- minatio.

Ruſtra ſcholarium ordinariè ſiue ex traordinariè reci- piendorum mo- res, habilitates, paupertatēq; po- ſtularemus, ſi ha- rum rerum prouidos explorato- res non conſtitueremus, qui ſan- cto & circumſpecto examine ido- neos iuxta noſtra ſtatuta recipe- re, & non idoneos repellere de- beant. Quamobrem attendentes, quod tanto ad ſeruendum prom- ptior quiſque eſſe debet, quanto obligatiore ſe eſſe conſpicit in red- denda ratione. Ordinamus igitur, quod

COLLEGII SEGVNTINI

II

quod huius inquisitionis negotiū Rectori & consiliarijs pertineat, quos per passionem nostri saluato- ris rogamus, monemus atque hor- tamur, quatenus mundanis affe- ctionibus & humanis depositis pas- sionibus, cum omni diligentia, om- ni cura, omni denique sollicitudi- ne, in tam ardua, tam expediēti, tamq; necessaria causa procedant. Itaque de recipiendis scholaribus facto sincero ſcrutatio, & à quibus de illis edoceri possint informati, illos in collegiales & socios reci- piant, quos in ſanctis moribus edu- catos, in requiſita ætate proue- ctos, ad literas habilitate diſpoſi- tos, in principiorū grammaticaliū & logicarum ſufficiētia imbutos, & de qua prælocuti ſumus paupe- res paupertatem iuxta noſtra ſta- tuta idoneos cognouerint, & his in toto vel in parte contrarios ex- cludant, quæ in re totis pro viribus ſuas conſcientias oneramus. Quod ſi forte in his controuerſia ali- qua orta fuerit, attendentes conſi- liariorum paucitatem, ordina- mus, quod Rector & conſiliarij in caſibus huiusmodi controuerſiæ ad iungant ſibi lectores, à quibus de veritate dicenda iuxta inte- ro- gata iuramentum præſtabitur, & in controuerſia iuxta conſcientiā & præſtitum iuramentum coram pa- tronis quæ nouerint pronūciabūt. Quæ conſultatione & depoſitione ſic habita plurium opinio execu- tioni mandetur.

¶ De tēpore quo collegiales permanebunt in collegio.

Quoniam ſecundum apo- ſtolicas conſtitutiones in plerisque vniuerſita-

tibus ſufficientes & docti reputan- tur, qui in quacunque ſcientia per ſex annos vel maiorem partem cu- iuslibet anni ſtuderunt, ita ut ad gradus illius ſcientiæ promoueri poſſint: & in hoc noſtro collegio qui totidem tranſierint annos ſtu- dentes, non minus in ſcientijs qui- bus operam dederint docti ſuffi- cientesque euadere poſſunt: conſi- derantes tamen fragilitatem re- miſſionemque humanam, & ſtude- tiū nauitatē, quæ ad cito in viros doctos euadendum ob non confe- rentiam adiuuēem quoddam ha- bet impedimentum, in hoc ſtuden- tibus collegio ultra ſex annos vni- concedimus annū, ita quod liceat vnicuique collegialium intra col- legium per ſeptennium permane- re. In quo ſeptem annorum tē- pore qui laudabiliter & ſtudioſe vixerint nullatenus expellantur, quo expleto ſeptennio nullus ſua collegio manere poſſit, etiam ſi præſentatoribus ſecundario nomi- netur.

¶ De forma receptionis & ex- pullionis collegialium.

QUANTA nonnunquam ſolet fraus & dolus in- teruenire ob cauſam ne- gligentium conſcientias ſuas & inſpectorem Deum con- temnentium, quod niſi diligen- ti prouidentia illis obuiaretur ip- ſam communem vtilitatem con- fundere non dubitarent: idcirco ut ſua quiſque gratia ſeptenij con- tentus à ſimili proximum non de- fraudet: volumus & ordinamus, qd ſit liber apud Rectore ſic intitu- latus,

Valor vnius flo- reni eſt 265. mo- rapetinus vide in addi. 13. fundator,

CONSTITUTIONES

latus, in quo nomina receptorum collegialium, diem, mensem & annum sua receptionis Rector diligenter scribat, & modum receptionis aperte declaret. Itaque si qui via ordinaria presentati nominatiue recepti fuerint, sic inscribantur. Si qui vero extraordinarie negligentia presentantium operanti pari modo de hoc clara mentio fiat. Scribet præterea vniuersusque iuramentum quod à singulis in receptione de obseruantia statutorum recipi debet. Volumus in super & ordinamus, quod quisque suo expleto septennio si officium in domo non habuerit, intra quindecim dies exire tenentur collegium. Si vero aliquod officium domus habuerit, assignentur ei à Rectore quindecim dies suum septennium immediate sequentes, intra quos de suo officio sit redditurus rationem, qua reddita, intra sex alios dies sub poena periurij teneatur exire collegium, suo successoris locum quoniam occupabat relinquens. Sed si fortasse suæ immemor salutis (quod absit) quouis simulato colore exire renuerit, vel resistentia facere præsumperit, transactis prædictis terminis, Rector item & omnes collegiales coram omni honestate expellant, sub poena periurij, quam periurij, poenam ipsos facto omnes in eodem collegio commorantes incurrant, nisi post positis omni favore atque cautela hoc nostrum statutum impleuerint.

De forma iuramenti præstati à scholaribus & alijs in collegio recipiendis, & quando transgressores harum constitutionum incurrant periurium.

Vos in custodiendis boni communis statutis propria non sufficit victus, vinculo iuramenti constructi attentiones ad illa obseruanda plerumque redduntur: hinc est quod intra collegium collegiales recipiendi posita quæ examinati tales quales nostræ constitutiones requirunt inueniendi fuerint, ante assignationem camerarum, & antequam de numero collegialium reputentur, inrent in manibus Rectoris, presentibus consiliarijs, vel saltem presentente notario secundum formam iuramenti ad id infra contenta. De quo iuramento idem notarius scribat & faciat fidem, quo facto recipiantur in collegio, & eis assignentur cameræ sibi pertinentes: aliter vero non recipiantur. Super quo præcipimus Rectori & consiliarijs sub poena periurij, quæ ipsos facto incurrant, ne contrarium faciant. Illi vero qui in receptione sua prædictum modum iurandi non obseruauerint, intra quindecim dies post dictam præsumptam receptionem iurare teneantur, alias perdant collegium, & ab eo expellantur. Transgressores quidem nostrarum constitutionum nolumus virtute dicti iuramenti ipsos facto periurij poenam incurtere, sed solum incurrent reatum periurij, quando de illa poena in constitutione aliqua expressa mentio fiat, ut in obediens eo ipso illam incurrant, aut sub tali forma à Rectore assignentur.

16

Nota ipse non semper incurritur plurius ob transgressionem constitutionis, sed solum quando ista poena ponitur expresse in constitutione, quam quis transgreditur.

COLLEGII SEGVNTINI.

12

quid sciendum fuerit alicui iniunctum. Et ne ignorantia aliquem excuset, volumus harum constitutionum fieri tres codices ejusdem tenoris, quorum vnus nostro sigillo sigillatus custodiatur in arca communis dicti collegij cum alijs instrumentis, & iuribus ad idem collegium pertinentibus: alter codex referretur fixus in camera Rectoris: tertius vero sit ligatus catena in capitulo seu loco communis congregationis collegialium. Volumus etiam, quod omnis hæ nostræ constitutiones in refectorio dum in mensa permanferint collegiales legantur bina vice quolibet anno: prima in principio studij, secunda vero in prima hebdomada post dominicam primam quadragesimæ.

Constitutiones legi debent in refectorio bis in anno.

De vita & honestate collegialium.

SECURAMVS Atque hortamur in Domino omnes Collegiales, & inhabitantes Collegium, quatenus fundamentum, vita & conuersationis eorum sit in timore Dei, quodque sint constantes & vigilantes in continuo studio, & attenti in auditione lectionum, repetitionum, disputationum, sermonum aliorumque actuum scholasticorum, semper anhelantes & procurantes sua vota adimpleri, hoc est, ut scientiam & virtutes inueniant, quas quasituri venerant: porro in sua conuersatione pacifici, in suis habitibus honesti, in suis alimonijs, id est, cibo & potu temperati, quieti, concordēs, humiles & vniuersales in-

ter se existant, sacri euangelij doctrinam sequentes qua dicitur. Qui maior fuerit inter vos, sit sicut minister vester, ut talem degentes consumantesque vitam honoribus augmententur in hoc mundo, & præmijs mereantur gaudere æternis. Ament collegium, honorem eiusque vtilitatem ad quemcunque statum deuenerint pro viribus procurantes. Monemus insuper singulos collegiales omnesque habitantes collegium: quod si aliquis locum suum, vel domesticum cognouerit non recte vivere, vel inhonestam vitam & conuersationem agere, vel quouis modo eum cognouerit errare, iuxta legem euangelicam eum monere velit, quod si non audierit adhibeat secum vnum, vel duos consocios, ante quem, vel quos eum corripiat, cui secundæ correctioni si non obedierit, sub poena periurij, quam eo ipso incurrat si contrarium fecerit, zelo charitatis indutus, rem ipsam Rectori notificet: ne ex defectu correctionis in profundum malorum ille veniat, consocijsque suis exemplum det malæ vitæ. Et si fortè aliquis commorantium in ipso collegio fuerit vitiosus, criminofus, scandalofus, multum mobilis incorrigibilis, parum studiosus, intolerabilis, seu alijs dans de se malum exemplum, à Rectore & consiliarijs castigetur toties quoties opus fuerit: & si ad hanc vel aliam correctionem faciendam Rector indigerit adiutorio, illud petat à patronis, qui sibi modis omnibus præbeant: ne fortè defectu correctionis perseverantia prauæ consuetudinis alios inficiat.

B 4 Qualiter

CONSTITVTIONES:

¶ Qualiter collegiales se habe-
bunt circa cultum diuinū,
& quid debeant recitare
pro anima fundatoris singu-
lis diebus.

13.

QVONIAM omnis sciē-
tia & omne donum per
fectum defursum est de-
scendens à Patre lumi-
num, & initium sapientiæ est timor
Domini, Ordinamus atque præci-
piamus, quod Rector & collegia-
les omni die quo in collegio man-
ferint legitimo cessante impedi-
mento, cant ad prædictum mona-
sterium Sancti Antonij audiri
Missam à principio confessionis
vsque ad finem, quæ in aurora si-
ue diei crepusculo ex ordinatio-
ne capituli generalis ordinis san-
cti Hieronymi singulis diebus per-
petuo celebrari debet, in suffragiū
animæ meæ, animarumque meo-
rum defunctorum. Et quoniam lici-
tum est elemosynas facienti tem-
porales, requirere ab his quibus fa-
cit orationes & sacrificia spiritua-
lia. Ordinamus quod quilibet colle-
gialium qualibet sexta feria durāte
prædicta Missa, dicere teneatur sep-
tem psalmos penitenciales, cum
letania & orationibus, omni die
dominico dicent vespere: quibus
finitis, vel in die sequenti nocturnū
primum cum laudibus defunctorū,
pro salute animæ meæ, meorumq;
benefactorum. Quod si aliquis col-
legialium cessante legitimo impe-
dimento renuerit prædictam Mis-
sam audire, faciat illa die peniten-
tiam in mensa penitentium, abla-
to sibi vino, tam in prandio, quā in
cena: et si contemptus alicuius &

Satis est
quod qui-
libet au-
diat mis-
sam quo-
cunque
hora vo-
luerit, ex
addi. 10.
fundatoris

contumacia in dies creuerit, ei ma-
ior pœna iniungatur, secundum ar-
bitrium Rectoris. Hortamur præ-
terea omnes qui in sacris promoti,
vel beneficiati in collegio man-
ferint quotidie dicere suas horas ca-
nonicas, alios vero licitum est sal-
tem, ex deuotione singulis diebus
dicere horas Beatæ Mariæ, quod
qui ita non fecerint, secundum Re-
ctoris arbitrium corrigantur, Sint
etiam memores atque solliciti om-
ni die dominico Missam magnam
audire ubi eis placebit.

¶ De ordine sessionū inter col-
legiales.

Cum secundum prophe-
tam sit valde bonū at-
que iucundum vnani-
mes fratres habitare in
vnum: considerantes,
quod in similibus collegijs ex am-
bitione vani honoris solet nō nun-
quam inter collegiales oriri discor-
dia, proinde inter Rectorem & col-
legiales sequens ordo erit in sessio-
nibus. Primò loco sedebit Rector,
in sedūdo consiliarij: ita tamē quod
qui antiquior in introitu collegij
inter eos fuerit sedeat propinquior
Rectori: in tertio loco ceteri colle-
giales sedebūt, obseruata introitus
antiquitate. Si verò inter collegia-
les fuerint aliqui presbyteri, et si
posteriores fuerint in introitu col-
legij, propter sacerdotalem digni-
tatem sedcant immediate post con-
siliarios, obseruata semper etiā in
sessionibus sacerdotum inter ipsos
antiquitate receptionis.

¶ De alimentis collegialium,
& quis debeat mensam be-
nedicere.

Et si

Hic ordo
seruatur
in refecto-
rio, nā ex
tra illud,
habēda so-
lū est ra-
tio anti-
quitatis.

20.
Vide in
addi. 11.
fundato-
ris.

ET Si omnes homines de-
ceat sobrie temperate-
que viuere, ipsa veritate
monente, Custodite
corda vestra, ne cibo & potu de-
cipiantur, scholasticos viros est
longe decentius. Propterea fla-
tuimus & ordinamus, quod omnes
collegiales, & quæcunque personæ
collegij, prandeant & coenant in re-
fectorio, & benedicetur mensa a sa-
cerdote si fuerit, in cuius absentia,
Rector benedicet, & ita fiet de gra-
tiarum actione post prandium &
pœnam, ponentur quidem in men-
sa panes in abundantia, carnes ve-
ro arietis, seu vacæ, secundum tem-
poris exigentiam, ponentur in mē-
sa rectorij pro qualibet persona
decem & octo uncias pro prædio &
cœna: & quantum valebunt prædi-
cta uncia, tantū administretur cui
libet in piscibus in diebus pisciū, &
in quolibet die habeant potagium
preparatum, secundum arbitrium
Rectoris, maior pars suæ portionis
administrabitur eis in prandio, &
minor in cœna, Si vero maior pars
eorum voluerint carnes salvas, vel
fructus, quantum illa cōstabunt, tā-
tum detrahatur de portione princi-
pali & ordinaria. Si carnes porci-
nas elegerint comedere, non emēt
quolibet anno plures, quatuor
porcos, quia studentibus non sunt
hæ carnes viles. De vino vero pu-
ro habebit quilibet pro tota die me-
diā mensuram, medio azūbre vulga-
riter nominatam, quod vinum lin-
fabitur iuxta eius qualitatem ad
Rectoris arbitrium. Seruitoribus
autem collegij administrabitur mi-
nor portio, secundum quod visum
fuerit Rectori & consiliarijs. Sed si
aliquis in habitantium collegium

De hoc
potagio
vide in
addi. 8.
Caruajal.

Isti qua-
tuor por-
ci, debēt
emī ultra
cōmunē
portionē
ex addi.
2. Cardi-
nalis.

COLLEGII SEGVNTINI

13

ægotauerit, sublata eius portione
ordinaria, administrabitur ei om-
nia necessaria, provideatq; Rector
quod nemo sibi fingat infirmitatē.
Habebit præterea quilibet studen-
tium in qualibet hebdomada vnā
libram candelarum pro suo studio:
vel si propter incendiū poriculum
visum fuerit Rectori quod debeant
vtri oleo, dabitur cuilibet oleū æqui-
ualens pretio candelarum.

De infir-
mis vide
in addi.
12. funda-
toris, &
addi. 12.
Cardina-
lis.

¶ De ieiunijs in collegio ser-
uandis.

VIA, vt sacro testatur
scriptura, inter cæteras
virtutes morales, tēpe-
rantia est præcipua, sub
qua continentia & ieiunium quod
pene infinitos habet fructus, & de
multis isti præcipui sunt, scilicet, cō-
pressio vitiorum, eleuatio mentis,
largitio virtutis, & premiorū: quia
etiam sanitatē humanis confert cor-
poribus. Quas ob res ordinamus,
& statuimus quod collegiales &
habitantes in dicto collegio, sub
obligatione teneantur ieiunare om-
nibus diebus quibus Romana eccle-
sia obligat omnes fideles ieiunare,
illis quibus obligamur per ordina-
tiones & statuta episcoporū Segū-
tini ecclesiæ, præterea omni sexta fe-
ria præter quā si natiuitas nri Sal-
uatoris contigerit tali die euenire,
quia iura non permittunt aliquem
illa die, nisi ex voto ieiunare, omni-
bus vero diebus quibus ieiunauē-
runt, hora competenti tribuatur eis
refectio, secundū quod iura & ipsa
consuetudo ecclesiæ permittunt,
ne ieiunium frangant.

De ieiū-
nio in vi-
gilia san-
cti Marti-
ni, vide in
add. 2. fu-
ndatoris.

De ieiū-
nio in vi-
ferijs vi-
de addi. 9.
Caruajal.

¶ De silentio & lectione in re-
fectorio.

Statui-

CONSTITVTIONES

STATVIMVS Etiam & ordinamus, quod in refectorio omnes teneant silentium inter comedendum & coenandum, & quod unusquisque suam legat hebdomadam super pulpitem, præterquam Rector ipse lectiones vero legendas sint de sacro canone, hoc est de Biblia, vel de vitis patrum, vel de epistolis sancti Hieronymi, seu ex sermonibus sancti Leonis Papæ sine ex aliorum scripturis deuotis, prout visum fuerit Rectori.

¶ De vestimentis collegialibus dandis, & quod nullus egrediatur à collegio sine caputio, & sine socio.

SED Quia homines non solum indigent victu, sed etiam vestitu, & his habitis (ut ait Apostolus) debemus esse contenti. Ideoque ordinamus, ut unicuique collegialium detur annuatim una clavis in die sancti Hieronymi, qui est pridie Kal. Octobris & sit tui coloris, quo colore utuntur religiosi eiusdem diui Hieronymi detur etiam eis clericale caputium eius coloris quo utuntur fratres diui Francisci, & hoc ob memoriam & reuerentiam diui Antonij, de cuius nomine monasterium & collegium prædicta nominantur. Ea etiam die detur unicuique vnum par calceorum quos alij vocant solutares, & sint eius formæ qua viuunt eadem religiosi beatissimi Hieronymi. Item ea die primi anni vniuersitatis introitus habeat andromadem fortem & villosam qui seruiat ei per totum septennium, his

igitur acceptis ex facultatibus collegij sint contenti. Nam prout viri sancti dicunt: qui quaesierint aliud quam victum & vestitum, & magis secundum curiositatem quam secundum necessitatem, inuenient malum & peccatum, clavis vero prædicta sit omnino clausa præterquam in locis per quæ debeant brachia extrahere, & hoc habitu teneantur uti quocumque egredientur extra collegium prædictum, excepto si itinerandum eis fuerit extra terminos ciuitatis Seguntinæ, nam in tali casu poterint uti quocumque libuerit habitu. Et si cuique contigerit egredi extra collegium, puta ad monasterium, vel ad scholas, vel ad ciuitatem prædictam: siue quocumque terminorum eius ierit sine prædicta clamide & caputio, ipso facto perdant memoratum collegium, & expellantur ab eo hac vice: cum hac tamen conditione quod iterum possit præsentari ab eisdem præsentatoribus & recipiatur in residuum tantum tempore sui septennij, & non secundum primam, sed respectu ultimæ receptionis habeatur in sessionibus & prærogatiuis dicti collegij. Sed si idem secundo inuentus fuerit in eodem defectu: expellatur irremediabiliter, & penitus sine recursu. In talibus vero perpetuis expulsionibus, vel dimissionibus camerarum: pauperes hospitalis eiusdem collegij succedant in vestibus collegialium à collegio, sibi traditis. Exhortamur autem prædictos collegiales quod quando ituri fuerint ad præfatam ciuitatem Seguntinam: non nisi bini ac bini eant propter honestatem, neque quis ausus sit solus ire: ut si, permittente deo inimicus, tetederit laqueos: habeat socium

Pena hæc expulsio tollitur in add. 11. Cardinali. Et in add. 17. eiusdem. Cardinali

Quod collegiales non egrediatur extra collegium, nisi bini, quando tendunt in ciuitatem Seguntinam

COLLEGII SEGVNTINI.

14

socium ad iutorem & subleuantem. Hoc enim valde committimus Rectori, siue cuius licentia nemo vadat, & ipse provideat. Quod si cui concesserit licentiam eundi ad ciuitatem, non det illi socium quem petierit, sed quæ viderit ipse Rector expedire. Et si quis transgressor fuerit huiusmodi ordinationis, puniatur ad arbitrium Rectoris.

¶ De his quæ danda sunt collegialibus pro ornamento camerarum, & de pena eorum qui de bonis collegij aliquid usurpauerint.

ITEM statuimus & ordinamus, quod Rector qui futurus erit curren-
te tempore in eodem collegio, provideat de redditibus eiusdem, quatenus unusquisque collegialium habeat suam cameram paratam & ornatam his rebus. Primo arcam, scanno, sede, & studio, siue scriptorio: tabula etiam ob longa defixa in pariete, quam vulgari lingua atril appellamus, ubi suos possit tenere libros. Ornamenta vero cubiculi ista sint. Primo culcitra ex lino forti facta, ubi paleæ inculcentur, quæ materno idioma exergon appellatur. Item tomentum quod lingua Hispanica almadraque dicitur ex lino bittel factam, quod quidem tomentum quinquaginta libras lanæ habeat. Item duo lodices ex lana alba, & alia pro tegumento lectuli quæ vocatur frezada. In hyeme vero cum his habeant aliud copertorium ex pellibus factum, quod dicitur pellon. Item duo linteamina

ex lino solido & cervical quod appellamus almohada. Provideat autem Rector quod habeant collegiales duplicia linteamina & cervicalia, ut alternatim alia seruiant dum alia lauantur: & quocumque res supradictæ veterascent, taliter quod honeste non possint illis uti, renouentur ex redditibus collegij, prout visum fuerit Rectori & consiliarij. Et si quis collegialium alia stramenta lecti vel alia ornamenta cameræ voluerit habere, habeat de suo & proprijs expensis. Strictè tamen prohibemus, quod nullus collegialium dormiat in camera alterius, excepto tempore necessitatis, pura propter infirmitatem, & hoc cum licentia Rectoris: qui vero contrarium fecerit, priuetur per duos menses à portione refectorij. Quando vero aliquis collegialis receptus fuerit in dicto collegio, & ei fuerit camera assignata, manu propria scribat in libro ad hoc deputato coram Rectore & duobus collegialibus omnia illa quæ ad usus suos sibi conceduntur in illa camera, quam scripturam suo nomine signet. Cum vero in finem septennij vel alias egressus fuerit à collegio, restituar omnia illa quæ accepit, prout in dicto memoriali continebitur. Dum tamen permanserit in collegio, sit obligatus bene tractare illa & conseruare, prout melius poterit. Et si quid horum sua negligentia totaliter perierit, obligatus existat suis expensis illud restituere. Et si forte quid suadent diabolo aliquis collegialium vel officialium dolo vel fraude perdiderit de rebus collegij, nec non eorum qui in eodem commorantur, vel quod deterius erit ali-

Quod nullus dormiat in camera alterius.

Quod sit apud Rectorem liber, in quo scribatur omnia quæ dantur unicuique collegiali in suo ingressu.

De pena eius qui aliquid de bonis collegij furatus fuerit, vide in add. 11. Carualis.

De taxationibus vestium vide in add. 23. fundat. 8. 10. add. 10. Card. & in 28. Carualis.

De calceis vide in add. 10. Carualis.

CONSTITUTIONES

quid futurus extiterit, vel dederit panem, vel vinum, aut carnem, siue aliquid aliud de substantia collegij, aut consenserit, vel dederit causam alicui ad hoc faciendum, præter poenam periurij quam volumus incurrisse: ordinamus, quod talis expellatur à collegio memorato, prius tamen imposita poenitentia secundum arbitrium Rectoris, & restituto & satisfacto damno per ipsum illato. Si tamē dolus & frus vel futurum exceßerint quantitatē quingentorum morapetitorum, tunc collegialis qui talia perpetraverit, Rectoris præcepto, mittatur in compedibus ligneis, quos vocamus vulgariter ceppo. Qui quidem compes habeatur in præfato collegio, & inde nō eximatur, nisi prius facta plenaria rerum, quas furatus fuerit restitutione, omnibus tamē diebus quibus fuerit sic compeditus nihil aliud comedat præter panem & aquam.

De forma seruanda in gubernatione collegij, & quod eius bona non possint vendi.

Item ordinamus & concedimus Rectori & consiliariis, quatenus possint disponere & ordinari omnia necessaria & convenientia optimæ gubernationi collegij memorati, & omnium in eo commorantium: & quod possint supplere, corrigere & emendare omnes defectus contingentes circa seruitium & gubernationē præfati collegij, hoc tamen excepto quod de bonis collegij tā mobilibus quā immobilibus nihil possint vendere, distra-

here, donare, vel quouis modo, siue colore alienare quacunque causa vel necessitate interueniente: etiā si vota omnium collegialium in hoc concurrant. Permittimus tamen quod si viderint omnes collegiales vnanimitè, & iudicauerint vtilitatē inde sequuturā, possint permutare bona quæ nunc habet dictum collegium, vel in futurum habebit, prius tamen adhibitis consensu & auctoritate patronorum eiusdem, & præmissa iuris tolerantiā in alienationibus rerum Ecclesiasticarum statuta. Si autem contrarium huius contigerit euenire, sit irritum & nullum, actores tamen & qui suū præbuerint consensum, suorem, consilium & adiutorium, & non contradixerint, nec restiterint iuxta vires suas, ipsos factos sine periurij. Præterea compellantur satisfacere prædicto collegio damna quæ inde sequuntur, & sic expellantur ab eo. Volumus tamen quod res mobiles quæ adhibita diligenti cura circa earum conseruationem non possint amplius durare, libere possint eas vendere, vel de eis disponere, prout viderint expedire ad maiorem vtilitatem prædicti collegij. Præcimus etiā & ordinamus, quod nec Rector, nec aliquis collegialium possit sub poena periurij aliquid de bonis præfati collegij applicare suis vibus, præterquam ea quæ per has constitutiones sibi permittuntur. Volumus etiam & ordinamus, quod quando aliquid maioris momenti occurrerit faciendum in dicto collegio prædictus Rector pridie quam fiat, conuocari faciat pro sequenti die omnes collegiales, congregatque simul in suo capitulo hora per Rectorem

Quod collegiales nihil possint vendere de bonis collegij, nisi quibusdā conditionibus seruatis.

De poena occupantium bona collegij, & de additis fundatoris.

COLLEGII SEGVNTINI.

15

Res gratias assignata tractent de negotio fiendo, & expediatur, prout visum fuerit Rectori & omnibus collegialibus, vel saltem duabus partibus eorundem. Et si qui iusto impedimento cessante defuerint, & ad hæc similia & quæcunque alia vocati à Rectore non conuenerint in capitulo, puniantur ad arbitrium Rectoris. In minoribus autem negotijs, & quæ non fuerint tātā molis, sufficiant vota maioris partis collegialium. Cætera verò quotidiana & communia, expediat Rector cum consiliariis, prout eis videbitur: ne distraherentur ab studio multitudine negotiorum qui literis operam dant. Quæ autem res dicantur graues, quæ minus graues, & quæ quotidianæ, siue cōmunes, hoc in Rectoris discretione & illorum, quibus collegij patrocinium committimus relinquendum esse censemus. Volumus etiam & ordinamus, quod nec Rector, & consiliarii, nec omnes collegiales coniunctim vel diuisim, contra ea quæ in his statutis, & ordinationibus cōtinētur, possint aliquid facere, mutare, modificare, corrigere, subtrahere, vel addere, neque dispensare: præterquā in his in quibus eadem ordinationes & statuta conferunt eis facultatem, & arbitrium. His autem exceptis, in alijs habeant liberam facultatem faciendi quod melius visum fuerit eis, ad optimam & meliorem gubernationem, & vtilitatem memorati collegij: bonorumque eius omniumque in eo commorantium. Monemus etiam & exortamur prædictos Rectorem & consiliarios, quatenus durante tempore suorum officiorum cum omni diligentia & sollicitudine cu-

rent hereditates & bona præfati collegij, colligant etiam fructus & redditus mensē collegialium ipsique collegio pertinentes, & laborarent circa hoc viribus & posse.

Quomodo corrigatur Rector si exceßerit, & similiter consiliarij.

Et quia maior pars executionis harum constitutionum Rectori cōmittitur, statuimus & ordinamus quod si (quod Deus auertat) Rector in obseruatione earū, vel in cura, quam debet habere, ut faciat cæteros obseruare eas fuerit negligens, aut si præsumpserit facere, vel alijs consenserit aliquid contra formam illarum attentare, vel visus fuerit male administrare bona collegij, statim duo collegiales, vel quicumque hoc cognouerint, cum omni charitate illud denunciet, & pandat patronis memorati collegij eis supplicans ohnixe quatenus faciant obseruari & compleri omnia contenta in nostris ordinationibus faciant etiam, ut defectus & negligentia Rectoris circa administratio nem earum rerū quæ diximus emendantur. Ad hoc autem faciendum obligentur omnes collegiales sub poena periurij. Patronos verò exhortamur cum omni charitate, & super hoc suas operamus conscientias, quatenus talem compellat Rectorem ad obseruationem prædictarum constitutionum, & ut faciat condignam emendationem præteritorum: qui si noluerit emendari, sed in sua præstiterit contumacia:

De hoc est limitatio in add. 12 Carvajal.

CONSTITVTIONES

etiam prius habita plenaria & vera informatione suorum excessuum & contumaciae, puniant ipsum, & ealem ei penam imponant, qualem eis visum fuerit, dato quod plectatur perpetua vel temporali priuatione a dicto collegio, secundum exigentiam suorum delictorum atque excessuum. Circa hoc tamē sit omnis cura et sollicitudo, ut collegium cum bonis maneat indemne ab incommodis illatis a Rectore in sui administratione officij: etsi hac de causa vel alias visum fuerit patronis, necnon consiliarijs & collegialibus omnibus, vel maiori parti, quod Rector debeat se abdicare a suo officio, compellant cum ut ipsum dimittat. Hoc idem quod de Rectore diximus sciendum, dicimus de quolibet consiliario, si aliquid culpa ipsius contingerit in dānum vergere collegij praedicti. Quicumque verō ob sui officij malam administrationem ab eo priuatus extiterit, nūquam deinceps in toto suo septennio fungatur ibidem aliquo honore, & in memoriam suorum delictorum ubicunque collegiales collegialiter cōgregati fuerint, & in refectorio ultimi sedeat, & quomodocunq; per depositionem alicuius vacauerit aliquod officiū electiuum, fiat electio noui officialis, & in alij officijs provideatur secundum dispositiones harum constitutionum.

De reddenda ratione cuiuslibet administrationis, & de electione sindicorum.

27 PRATEREA, quia secundum doctrinam euangelicam quicumque administrauerint ali-

qua officia, vel valicationem, reddidituri sunt rationem de eis. Ideo statuimus & ordinamus, ut illi quibus frumenti, vini, & aliorum rerū administrationes a Rectore & consiliarijs commissae fuerint, habeant suos libros, ubi scribant quicquid vnusquisque pro suo officio receperit, & hi libri signati manu taliū officialium sint apud Rectorem. Item habeant alios libros siue quinterniones, in quibus scribant expensas & erogationes factas, quae quidem expensae scribantur per elementa litteralia, & extra in margine ponatur summa earum per numeros clare & distincte. Qui officiales & ministri teneantur singulis quindecim diebus, vel breuiori spacio, si visum fuerit Rectori, dare rationem suarum expensarum eidem Rectori, in praesentia consiliariorum. Quae rationes, si iustae fuerint & rationabiles admittantur: sin autem, non, sed curet Rector ut fiat satisfactio, & emenda ab eisdem officialibus. Supradictae autem rationes cum suis conclusionibus, signentur ab vtrisque proprijs manibus. Ordinamus etiam, quod praedicti collegiales singulis annis eligant & deputent tres personas memorati collegij, qui bis in anno, scilicet, in octauis Natiuitatis nostri Saluatoris, & in octauis sancti Ioannis Baptistae audiant & accipiant vniuersales rationes, omnium rerum a Rectore & consiliarijs, in praesentia patronorum, vel illorum quos ipsi deputauerint. Qui Rector cum consiliarijs teneatur dare dictas rationes, & deputati eas audire & recipere intra praedictas octauas sub hac poena, quod ille cuius occasione non venerit, in effectum

Electio sindicorum.

Tempus dictarum supplicationis extenditur usque ad diē Epiphaniae, in add. 13. Caruajalis.

COLLEGII SEGVNTINI.

effectum incurrat per iurium, & in super priuetur a portione refectorij: quādiu sua negligentia rationes non reddentur post praedictas octauas. Item Rector & consiliarij completo tempore suorum officiorum infra mensem, teneantur reddere rationem suarum administrationum nouo Rectori & consiliarij, & alijs duobus deputatis per praedictum collegium, sub praedictis poenis, quas ipsos facto contrarium facientes volumus incurrisse. Et si alij collegiales praeter supradictos voluerint interesse: dum dictae redduntur rationes, volumus ut admittantur. Ordinamus etiam quod praeter iam dictas poenas, patroni dicti collegij compellant ad arbitrium suum memoratos officiales & quēlibet eorum, ut reddant praedictas rationes, quibus datis & conclusis, qui eas audierunt infra sex dies congregent omnes collegiales in loco solito, & eis referant, aut legant religionem & modum, quo se habuerunt in supradictis rationibus. Quae quidem rationes si tales fuerint, & praedicti officiales bene & fideliter administrauerint sua officia, omnes collegiales in praesentia notarij publici conferant eis literas, quibus contineatur bona eorum administratio, & optima ratio commissorum cum omni complemento solutiones & quitationis: praeterquam si aliquis dixerit in praedictis rationibus contigisse aliquem errorem, vel aliam causam rationabilem ostenderit propter quam, non debeat eis conferri talis quitantia. Et in tali casu volumus quod patroni decernant hoc, vtrum talis litera solutionis debeat dari, vel ne: & collegiales

omnes stent determinationi eorum. Et si forte praedicti officiales inuenti fuerint rei alicuius culpa, vel fraudis, siue deceptionis: volumus ut praeter poenas positas in his constitutionibus contra similes, strictius puniantur & castigentur a praedictis Rectore & collegialibus. Volumus tamen, quod ad poenam & punitionem Rectoris collegiales non procedant absque autoritate patronorum, & in his casibus permisis in his constitutionibus. Omni autem diligentia sint solliciti quatenus collegium cum bonis suis a praedictis fraudibus & deceptionibus illa sum remaneat.

De conuiuijs non faciendis.

Ordinamus etiam, quod nemo collegialium vel familiarium possit aliquem extraneum ad dicto collegio inuitare ad prandium, siue ad coenam, nec possit eum retinere ad pernoctandum: hoc excepto si pater vel frater seu consanguineus alicuius collegialis, vel aliqua persona de genere masculino venerit ad visitandum aliquem eorum; vel propter aliam causam rationabilem, si visum fuerit Rectori, & cum eius licentia poterit aliquis collegialium, vel ibidem commorantium similes personas inuitare ad prandium, vel ad coenam in sua cella, & hoc proprijs expensis: sicut tamen ista conuiuia raro & non frequenter, ne quis aliorum scandalizetur.

Vide add. di. 19. fundatoris, & in add. 30. Caruajalis.

Habens conuiuium potest se cum afferre sua portione ex add. 14. Caruajalis.

De

CONSTITUTIONES

De custodia bonorū, & scripturarum collegij.

Via sapientis & optimi gubernatoris est, non solum presentia prospicere, sed etiam futura praevidere: & licet hoc collegium in presentiarum paruos habeat & redditus, pauca privilegia, & modicas possessiones & bona: propter sui novitatem tamen habemus firmam in illo datore bonorū omnium, qui ex paucis panibus & modicis pisciculis multiplicatis satiauit tantam multitudinem, ut veritas evangelica testatur, quod ipse multiplicabit & augebit bona & promeretur dicti collegij eo quod fundatum sit, & constructum in honorem & gloriam ipsius omnipotentis Dei, & in doctrinam veritatis & fidei catholicae: qua propter ordinamus & statuimus, quatenus in camera Rectoris praedicti collegij ponatur arca magna ex ligno solido munita & roborata laminis ferreis, quae habeat tres claves diverso modo fabricatas, quarum una habeat Rector, ceteras vero habeant consilij quilibet suam. Intra hanc autem arcam sit fixa alia arca parva, cuius clavem teneat unus patronorum memorati collegij, & in hac parva arca ponantur & recondantur bulle, privilegia, & instrumenta, emptorum, censuum, & donationum bonorum ad praefatum collegium pertinentium. Sit etiam in praedicta maiori arca liber quidam, ubi praedictae scripturae sint cum iudicis auctoritate, & signata signo notarii publici, modo quo fide faciant omnia de verbo ad verbum,

qui liber ad usum sit cum opus fuerit ad faciendum fidem sicut ipsa originalia. Huius vero libri habeatur exemplum in camera Rectoris affixum cum catena ferrea, ubi ipse & ceteri collegiales possint libere videre iura bonorum, & reddituum pertinentium ad ipsum collegium, & valeant plenè informari de eis propter causas quae contingere solent super similibus rebus, & melius sciāt defendere iura ipsius collegij. Praedicta enim arca parva sine maxima & urgente necessitate non aperiatur: & si quando contigerit, quod necessitate urgeat aliqua scripturarum originalium debeat à praedicta arca extrahi, provideat Rector omni solitudine & diligentia, ut quacitius poterit praedictam scripturam reddat suo loco: ne distrahantur vel pereant originalia. In hac eadem magna arca reponantur pecuniae & bona, quae aliquis valoris erunt quae in futurum habebit praedictum collegium: illic etiam custodiantur sigilla collegij. Caveant tamen diligenter Rector & consilij, ne quando muniant littera praedictis sigillis, quae necumetum allaturae sint ipso collegio, neque aliquando muniant aliquas litteras praedictis sigillis, nisi prius litterae vel scripturae, quae sigillandae sunt lectae fuerint coram omnibus collegialibus: & nisi omnes vel maior pars conferat in praedicta sigillatione. Litterae vero missinae, & quaecunque alia scriptura ipsi collegio pertinens, ab omnibus collegialibus videantur, & omnes consentiant. Responsa vero & alia quae super his debent fieri, subscribantur & firmentur manu Rectoris & consiliorum,

Rector & consilij non possunt scribere litteras missinas, aut aliquam scripturam munire sigillis collegij, nisi prius omnia lecta fuerint coram omnibus collegialibus & maiore pars eorum consenserit. Litterae missinae subscribuntur à Rectore & consilijs.

COLLEGII SEGVNTINI.

17

rum, quos nunc pro tunc ad hoc deputamus.

De memoria bonorum spiritualium, & temporalium in libris scribenda.

30

Item Rector praecipiat fieri unum librum, ubi scribatur originaliter nomina illorum locorum, ubi praedictum collegium habet praestimenta & beneficia sibi annexa, & alios redditus, & nomina hereditatum & possessionum, & aliorum bonorum immobilium ipsi collegio pertinentium: & quocumque ista bona aucta fuerint scribantur & augeantur in dicto libro. Et si forte aliqua istorum bonorum perierint, vel permutata, siue ad maiorem utilitatem collegij alienata fuerint, causa talis alienationis siue permutationis scribatur in praedicto libro, ut in notitiam posterorum veniant eadem, & in hoc non sint ambigui siue confusi. Faciat etiam Rector singulis annis alios duos libros, quorum alter nominetur liber rationum, in quo scribantur redditus & valores bonorum & aliarum possessionum, & quo pretio conducuntur & locantur quolibet anno. Consequenter etiam scribantur solutiones eorum qui conduxerunt, & de non locatis fructibus quos collegerunt, scribatur etiam in eodem libro expensae & erogationes factae in dicto collegio illo anno. Item in alio libro scribatur inventarium omnium bonorum mobilium praedicti collegij, & quis habet ea in administratione, ut de eis reddat rationem: & sic reddita ratione (prout in his constitutionibus ordinatum est) reponatur memorati libri, & custodiantur

in dicta arca, seu alijs archivis, ut si forte aliquando contigerit aliquid dubium super redditibus, & expensis, ex praedictis libris possint cognoscere veritatem. Et si aliquando evenerit quod peractis expensis aliquid de redditibus superfuerit: ordinamus quod reponatur in praedicta arca tale residuum, & fideliter conservetur, quod debeat erogari & expendi in emptione hereditarum, vel reddituum, seu in opere adificiorum praedicti collegij, si necessarium fuerit venturo tempore, vel in alijs rebus necessarijs ipsi domui, prout visum fuerit omnibus collegialibus cum consensu patronorum ipsius collegij.

De provisione facienda opportuno tempore.

Ratereca statuimus & ordinamus, quod Rector & consilij habeant specialem curam, ut tempore opportuno faciant suam penam, id est provideant in necessarijs ipsi domui, puta in pane, vino, carnibus, lignis, & alijs huiusmodi quae necessaria sunt sustentatio in collegialium secundum formam harum constitutionum. Provideant etiam in vestitu ipsorum: & sic ab eis data forma de rebus habendis & emendis, praecipiant ichonomo siue dispensatori, ut quarant & emant & ponant in effectu quae ipsi ordinaverint, & specialiter hoc sit cura Rectori & consilijs quousque viderint esse iam perfectum quod ipsi ordinaverint. Et quia contigit, Deo volente, aliquos annos steriles in rebus necessarijs ad victum hominum: propterea ordinamus, quod Rector & consilij

Hae provisione debet fieri expensis collegij, licet ad remotionem loca sit addita. Carnajalis.

31

C consilij

CONSTITUTIONES.

De hac
provisio-
ne frumē-
ti, vide in
addit. 15.
Caruajal.

consilij sint semper solliciti & provideant, ut in prædicto collegio super sint omni tempore ad minus trecente mensuræ tritici, quas materna lingua, fanegas vocamus, & quas etiam nos in præsentiarum collegio donamus. Itaque hæc semper super sint in eadem domo. Et si domus prædicta non fuerit in tali necessitate constituta, volumus, quod dent & tradant mutuo quolibet anno personis indigentibus medietatem dictæ summæ, proviso quod persone, quibus mutuū fuerit datū sint bonæ & pacificæ conversationis, & præstent talē cautionē & securitatē sufficientē, & idoneā: quod in mense Septembris eiusdē anni reddant prædictum frumentum ipsi collegio. Et si propter penuriam, seu sterilitatē alicuius anni collegium, ex illis aliquas acceperit: Rector & consilij teneantur adhibere diligentiam, ut suo officio durante deposito restituantur mensuræ, quæ sic ab eo ablatae fuerunt. Et si fortē (quod absit) Rector & consilij fuerint circa hoc negligentes, teneantur satisfacere ipsi collegio super damnis, quæ sua negligentia contingerint. Si verò frumentum non fuerit datum mutuo, temporibus necessarijs renouetur expensis collegij, & vetus ad ministretur in rectorio collegij ad arbitrium Rectoris & consiliorum.

¶ Quis debeat indicare inter collegiales.

32

Submittimus collegium ipsum & personas in eo commorantes domino Episcopo Seguntin. eiusque

ordinariæ iurisdictioni. Volumus tamen & ordinamus, quod si quando contigerint controversiæ aliquæ, vel litigia inter ipsos collegiales, vel personas memorati collegij, non querant aliunde iudicem, sed proponant causas suas coram Rectore & consiliarijs, qui ad plenum informati, & certiores facti, atque cognita veritate, proferant sententiam iudicando quod iustum fuerit, non servata forma iuris in procedendo, nec receptis ali quibus libellis. Si tamen contigerit, quod in ea forma iudicandi aliqui putauerint sibi fieri iniuriam à Rectore & consiliarijs, conque rantur de eis apud patronos qui iuste iudicent inter eos, & standum t eorum arbitrio sine aliquo refugio, vel appellatione. Et si quis contra formam huius constitutionis præsumpserit aliter litigare inter personas prædicti collegij, ipso facto privatus existat camera sua, atque expellatur à domo sine aliqua remissione.

¶ Qualiter eligantur lectores.

Item ordinamus & statuimus, quatenus nominatio & electio lectorum qui in præfatis scholis lecturi sunt, me vivente pertineat mihi, tanquam fundatori & patrono præfati collegij & scholarum, post decessum verò meum sequens servetur forma. Nam quandocumque aliquis lectorum cessaverit à lectionibus, morte, siue absentia,

33

COLLEGII SEGVNTINI.

18

absentia, vel amotione, aut alio quocunque impedimento perpetuo vel quacunque causa legitima interveniente, Rector & consilij specialiter ad hoc vocati congregentur in capitulo, & infra tres dies faciant scribere septem cartas, seu cedulas sub forma inferius scripta, quæ subscribantur manu Rectoris & notarij, & muniantur sigillo collegij. Quarum una infra prædictos tres dies affigatur in valvis scholarum prædictarum, alia verò in porta cathedrae, item alia in valvis principalibus quæ lingua vernacula dicitur (la puerta del perdon) Ecclesiæ Seguntin. Quarum affixionis, diem, mensem, & annum scribat prædictus notarius in libro collegij, & infra alios duos dies sequentes mittant nuncium expensis collegij ad Universitates Salmanticæ, & Vallis Oleti, qui figat binas similes literas, siue cedulas in duabus valvis cuiuslibet ipsarum universitatum. Quarum affixionum prædictus nuncius ferat publicum testimonium, cum die, mense, & anno. Hi verò qui infra tempus contentum in prædictis literis, siue cedulis venerint undecumque, & petierint sibi dari cathedram vacantem: coram Rectore & notario admittantur, & legat unusquisque prout venerit quatuor lectiones à Rectore assignatas, cum consilio alterius lectoris. Quibus lectionibus assint collegiales omnes, & ceteri scholares qui voluerint interesse. Postea verò quam sic omnes legerint suas lectiones, patroni, vel deputatus ab eis & Rector cum collegialibus simul conveniant in prædicto collegio, & admittant secum alterum lecto-

rem, qui alteram reget cathedram: & omnes iurent, quod postposito amore, odio, & affectione, eligent illum quem cognoverint esse meliorem & maiori sufficientia ad regendum prædictam cathedram. Hoc iuramento facto dicant prius votum suum patroni, vel ab eis deputatus, deinde Rector, consequenter alter lector, post ipsos vero omnes alij collegiales separatim & secretè. Quæ vota accipiat prior præfati monasterij cum publico notario qui ea scribat: & ille in quem omnia vota, vel maioris partis concurrerint, eligatur, ut regat ipsam cathedram. Et volumus quod ille qui tenuerit vices patronorum habeat duo vota, quarum ad regulandum & numerandum ipsa vota. Volumus etiam, & ordinamus, quod si quis collegialium graduatus postulaverit sibi dari prædictam lectionem, & inventus fuerit sufficiens & idoneus, cæteris paribus præcedat omnes alios, super quibus omnibus operamur conscientias eorum qui in prædictis actibus concurrerint. Electus vero noviter ad legendum ante quam admittatur ad possessionem, & lectionem, iuret se observaturum in quantum poterit formam traditam in his constitutionibus, circa lectiones suas, & circa modum, quo melius auditores proficiant in scientia, & quod semper quæret utilitatem, & bonum prædicti collegij, & quod in dicta lectione non se intromittet, nisi quantum hæc nostra constitutio- nes sibi permittant: cuius iuramentum fiat publicum instrumen- tum.

Collegia-
lis cate-
ris pari-
bus est
preferen-
dus.

C. 2 Mo.

CONSTITVTIONES

¶ Modus præsentandi lector- res.

RECTOR, & Collegia-
les Insignis Collegij Sã
cti Antonij extramuros
ciuitatis vel Seguntinæ,
& erecti auspicijs admodum domi-
ni ac domini Ioannis Luppi de Me-
dina Regij Auditoris, & Consilia-
rij, ac inuictissimi Henrici Quarti
Hispaniarum Regis ad Regem
Gallorum, primo deinde verò ad
Sanctissimum. D. N. Paulum hu-
ius nominis secundum oratorem
destinati. Venerabilibus, & circumspectis Patribus Decano, & Capitulo
almæ Ecclesiæ Seguntinæ salu-
tem in Domino. Notum vobis fa-
cimus, quod cum ad nos speciali in-
dulto apostolico pertineat elige-
re, & nominare personam idoneam
ad Cathedram Primarium Sacræ
Theologiæ huius Collegij & Uni-
uersitatis, simulque ad præbendam,
& Canonicatum prædictæ almæ
Ecclesiæ vestræ ipsi cathedræ an-
nexum ad præsens vacantem per
mortem D. N. ultimi possessoris.
Ideo cum nobis longo usu, & expe-
rientia satis constaret de eximij
mētis, maximis dotibus omni-
que eruditione, & sufficientia circumspecti
admodum viri doctoris. N. huius nostri Collegij, & Vniuersita-
ris Sacræ Theologiæ Vesperum
Cathedratici, necnon vestri ca-
nonici ex communi, & concordia
omnium voce, & consensu ad præ-
dictam cathedram, & canonicatū
earū elegimus, ac nominamus. Qua
propter per presentes literas me-
liori viâ, & forma, quæ nobis de iure
competit eum vobis præsentamus,
& præsentandū duximus vos-

que enixe rogamus, ac petimus
vt possessionē, & collationem præ-
dicti canonicatus primariæ prædi-
ctæ annexi incunctanter confere-
tis simulque ei omnes fructus, &
prouentus qui eidem canonicatui,
& præbendæ competant erogetis
ac concedatis, & denique ei obsecu-
tis, & obseruare faciatis omnes
exemptiones privilegia, & immuni-
tates, quibus omnes eius antecessores
gaussi, & potuerunt, seu gau-
dere, & frui poterunt. In quorum
fidē præsentēs literas vobis trans-
mittendas duximus de manu trium
nostrorum subscriptas, & sigillo hu-
ius collegij munitas, & per nostrū
secretarium referendatas. Datis in
hoc florentissimo Collegio, &c.

¶ De forma seruanda in insti- tutione, & de institutione lectorū, & quibus de causis à cathedris repelli debeant.

Et quia superius in pro-
xima constitutione con-
tinetur, quod institutio,
& electio lectorum me-
viente pettineat mihi: post deces-
sum verò meum patronis & Recto-
riac Collegialibus dicti Collegij,
secundum formā superius traditā,
quia tamē honesti est lectores nō
admittere, quā postquā admiserint
expellere: ideo rogamus & obse-
ramus in Domino Iesu prædictos
patronos Rectore, & collegiales,
quatenus attente provideāt & sint
soliciti, vt videāt quē admittūt ad
regendū dictas cathedras. Postquā
verò ipsos admiserint, facile eos nō
expellant. Quæ expulsio vel amo-
tio pertineat illis, sicut nominatio
& electio. Causæ verò perpetuæ si-
ue tēporalis expulsionis lectorum,
vel

34

COLLEGII SEGVTINI.

19

Inter alia
num ele-
ctionis
cathedra
ticitenon
tur reci-
pere gra-
dum in fa-
cultatib.
suarum ca-
thedrarū,
vt possint
alijs con-
ferre, vi-
de addit.
16. Car-
dinalis.
Et est de
hoc decla-
ratio Pa-
tronorū
in fine ha-
rū consti-
tutionū.
vel cuiusq; eorum, sine vacationis
cathedrarum specialiter sint quæ
sequuntur. Prima obitus lectorum.
Alia absentia à lectura per spatiū
trium mensium. Tertia infirmitas
perpetua. Quarta negligentia, vel
malum regimē ipsarū cathedrarū,
quod veniat in dispendiū audiētū.
Quinta est si habuerit publicā con-
cubinā, vel mulieres suspectæ fre-
quentauerint domum eius. Plures
aliæ causæ possunt cōtingere quib.
iste amoueantur à lectura supradic-
ti lectores, quas in arbitrio insti-
tutorū relinquimus, super quibus
oneramus eorū cōscientias. In quar-
to & quinto modis vacationū, vo-
lumus quod præcedat à patronis
charitativa monitio corā Rectore
& consiliarijs, quod si lectores non
se correxerint post mensem à tēpo-
re factæ monitionis declarent ca-
thedram illam vacare.

¶ De habitatione & salario lectorem.

Sed quia in alia constitutione ex-
titit ordinatum, vt in scholis,
quæ sunt circa prædicti monaste-
riū legant duo lectores, vnus theo-
logiam, alter verò philosophiam,
quos volumus propter vtilitatē stu-
dentium & collegialium habitatio-
nē habere prope memoratū colle-
giū, & nō in ciuitate. Quibus depu-
tamus an morandum partem supe-
riorū domus quæ respicit ad septen-
trionem: nam inferiorem partē de-
putauimus vt sit hospitale, in quo si-
deles possint adipisci & cōsequi in-
dulgētiā & plenariā absolutio-
nem, quā præfatus sanctissimus do-
minus noster Sixtus Papa quarto
perpetuo concessit decedētibus in
præfata domo, ad hoc per nos de-

putata. Prædicta verò lectores ha-
beant portas suarum habitationū
extra prædictum collegium, ne fa-
miliares lectorum ad collegiū, nec
collegiales ad habitationem lecto-
rum possint transire per interiorē
domum, nisi ab extra tantum. Qui
lectores deferant suam suppellecti-
lem & ornamenta domus & cæte-
ra necessaria, nā nihil aliud ac cep-
turi sunt à prædicto collegio, præ-
terquam mercedem suam quæ eis
datur ratione lectionū quotannis,
vt supradictū est. Quæ quidē retri-
butio detur eis, atque solatur hoc
modo. In fine mensis Decēbris Re-
ctor & consiliarij teneātur persolue-
re vnicuique lectorum quartā par-
tē totius mercedis, Item in fine
mēsis Martij aliā quartā partē: aliā
in fine Iunij: vltimā verò in fine Se-
ptēbris. Itaque eo tēpore omnino sit
redditum eis totum salarium, & in
prædictis terminis bene & rea-
liter sine dilatione persoluantur
quarta prædictæ alioquin per cen-
suram ecclesiasticam virtute dicta-
rum facultatum nobis concessarū
patroni procedant contra ipsum
Rectorem & consiliarios, quos cō-
pellant obseruare & complere cō-
tenta in hac constitutione, prout
eis bene visum fuerit.

¶ De tempore quo lectores possunt esse absentes, & quis eo tempore debeat le- gere.

TE M ordinamus,
quod prædicti lectores
legant omnibus diebus
lectiuis in præfatis scho-
lis, & non possint substituere
alios, excepto tempore infirmi-
tatis;

35

CONSTITVTIONES

¶ De exercitio circa officiū predicationis.

Quod ordinamus etiam quatenus collegiales postquam audierint à lectore theologiae tribus annis & studuerint, omnibus dominicis diebus & festiuitatibus solennibus post primam missam conueniant in loco ad hoc deputato, videlicet in scolis: ut discant sibi modum & exercitentur, proponendo populo verbum Dei, ubi secundum gratiam unicuique collatam, proponat inter se ipsum Dei verbum per modum exclamatorum. Et hoc committimus prædicto lectori theologiae, ut secundum quod viderit vniuscuiusque dispositione & habilitatem, sic distribuat eis ipsas propositiones, quibus intersint omnes collegiales, legitimo impedimento cessante, vel licentia Rectoris non interueniente: alioquin priuetur in mensa ea die à vino, quibus actibus admittantur, tam ad audiendum, quam ad proponendum religiosi: & quicumque scholares qui voluerint interesse admitti.

Vide in add. 17. Catuajalis.

37

¶ Quibus temporibus habitantes in collegio debeant confiteri, & recipere eucharistiā.

Sacra enim scriptura dicit. In anima malivola, & in corpore subiecto peccatis, non intrahit sapientia. Ideo statuimus & ordinamus, quod omnes collegiales & ceteri habitantes collegium, teneantur saltem ter in anno confiteri peccata sua proprio sacerdoti, vel alteri idoneo.

Primò,

38.

COLLEGII SEGVNTINI.

20

Primò, in principio suorum lectionum. Secundò, in quadragesima. Tertio in mense Iunij ante electionem Rectoris & consiliariorum. Deinde toties quoties voluerint divina fauente eis gratia. Teneantur etiam saltem bis recipere eucharistiā, semel in natiuitate nostri Saluatoris, & iterum in eius resurrectione. Et si fortè propter infirmitatem vel aliam causam legitimam non poterint prædictis diebus sacramenta recipere, cōmunionē, sequentibus recipiant diebus. Si tamen in suspicionem alicuius inciderit Rector, quod non compleat hoc, compellat ipsum portare in fidem & testimonium prædictorum chirographum scriptum manu sacerdotis, cui confessus fuerit peccata sua. Si verò aliquis vel aliqui contemserit complere omnia, quæ in hac constitutione continentur: tamen in confessione, quam in eucharistia dicto impedimento cessante, eo facto pro prima vice priuentur à portione refectorij, ubi minimè admittantur per mensem: & deinde tantum quantum ipse cōplere distulerint quæ prius neglexerant: pro secunda verò vice priuentur à vestimento & calceamentis quæ recepturi erant à dicto collegio in sequenti anno: pro tertio autē vice expellantur perpetuo ab eodem collegio, & careant omni commodo & vtilitate quam consecuturi erant in eo.

¶ De conuersatione fœminarum euitanda.

39.

Quia mulier fuit causa peccati, & arma diaboli, & expulsio paradisi & vas peratissimū, quo inimi-

cus generis humani sæpe decipit in cautos: quia propter maxima cura & diligencia debent quæri remedia ad euitandum earum cōuersationem & familiaritatem. Ideo prohibemus & vetamus, strictè atque expressè præcipimus, ne aliquæ mulieres, quauis honestissimæ ingrediantur prædictum collegium aliqua causa vel occasione: & si quis collegialium vel aliorum in eo commorantium introduxerit eas, vel dederit occasionem introeundi, grauiter puniatur à Rectore, hoc excepto, quod si tempore infirmitatis alicuius mater vel soror eius venisset ad videndum eum, vel aliqua alia mulier senex nullique suspecta vellet sibi facere aliquod beneficium vel medicinā: in tali casu de licencia Rectoris ad hoc expressè concessa, permittimus quod possint ingredi, & publicè stare modicum spacium. Non tamen permittimus, ut aliqua mulier pernoctet in collegio, quauis mater siue soror, aut quæcunque alia fuerit multum coniuncta alicui collegialium vel aliorum in prædicto collegio commorantium. Quod si factum fuerit cōtrariū vel permissum scienter, vel aliquis cōmiserit viriū carnis in dicto collegio, siue fuerit Rector, siue quicumque alius officialis vel collegialis, siue habitator ipsius collegij, & participes ipsos, qui scientes celauerint ipsū facimus, & qui consenserint aut cōsuluerint, volumus quod ipsi facto incurrant peritium: & in super statuimus & ordinamus, quod perdant omne ius & actionem, quam habent ad ipsum collegium, & sine remissione aliqua vel dilatione expellantur ab eo.

Hæc poena nō accusatorum castatur in add. Cardinalis.

C 4 ¶ Da

Leitores possunt cessare omnino à dicto spacium temporis prætergressus fuerit, nihil lucretur dum fuerit absens, substitutas verò habeat medietatem mercedem cōtingentis eo tempore. Si verò tribus mēibus continuis vel interpolatis aliquis lectorū absens steterit, vel cessauerit à suis lectionibus, cessante causa legitima infirmitatis, vel si aliquod impedimentum perpetuum interuenerit, quicumque lectorum: ipsi facto videantur prædictæ cathedræ vacare, & tanquam vacantibus ipsis provideant Rector & consiliarij secundum formā in alia constitutione decretam. Volumus etiā ut vacet, & supersit scholaribus aliquod tempus ad recreandos animos viresque resumendas, quatenus à solennitate natiuitatis Virginis Mariæ usque ad primum diē mensis Octobris cessent prædicti lectores à lectionibus ordinarijs, & sint ociosi qui voluerint.

CONSTITVTIONES

De exercitio collegialiu circa scientiam.

Voniam experimen-
to didicim^{us} theo-
ricam siue exerci-
tatione esse in ho-
minibus quasi im-
perfectam & in-
choatam doctrinam dumtaxat, eā-

Vide ad- que parum pro de esse: nisi fructus
dici. 18. emittat: ideo nos cupientes vt co-
Caruajal. llegiales prædicti maiorem conse-
quantur intelligētiā, eorum quæ
legerint & studuerint: ordinamus,
quod omnibus diebus non lectiuis
à principio studij vsque ad domini-
cam resurrectionis, hora tertia: à
resurrectione verò vsque ad festum
sancti Michaelis mensis Septem-
bris, hora prima post meridiem,
omnes collegiales conueniant in
capitulo præfati collegij. Vbi de
præcepto lectorum ipsis præsentibus
vel saltē Rectore, aliquis scho-
larium in sua facultate proponat
aliquam quæstionem, quam mode-
stè atque honestè inter ipsos ordi-
narie disputetur. Si fortè ille qui
proposuerit prædictam quæstionē
nesciuerit respondere argumento
vel argumentis obiectis in contra-
riam partem, alius scholaris cui le-
ctor qui præfatus fuerit prædicto
actui, vel in eius absentia Rector
præceperit respondeat, & quātum
poterit & sciuerit defendat quæ-
stionem proponētis eiusque fun-
gatur vice: & sic discurrendo per-
sonæ omnes scholares continue fiat hoc
exercitium suorum studiorum &
reliqui scientiarum temporibus supradic-
tis inter eos. Volumus tamen vt
in huiusmodi occupatione multū

conterant tempus, sed facto signo
à præfate huius actus, omnes cel-
sent à prædicta exercitatione. Et
si fortè occasione huius occupatio-
nis aliqua inter eos exorta fuerint
scandala, puniantur strictè à præ-
fate ipso. His autem exercitijs
admittantur quicunque scholares
voluerit ad esse: exortamus tamen
omnes collegiales præfati collegij,
vt quotidie sine interpolatione au-
diant lectiones ordinarias, quæ in
memoratis scholis legēdæ fuerint,
quæ ad suam pertineant faculta-
tem. Qui verò sine legitimo impe-
dimento defuerit lectioni ipso die
in refectorio priuetur à vino, & si
fortè aliquod iustum habuerit im-
pedimentum, teneatur illud mani-
festare Rectori alioquin prædicta
pœna plectatur.

De his qui nouiter auxerint redditus.

Opera pietatis & vir-
tutis augeantur & cres-
cant, sagaciter debent
homines exquirere
modos licitos atque
honestas causas: propter statui-
mus & ordinamus, quod quicun-
que in futuro auctoritate apostoli-
ca, vel alias prout de iure est per-
missum applicare seu annexare præ-
dicto collegio voluerit præstimo-
nia, seu aliqua beneficia simplicia,
seu bona temporalia, ex quorum
redditibus proueniant singulis an-
nis ipsi collegio septem millia mo-
rapetitorū: in tali casu Rector, qui
pro tempore fuerit, assignet vnā
camerā in dicto collegio, quæ per-
petuo detur scholari descendenti
de

COLLEGII SEGVNTINI.

21

de genere benefactoris. Cuius
scholaris nominatio ipso dotatore
viuente, sibi pertineat quicquid
scholaris recipiatur, tractetur & re-
putetur à collegialibus in omnibus
sicut quilibet aliorum collegialiu
à die quo ipsum collegium receperit
supradictos redditus & prouen-
tus. Qui collegialis recipiatur, &
calificetur modo quo supra dixi-
mus ceteros collegiales calificari.
Et si talis fuerit habens in se quali-
tates in his constitutionibus posi-
tas singulis collegialibus recipien-
dis conuenientes, nullo modo pa-
tatur repulsam à prædicta admi-
ssione. Si verò durante septennio
fecerit in præfato collegio aliquid
dignum expulsiōe iuxta tenorem
harum constitutionum, & sic fue-
rit excoisus, vel completo ipso se-
ptennio alius de genere doctatoris
se obtulerit habilis & qualificatus,
vt dictum est, recipiatur in vita in
stitutoris ad votum & nominatio-
nem eius. Et si fortè vacante dicta
camera non fuerit aliquis inuētos
de genere institutoris, qualificatus
qualitatibus in his cōstitutionibus
contentis, recipiatur alius extra-
neus, qui sit idoneus, & oret sem-
per dominum pro anima illius qui
prædictam cameram doctauit, &
pro animabus defunctorum de ge-
re eius. Et quādoque inuētos
fuerit aliquis de genere doctatoris
vel parentelæ qualificatus (vt di-
ctum est) cedat ei, qui prius came-
ram possidebat, reddens Deo gra-
tias, & institutori prædictæ came-
ræ, pro tempore quo ipse eam pos-
sedit & profecit in scientia. Proui-
deat tamen Rector, qui tūc fuerit:
quatenus talis collegialis sit de ge-
nere instituentis verè & realiter.

Si tamen ex illo genere concurre-
rint duo vel plures, qui magis ido-
neus fuerit inuentus & habilis, ille
admittatur, prout visum fuerit Re-
ctori & lectoribus.

De hora claudēdi collegiū, & de absentijs collegialiu.

Tquia esset in honestum,
& alios ad scandalum
prouocaret, si collegia-
les vel habitantes in di-
cto collegio per noctem irent ex-
tra ipsum, vel dormirent: ideo or-
dinamus & statuimus, quod Re-
ctor & consilij, infra quatuor dies
post confirmationem in proprijs
officijs diligenter attendant & con-
siderent personam aliquam prædi-
cti collegij, fidelem, & honestam,
cui committant clauēs memorati
collegij, & custodiam ipsius. Quam
sic exequatur. Tempore prandij
& cœnæ semper fores sint obse-
ræ clauibus, & quolibet die hora
qua fit signum ad orationem qua
Virginē deprecamur, in dicto mo-
nasterio statim claudantur portæ
clauibus. Quasquidem clauēs iani-
tor ponat in cella Rectoris, & non
aperiatur prædicta porta quousq;
pulsetur campana ad designandam
primā missam in prædicto monaste-
rio, qua pulsata statim aperiatur,
& eat Rector cum collegialibus
(vt supradictum est) ad præfata mis-
sam, & vsque ad illud tempus mini-
me aperiatur prædicta porta: nisi
aliqua occurrerit necessitas quæ
euidens sit eidem Rectori. Si verò
clausa ianua aliquis collegialium
venerit ad ipsum collegium, non
aperiatur ei, nisi de speciali licentia
eiusdem Rectoris: & sequenti die
talis

CONSTITUTIONES

Depena
venietis
clausa ia-
nuua, vide
in addit.
16. Car-
uajalis.

De dor-
miētibz
extra col-
legium si
ne licētia
Recto-
ris, vide
in addi.
19. Car-
uajalis.

De agre-
diētibz
a colle-
gio clau-
sa ianua.

Vltra no-
uē mēses
hic con-
cessos ad-
ducit vi-
alius mē-
sis, in ad-
ditio. 19.
Caruajal.

Duo men-
ses qui cō-
ceduntur
infirmis

talis collegialis in mensa poeniten-
tium sedens comedat panem &
aquam: praterquam si iustam attu-
lerit excusationem, & super hoc de-
ducatur aliquod testimonium fa-
ciens fidem eidem Rectori. Et si
forte iterum ceciderit in eodem
errore, tribus diebus faciat, ut di-
ctum est, in pane & aqua poeniten-
tiam. Si verò tertio euenerit sibi,
idem priuetur à portione rectorij
per annum integrum: & si his poe-
nitentijs non emendauerit se, ex-
pellatur omnino à dicto collegio.
Si autem aliquis collegialium, vel
aliorum in dicto collegio commo-
rantium dormierit aliqua nocte ex-
tra collegium sine licentia Recto-
ris (quæ non debet dari sine iusta
& licita causa) quam arbitrio eius-
dē Rectoris comitimus: super quo
sua conscientia oneramus: pro pri-
ma vice priuetur à medietate por-
tionis rectorij per annum. Si ve-
ro sine licentia Rectoris steterit
absens decem diebus, priuetur à di-
cto collegio. Si autē minor fuerit
mora priuetur à tota portione re-
ctorij per annum. Et si forte ali-
quis clausa ianua per fenestram vel
alias egressus fuerit à collegio: pre-
ter periurium, quod volumus in-
currisse ipso facto, priuetur à colle-
gio, & omnino expellatur ab eo si-
ne aliqua remissione. Volumus au-
tem, quod si aliquis collegialium ha-
buerit manifestam necessitatem,
qua debeat abire, vel propter sua
negotia, siue parentum, vel propin-
quorum suorum, possit Rector cū
consiliarijs dare sibi licentiam triū
mensium, quam licentiam non pos-
sint alicui dare nisi ter in toto sep-
tennio. Et si forte aliquando accep-
ta dicta licentia ultra tres menses

absens steterit à dicto collegio, pri-
uetur ab eo, & non admittatur am-
plius. Volumus etiam & ordina-
mus, quod si quis collegialium de
præcepto Rectoris & consiliario-
rum steterit extra collegium ali-
quos menses propter negotia eius-
dem collegij: illud tempus non cō-
putetur ei in suo septennio: sed cō-
pleto septennio, stetin præfato col-
legio tanto tempore quanto stetit
extra ipsum propter eius negotia:
hac conditione, quod ostendat ab-
sentias ipsas factas in utilitate col-
legij subscriptas & firmatas manu
Rectoris & consiliariorum, quorū
præcepto missus fuerat. Et si aliqui
infirmi petierint licentiam absce-
dendi à collegio causa recuperan-
dæ salutis, concedatur eis duos per
duos menses tantum à Rectore &
consiliarijs: sanis verò ad sui re-
creationem concedatur quolibet
anno per quidecim dies.

De submissione collegij, & visitatione habitantium in eo.

Item quia secundum iuris dis-
positionē, nihil prodest
condere leges, statuta, &
ordinationes, si defue-
rint fautores, adiutores, & execu-
tores: propterea ut iste ordinatio-
nes & statuta debite obseruentur,
tam à Rectoribus & alijs personis,
pro tempore in eodem collegio
permanentibus, & ut collegiales
inhabitantes in eo: si propter bo-
num obedientiæ & virtutis nolue-
rint contenta in his nostris con-
stitutionibus obseruare: sal-
tem timore poenæ & executionis
abstineant ab illicitis. Statuimus,
volumus

& quinde-
cim dies
recreatio-
nis omni-
bus cōces-
si quoli-
beranno,
computā-
tur inter
absētiās
factas pro
negotijs
domus ra-
tione hu-
ias consti-
tutionis
& alteri-
contentæ
in libro
aliarū cō-
stitutionu-
rum, qui
raptus est
à colle-
gio. Est
etiam an-
tiquissi-
ma cōsue-
tudo &
declara-
tio patro-
norū fa-
cta anno
1531.

COLLEGII SEGUNTINI.

volumus & ordinamus quatenus
prædicta domus & collegium &
habitantes in eo subijciantur do-
mino Episcopo diocesano Segun-
tino in omnibus, quæ de iure sibi
competunt super subditos in sua
diocesi commorantes, & mihi dū
vixero: post obitum verò meum
subijciantur patronis, quos ego in
dispositione ultimæ voluntatis meæ
relinquo. Quos omni affectu oro
& deprecor in charitate Iesu Chri-
sti domini nostri, quatenus singu-
lis annis die sequenti quartam do-
minicam quadragesimæ cōueniant
ipsi, vel duo alij quos ipsi deputaue-
rint, simul cum Archidiacono de
Almazan qui tunc fuerit, si resede-
rit in Ecclesia Seguntina: & his
tres in hebdomada post domini-
cam in passionē vadant ad dictum
collegium, & visitent ipsam: & si
opus fuerit cum iuramento inquirant
à personis dicti collegij veri-
tatem circa vitam, mores, conuer-
sationem, & regimen Rectoris, ac
consiliariorum & collegialium, &
aliorum omnium in prædicto col-
legio commorantium, & in omni-
bus in quibus viderint necessariam
correctionem & reformationem,
habentes Deum ante oculos suos,
tam in capite quam in mēbris, sim-
pliciter & de plano siue forma iuris
querant veritatem, corrigant,
emendent, & reforment quod vi-
derint esse castigandum ac corri-
gendum. Et si viderint aliquos de-
liquisse in aliquibus correctio quo-
rum non expectat ad Rectorem &
consiliarios secundum has nostras
constitutiones: damus illis faculta-
tem liberam, ut possint corrigere,
castigare, reformare, punire, & su-
spendere delinquentes, secundum

demerita suorum dilectorum. A
quibus correctionibus, castigatio-
nibus, reformationibus, punitioni-
bus, suspensionibus, expulsionibus,
à dicto collegio nemo possit appe-
llare vel reclamare ad aliquem in-
dicem superiorem in iudicio vel
extra: nec habeant recursum ad ali-
quem, nec possint vti nec vrantur
aliqua impetratione, siue literis in-
dulgentiarum, privilegio, remis-
sione, vel dispensatione, nec alio
remedio, quo prædictæ correctio-
nes, reformationes, punitiones, de-
positiones, & expulsiones à dicto
collegio careant suo effectu. Con-
tra quod si quis ex dicto collegio,
vel aliquis pro eo ausu temerario
aliquid præsumpserit facere, vel
attentare directe vel indirecte, pu-
blice siue occulte, ipso facto incur-
rat periculum, & expellatur à di-
cto collegio, in quo nunquam am-
plius admittatur. Prædictis etiā au-
thoritatibus subdelegamus ex nūc
& concedimus prædictis patronis
liberam facultatem, ut possint sta-
tuere, & ordinare, præcipere & re-
formare, omnia quæ viderint ex-
pedire ad utilitatem & laudabile
regimen ipsius collegij, ac execu-
tionem harum nostrarum consti-
tutionum, cum adiectione poenarum,
atque fulminatione censura-
rum, sicut & nos autoritate apo-
stolica fungimur in hac parte: hoc
excepto, quod non possint deroga-
re, contradicere, vel mutare his no-
stras constitutiones & ordinatio-
nes aliquo modo, nobisq; reserua-
tes, correctionem, additionem, de-
clarationem, aliam quacunque or-
dinationem necessariam ad has
constitutiones & bonam reforma-
tionem prædicti collegij. Et si præ-
dicti

Hoc nol-
lius est
momenti,
quia re-
pugnat
iuri natu-
rali.

CONSTITVTIONES: 103

nis conquēri, aut ipsos de Rectore & consiliarijs de iniuria sibi facta & administratur eis iustitia. Verum tamen si Rector, vel aliquis consiliariorū voluerit recedere à dicto collegio, liberum sit conquerentibus, quando voluerint proponere causam suam ante tempus visitationis contra illos apud patronos, qui cognitate veritate dimissa iuris solennitate compellant prædictum Rectorem & consiliarios facere illis condignam satisfactionem secundum æquitatem.

¶ Quod collegiales non ingrediantur coquinant, aut cellā pistariam, aut vinariā, & de hora prandendi, aut coenadi.

47 **O**rdinamus etiam & statuimus, quod nullus collegialium, vel aliorum in memorato collegio commorantium ingrediantur coquinam, aut cellam vinariam, siue pistariam, nec in alijs domibus officiorum, sine iusta causa, & cum licentia Rectoris, præter officiales ad illa deputatos: qui vero contrarium fecerint puniantur prout visum fuerit Rectori. Quia tamen dictum collegium est fundatum in loco frigido, permittimus quod à die omnium sanctorum vsque ad diem sanctum paschæ antequam collegiales veniant ad prandium, accedatur ignis in camino aliquo de lignis leuibus, & aridis, puta de iunipero, aut alio simili quo caleat antequam sedeant ad mensam. Idē fiet hora coenæ diebus, quibus necessarium fuerit arbitrium Rectoris dumtamen ligna ipsa qualibet

die non sint maioris quantitatis, quam minus iumentum possit portare. Tempus vero quo debent prædere collegiales erit à die Diui Hieronymi, qui est initium ipsius studij pauperū hospicis vide in add. 19. fundator, vsque ad resurrectionem Domini, cam, comedant hora vndecima ante meridiem, cænent octaua hora post meridiem. A resurrectione vero vsque in finem Septembris, prædeant hora nona ante meridiem, & cænent toto isto tempore & dominicis diebus quadragesimæ hora quinta post meridiem.

¶ De temporibus quibus morbi eueniunt contagiosi.

48 **S**ed quia propter nostra scelera, Deo permittente corrumpitur & inficitur aer, unde inter homines sequuntur in plerisque locis, à quibus permissum est fugere, tam per legem diuinam, quam per canonicas institutiones: qua propter si contigerit (quod Deus sua bonitate & misericordia auertat) vt aliqua grauis interueniat pestilentia in ciuitate Seguntina, unde manifestè cognoscerent collegiales imminere, & voluerint deliberata mente à præfato collegio abscedere, hanc seruabunt formam. Primò conuenientibus ipsis in vnum deliberabunt de abcessu: quo facto, videant si aliqui eorum sponte voluerint remanere maneant cum Christi pace, in custodiam domus. Si tamen omnes dixerint velle abire, in tali casu ne ipsum collegium relinquantur sine custodia, sortiantur inter se omnes collegiales terdecim & cæteri qui in ipsa domo morantur & qua,

COLLEGII SEGVNTINI.

24

Satis est quod remaneant duo collegiales ex add. 7. Cardinal. Sed hac de re vide ultimā dispositionē in add. 33. Caruajalis.

& quatuor quibus fors ipsa sine fraude contigerit, maneant ad custodiendam domum sub poena infrascripta. Quicunque vero remanserint in custodia domus, non possint post prædictam fieri absentes. Cam cessauerit pestilentia sollicitent patronos, vt præcepto ipsorum collegiales reuertantur ad ipsum collegium, qui patroni considerent dispositionem temporum, & vtum aer sit saluber necne: & si viderint quod iam pestilentia illa cessauerit, & quod regressus collegialium absentium verisimiliter est sine periculo: & quod etiam alij qui hac de causa relicta ciuitate fugerunt iam reuertuntur ad propriam editam in valuis collegij in præsentia notarij publici, & testium cum die, mense, & anno: quo edito vocentur omnes absentes, vt infra sexaginta dies à die affixionis eiusdem editi, veniant ad residendum in dicto collegio. Et sub obligatione omnes veniant infra prædictum tempus, iusta non impediente causa grauis, scilicet, infirmitatis: de quo ipso impedimento, qui taliter fuerint impediti, certiores faciant prædictos patronos infra memoratum tempus per authenticam scripturam omni fictione cessante: alioquin rebelles & contumaces huic dispositioni priuentur à collegio, & expellantur, & non admittantur in eo à tempore contumaciæ, & ultra. Et qui sic fuerint absentes à die quo reuersi fuerint ad idem collegium vsque ad annum completum, nulla alia vtantur absentia. Qui vero remanserunt ad custodiendum dictam collegium, à die qui reuersi fuerint ad minus sex collegiales illorum qui fuerant

absentes possint petere licentiam ad sui solatium, quæ non denegetur eis, & possint vti ad minus duplicata absentia in illo anno qua iuxta has constitutiones alias debebant vti.

¶ Quod filij diuitum non admittantur in collegio.

49 **V**ia in alijs similibus domibus & collegijs contingit iam, aliquos filios diuitum fraudulentè inisse ad præsentatores, dicentes se esse pauperes, vel quod eorum parentes nolunt eis dare necessaria, vt possint se ad studium conferre: exortamus iam dictos decanos & capitulantes præsentatores, quatenus fiant certiores quorum filij sunt hi qui petunt dictas nominationes & præsentationes: Qui nā ap pellentur & si eorum parentes habuerint bona temporalia, quibus possint commode eos in studio sustentare noluit tales præsentare, quia nihil aliud facerent quam defraudare pauperes indigentes, ad quorum subuentionem hoc fuit fundatum collegium. Si tamen contigerit, quod importunitate, vel aliquo dolo in dicti præsentatores nominauerint personas similes, scilicet, filios diuitum, non recipiantur à Rectore, & consiliarijs. Et si iam recepti fuerint & postea vere cognouerint patres eorum habere bona quibus eos possint in studio sustentare: habito consensu patronorum expellantur à dicto collegio. Et si tales (vt diximus) non receperint, vel receptos expulerint, hoc notum faciant præsentatoribus, quibus placeat

CONSTITUTIONES.

ceat alios nominare scholares pauperes. Et infra duos menses post dictam notificationem factam per authenticam scripturam non presentauerint aliquam personam sufficientem: deinde possint Rector & consiliarij recipere alium collegialem extraordinarium, prout dictum est in alia nostra constitutione, quam fecimus de receptionibus & deuotionibus nominationum collegialium ad Rectorem & consiliarios propter negligentiam presentatorum.

52 **¶** Qui collegiales non lucentur vestuarium.

Tem precipimus & ordinamus, quod collegiales qui non fuerint recepti in dicto collegio ante diem Diui Hieronymi, illo anno non lucentur vestuaria annualla: sed receptus post dictum festum sibi provideat in vestimentis donec dies eiusdem festi redeat, ne dissimilis sit his cum quibus moratur in habitu.

¶ De veneratione festi Diui Blasij.

53 **¶** Via sacra nos monet scriptura & obligat ut laudemus Deum in Sanctis suis ipsa testante & dicente. Laudate Dominum in Sanctis eius: laudatur sane atque magnificatur celi terraeque Dominus & Conditor, cum honores impenso sui martyribus referuntur: nec minorem mercedem laudator martyris quam Christi expectat ipso promittente, cum ait, Qui vos recipit, me recipit: & qui recipit Prophetam in nomine Prophetam, mercedem accipiet Prophetam: hac nos spe ducti propter singularem deuotionem, quam sem-

per venerati sumus Diuum Blasium Episcopum & Martyrem: volumus & ordinamus, quatenus Rector, & consiliarij praedicti collegij in solemnitate ipsius adsint primis vespers, quae cantantur in vigilia ipsius in Ecclesia maiori huius ciuitatis Seguntinae, & in die ipsius adsint missae primae, quae cantanda est a capellano maiore in dicta Ecclesia in capella ipsius Beatissimi Blasij dudum fundata a progenitoribus meis, quam alias doctauimus. Vbi cum summa deuotione persciet & in dictis primis vespers unusquisque per se vel bini & bini recitent vespers defunctorum cum duabus orationibus: prima, Deus qui inter apostolicos sacerdotes: altera vero, Deus veniae largitor. Sequenti autem die dicant etiam primum nocturnum defunctorum cum laudibus & praedictis orationibus, pro animabus fundatoris & doctoris eiusdem capellae, & pro animabus eorum defunctorum, a quibus recepi maxima bona, quae fuerunt causa & principium quo praeditum facerem collegium & doctorem. Quicumque vero sine iusta causa neglexerit hanc complere ordinationem, praeter hoc quod erit transgressor nostrae constitutionis, faciat poenitentiam in refectorio illa die arbitrio Rectoris: cuius conscientiam super obseruantia & executione istius nostrae ordinationis strictè oneramus. Provideat autem ipse Rector & curam habeat, ut aliquis collegialium, quae ipse cognouerit sufficientem in dicta capella ea die tempore missae primae, proponat verbum Dei populo, prout Deus concesserit sibi.

De veneratione Diui Blasij, vide in additio. 2. Caruajal.

De

COLLEGII SEGVNTINI.

25

¶ De veneratione festiuitatum Diui Hieronymi, & Diui Antoni.

52

Tatuimus & ordinamus, ut Rector, & consiliarij in festiuitatibus Diui Hieronymi, quae duae sunt, & in festiuitatibus duabus Beatissimi Antonij Presbyteri Confessoris, ponant in circuitu meae sepulturae, quae in medio capellae dicti monasterij consistit, sex cereos, quorum quilibet sit ponderis vnius librae, qui ardeant ad primas vespers vniuersiueque istorum festorum, & in die sequenti ad maiorem Missam. ET QVIA annuatim in die obitus mei, Prior, & Conuentus praedicti Monasterij dicturi sunt Vespers, & vnum nocturnum cum tribus lectionibus defunctorum, & in sequenti die etiam Missam pro anima mea: ordinamus, quod praedicti Rector & consiliarij in die praedicti anniuersarij ponant in circuitu monumenti mei quatuor faculas cereas, quarum vnaquaeque sit ponderis quinque librarum quae ardeant dum dicentur Vespers & nocturnis, & in sequenti die ad Missam. Et omnes collegiales teneantur in virtute obedientiae, & sub poena praestiti iuramenti ibidem adesse, & recitare pro anima mea Vespers defunctorum, & tres lectiones: sequenti vero die septem Psalmos cum Letania. Provideat etiam Rector, ut in hoc anniuersario praedicet aliquis deuotus Religiosus, siue aliquis collegialium: prout Prior, & Rector praedicti viderint esse faciendum. Rector vero, & consiliarij, ut vi-

Hec poena peritij auferatur in additione 22. Caruajalis. Rector & Prior debent providere de concione.

deantur grati suis benefactoribus, & dicti collegij, singulis annis inuident rogandos Dominos Ecclesiae Cathedralis, & Ciuitatis Seguntinae, quatenus hoc die anniuersarij vellint adesse praedictis Vespers, Missa, & praedicationi, ut vnum ex operibus charitatis compleant. Distribuantque collegiales eodem die pauperibus qui ad dictum collegium voluerint venire ad comedendum vnam mensuram cocti panis, quae vulgo dicitur tanega, & quinquaginta marapetinos epuli, & duas menturas, quae lingua vernacula dicitur cantaras vini singulis annis in perpetuum. Et ne in praedicta cera nimium recipiat detrimentum idem collegium, ordinamus ut extra quae superauerit diuinis officiis peractis, Rector praecipiat ipsam seruari & renouari ad tempora opportuna & similes futuros dies.

¶ De institutione & ordinatione Hospitalis, & Bulla indulgentiarum, pro his qui in dicto Hospitali decesserint.

Christus pauper conuersaturus in mundo pauperem scolam Discipulorum elegit, ipseque inspirat mentes hominum ad Hospitalia fouenda, quibus provideat pauperibus, & mendicis monens nos, & dicens. Stote misericordes. Et alibi. Quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Etsi cuncti Christi fideles ad hanc misericordiam exercendam teneantur, magis ac magis clerici tenemur quorum bona pauperum sunt. Hac enim confi-

53

D dera.

CONSTITUTIONES.

Pauperes
Hospitalis
debet
facere
ma, quae
fis a Re-
dore fue-
rint im-
ratur, ex
addi. 23.
Carnaja-
lis, & ibi-
dem agi-
tur de re-
te: co. uide
pauperu.

deratione ducti dudum decreui-
mus domum quandam pro hospita-
litate seruanda apud Monasterium
praedictum construere facere, quam
Deo iuante simul cum collegio sic
ri iussimus & partem inferiore do-
mus altioris dicti collegij cum suo
porticu pro pauperibus Christi reci-
piendis deputauimus. Nunc vero
ordinamus, quod in eadem domo
quatuor viri pauperes non habentes,
seu valentes viribus suis victum
& vestitum quaerere, qui noti con-
uersatione honesti & moderati exi-
stant in dicto hospitali admittantur
ibique necessaria pro victu, & vesti-
tu a Rectore & consiliarijs ipsius
collegij, prout eis visum fuerit cha-
ritatiue administrantur. Vnusque il-
lorum ad curam hospitalis per pa-
tronos collegij deputetur, assignetur
que illis omnibus vnum ex pala-
tiji in eadem domo existentibus cu
quatuor lectis per nos dimissis, &
fulcitis secundum formam lectulo-
rum ipsorum collegialium, & his co-
tenti existant: itaque abstineant a
vagatione & circuitu domorum. Hi
si fecerint aliquid indignum, corri-
piantur, vel expellantur, prout visum
fuerit patronis, Rectori, & consilia-
ris. Haec ergo forma hospitalitatis
ad minus in eadem domo obserue-
tur futuris temporibus. Si tamen
patronis, Rectori & consiliarijs praedictis
secundum temporum qualitates
& statum ipsius collegij visum
fuerit, quod hospitalitas in futurum
debeat & possit augmentari, relin-
quimus arbitrio illorum. Monemus
tamen & hortamur in charitate Dei
Priori & conuentum ipsius Mona-
sterij, patronosque Rectorem &
collegiales sapradictos, ne permit-
tant villo tempore domum praedi-

ctam sine hospitalitate manere, sed
totis viribus & ingenijs, vt in ea
semper ad minus haec hospitalitas
vigeat, laborent, & procurent: ne
quod Deus auertat ob caritatem hos-
pitalitatis in eadem domo ipsa do-
mus, & monasterium careant tan-
to salubri & perpetuo privilegio a
Santissimo in Christo Patre, & do-
mino nostro Domino Sixto diuina
providentia Papa Quarto in salu-
tem animarum concessio, cuius te-
nor sequitur & est talis.

Sixtus Episcopus seruus ser-
uorum Dei ad perpe-
tuam rei memoriam. Saluatoris no-
stri Iesu Christi, qui cunctis fide-
libus, tum exemplo, tum etiam saluta-
ribus disciplinis operum miserabili-
um personarum curam praecipua
comendauit, doctrinam Evangelicam
quantum nobis est imitari gestientes,
ea libenter statuimus: per quae
cuiusmodi conditionis personae de
aeternae felicitatis praemijs spem ha-
bentes eorum paupertatis & mise-
riae incommoda studeant in hac munda-
di vita patientibus tollerare. Hac igitur
consideratione inducti, vniuersis
& singulis vtriusque sexus Christi-
fidei fidelibus personis, quas de cetero
perpetuis futuris temporibus in
quadam domo, quam dilectus filius
Ioannes Luppi de Medina Archi-
diaconus de Almazan in Ecclesia
Seguntina, prope Monasterium San-
cti Antonij de Portaceli extra-
muros Seguntinae, ordinis Monacho-
rum Heremitarum Sancti Hierony-
mi pro hospitalitate inibi seruanda
construi fecit, ea vigente, vel in eo-
dem Monasterio decedere contige-
rit, vt Confessor idoneus secularis,
vel cuiusvis Ordinis Regularis quem
quilibet eorum pro se duxerit eli-
gen-

Bulla in-
dulgencia-
rum hospi-
talis.

COLLEGII SEGUNTINI.

26

gendum: eligentis confessione dili-
genter audita, pro commissis per eos
excessibus, & peccatis quibuscumque
etiam oblitis de quibus corde con-
triti, & ore confessi fuerint, vel si
non potuerunt confiteri signis con-
tritionis apparentibus in mortis ar-
ticulo plenariam absolutionem im-
pendere libere, & licite valeat au-
thoritate Apostolica tenore praesentium
indulgemus. Nulli ergo om-
nino hominum liceat hanc paginam
nostri indulti infringere, vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem
hoc attentare praesumpserit, indigna-
tionem Omnipotentis Dei, ac
Beatorum Petri, & Pauli Aposto-
lorum eius se noverit incursum.
Datis Romae apud Sanctum Pe-
trum, anno Incarnationis Dominicae
millesimo quadringentesimo octua-
gesimo tertio, sexto Kalend. Octo-
bris, Pontificatus nostri anno ter-
tio decimo.

I T E M pro adipiscenda & conse-
quenda indulgentia, seu remissione
plenaria praedicta: ordinamus & sta-
tuimus, quod in alijs duabus camere-
is in dicto Hospitali existentibus,
dicti Rector & collegiales manu te-
neant munda octo cubilia per nos
ibi donata, quatuor videlicet in vna
pro viris, in reliqua vero alia qua-
tuor similia pro foeminis, in quibus
venientes tantum in articulo mor-
tis pro dicta indulgentia consequen-
da recipiantur.

Recomendatio collegij.

54 **R**etractis iam & ordinatis
omnibus diuina fauente
clementia, ultimo humi-
liter supplico Reueren-
dissimo, ac Illustrissimo Domino

meo Domino Cardinali Hispania-
rum, Archiepiscopo Toletano &
Episcopo Seguntino: necnon oro
Dominos Reuerendos Episcopos
cum debita reuerentia, ac venera-
biles Decanos & capitulum Eccle-
siae Seguntinae, & nobiles ciues eius-
dem ciuitatis pro tempore ibidem
succedentes, quos omnes exortor,
& charitatiue deprecor: quia potest
contingere propter variationum
temporum, & propter negligentiam,
vel iniuriam eorum, quibus incum-
bit gubernatio huius domus, vt sta-
tus eius patiatur detrimentum: qua-
tenus velint ipsum collegium, &
hospitale defendere, & in necessita-
tibus statum eorum contra insidias
violentias, & oppressiones fauora-
biliter, illa habere recomissa, taliter
quod suo fauore, & adiutorio a bo-
no statu deueniant in meliorem cum
augmento in Dei seruitio & utilita-
te Reipublicae, Amen.

Forma iuramenti Rectorum & consiliariorum.

55 **E**go, N. Rector venerabi-
lis Collegij pauperu scho-
larium Beatissimi Anto-
nij Presbyteri & Confes-
soris extramuros Seguntinae iuro
Domini, & ad haec Sancta Euange-
lia, quod cum omni fidelitate, & po-
testate, quantum in me erit, institu-
tiones, ordinationes, & statuta a pia
memoria Domino Ioanne Archi-
diacono de Almazan, primo funda-
tore, & patrono dicti collegij, alia-
que legitimi ordinanda in eodem
collegio inuolabiliter obseruabo,
& ceteros eiusdem collegij habita-
tores obseruare faciam, & in exami-
natione recipiendorum collegialium
D 2 fide.

CONSTITUTIONES.

fideliter, & diligenter me habeo, semperque in huiusmodi receptionibus, statuta per eundem Dominum Ioannem Archidiaconum fundatorem obseruare curabo: prædictumque officium & administrationem Rectoratus omnibus, odio, amore, prece, atque fraude depositis fideliter exercebo, & iura, libertates, bona, fructus, & redditus ipsius collegij cōseruabo, & proposse augmentabo redditus, & expensas eiusdem ordinarie: atque fideliter scribam, seu per alium, vel alios scribere faciam, ac plenam debitam, & fidelem de administratione dicti officij eo durante, & in fine temporis eiusdem administrationis, ac ante recessum meum, ab eodem collegio secundum statuta prædicta cum affectu, omni fraude cessante rationem reddam, sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Euangelia.

¶ Forma iuramenti scholarium recipiendorum.

I Go. N. pauper scholaris ad cameram Ecclesiæ. N. vacantem in hoc venerabili collegio pauperum scholarium Beatissimi Antonij Presbyteri, & Confessoris ordinarie nominatus, iuro Deum & ad hæc Sancta Euangelia, quod vobis domino Rectori, & successoribus vestris in eodem collegio fidelis, & obediens ero in licitis & honestis: statuta, & ordinationes à piæ memoriæ Ioanne Archidiacono de Almazan eiusdem collegij primo fundatore, & patrono, ac alia in eodem collegio canonice ordinanda obseruabo, officia, & administrationes mihi com-

missas acceptabo fideliterque per me agenda in eisdem officijs exercebo, ac de eisdem administrationibus mihi commissis rationes secundum statuta, & ordinationes eiusdem collegij omni fraude cessante fideliter reddam, honoremque, & utilitatem, ac bona ipsius procurabo, ita me Deus adiuuet, & hæc Sancta Euangelia.

¶ Forma iuramenti lectorum.

Go. N. lector datus, & deputatus ad regendam & gubernandam lecturam cathedræ sacræ Theologiæ in scholis venerabilis collegij pauperum scholarium Beatissimi Antonij Presbyteri, & Confessoris, promitto atque iuro ad hæc Sancta Euangelia, quod in gubernatione & lectura eiusdem cathedræ fideliter constitutiones, & ordinationes à piæ memoriæ Ioanne Archidiacono de Almazan eiusdem collegij primo fundatore, & patrono editas, & in eis contentas, cum omni diligetia obseruabo: utilitatemque, & honorem eiusdem collegij pro posse procurabo, ac in lectura, & gubernatione dictæ cathedræ contra formam dictarum constitutionum non me intromiteam, ita me Deus adiuuet, & hæc Sancta Euangelia.

¶ Forma intimationis fiendæ Decanis, & capitulis super cameris vacantibus.

Venerabilibus, & circumspectis patribus Decano, & capitulo Eccle-

57.

COLLEGII SEGVNTINI.

27

Ecclesiæ. N. Rector & Consiliarij florentissimi Collegij Beatissimi Antonij Presbyteri & Confessoris extramuros ciuitatis Seguntinæ, à piæ memoriæ domino domino Ioanne Luppi de Medina, Archidiacono de Almazan, Canonico Toletano, Regioque Auditore, & consiliario, ac iuicissimè Henrici Quarti Hispaniarum Regis ad Regem Galorum primo, deinde vero ad S. D. N. Paulum huius nominis secundum Nuncio destinato, fundati, & instituti. Notum vobis facimus, quod secundum statuta dicti collegij vestra interest nominare, & præsentare vnum pauperem scholarem idoneum ad cameram dictæ vestræ Ecclesiæ. N. pertinentem, & assignatam; quæ quidem camera vacat ad præsens ab eius habitatore. N. suo ultimo possessore per promotionem illius ad N. Qua propter instantissime petimus, & rogamus. P. V. ut intra tempus in prædictis constitutionibus limitatum scilicet duos menses, & iuxta formam in illis traditam, personam idoneam nominare, & præsentare curetis, in quo dispositionem eiusdem Domini fundatoris ad implebitis, nobisque si de bono consilio, & sciatre prouideritis refacietis gratissimè. In cuius rei testimonium has literas notificationis dari iussimus, nostris nominibus firmatas, sigilloque eiusdem collegij roboratas, & per nostrum secretarium resecandas. Datis in hoc nostro dicto collegio Beatissimi Antonij die mensis anno à Natiuitate Domini

Valeant. P. V. ut optant.

¶ Forma intimationis cathedræ vacantis in collegio.

Querint vniuersi præsentantes literas inspecturi pariter, & audituri, quod in collegio pauperum scholarium Beatissimi Antonij Presbyteri, & Confessoris extra muros Seguntinæ cathedræ sacræ Theologiæ, vel Philosophiæ vacat ad præsens: idcirco volentes se opponere ad regimen ipsius cathedræ, intra triginta dies ab intimatione præsentis affixionis in huiusmodi valuis computandos, coram Rectore eiusdem collegij personaliter compareant, ac se opponant, & admittentur, ac secundum formam constitutionum dicti collegij de lectura, & gubernatione ipsius cathedræ prouidebitur.

In cuius rei testimonium has literas notificationis nominibus Rectoris, ac consiliatorum, & sigillo eiusdem collegij subscriptas & munitas, ac subscriptione notarij publici roboratas fieri iussimus. Datis in dicto collegio anno millesimo quadragentesimo.

¶ Sequentes duæ constitutiones transcriptæ fuerunt, & in latinum sermonem versæ ex testamento Illustris admodum domini Ioannis Lopez de Medina, collegij Seguntini fundatoris.

Vminter quasdam nostras collegij per nos quondam constitutiones factas, quasdam existat, dicens me in hoc meo testamento, ac etiam postrema voluntate nomi-

D 3 natu.

59

CONSTITUTIONES.

naturum patronos dicto collegio: quam obrem nunc nominamus relinquimus in patronos, tum dicti collegij, tum etiam scholarum, dominos Decanum, & capitulum Ecclesie Segutinae, qui dignentur annuatim in die Sancti Barnabae cum suae Ecclesiae officiales nuncupauerint nominare, deputare patronum suo nomine, & loco dicto collegio, & scholis, dummodo sit Decanus, vel Archidiaconus Segutinus, vel Archidiaconus de Almazan, vel Archidiaconus de Medina, vel Archidiaconus de Molina, vel Cator, vel Thesaurarius, vel Scholasticus dictae Ecclesiae. Quorum vnus tantum qui eis placuerit indicto permaneat officio tanto tempore quanto dominis capituli visum fuerit. Praeterea simul cum praedictis dominis capituli in patronum nominamus patrem Priorem Sancti Antonij ibidem tum temporis residentem, qui duo simul animaduertant, prouideantque in omnibus rebus collegij, quas patronorum interest, & intererit futurum prouidere. Sed si qua forte fortuna inter praedictos patronos differentia exorta fuerit, aut acciderit, & inter se discordes existant, infra octauum diem post Rectoris & consiliariorum requisitionem & monitionem, pro expeditione, & determinatione casus contingentis ratione, cuius inter eos dissensio accidit praedicta consentiant, alioquin praeteritis statim praedictis octo diebus praedicti patroni in illo negotio amplius non se intromittant pro illa vice duntaxat. Sed Rector, & consilij consulant de differentia, ac dominos Decanum, & capitulum Sanctae Ecclesiae Toletanae, quorum decretum

& determinationem casus contingentis, in quo patroni praedicti dissentierint facere, atque implere Rector, & collegiales teneantur sub hac poena quod ipso facto, atque ea causa contumaces & inobedientes a memorato priuentur collegio. Quam nominationem deliberationem a nobis factam, tam apud patronos, quam apud omnia alia in ipsa contenta in praedicto collegio, velut constitutionem ordinationemque observari, & haberi volumus, & auctoritatibus Apostolica videlicet, & ordinaria nobis commissis, ut statuta & ordinationes praedicti collegij faceremus, facimus & statuimus hanc praesentem ordinationem, quam statuimus & praecipimus incorporari & locari in volumine praedictarum constitutionum ratam firmamque seruari.

De stipendio & salario visitatorum, & mercede patronorum.

Um visitatores collegij praedictum visitauerint collegium, personasque & officiales eiusdem Collegij, collegiales vnique visitantium duo paria gallinarum reddere teneantur. Ac etiam cum patroni vniuersales rationes, vel supputationes, quas vulgo quantas dicimus, acceperint, dentur vnique illorum alia duo paria.

ADDI.

ADDITIONES

28

Fundatoris.

O ANNES Luppi de Medina in decretis licentia tus, Archidiaconus de Almazan in Ecclesia Segutina ad infra scripta commissarius specialiter deputatus, charissimis in Christo Rectori, consiliarijs, ac alijs collegialibus collegij Sancti Antonij extra muros ciuitatis Segnotin. dudum per nos fundati salutem. Cum ad varietatem temporum debeant mutari statuta humana,

& lex debeat conuenire temporibus (etiam Hieronymo testante) non est aliqua lex, seu constitutio, etiam si bene rite sancteque ordinata existat, quae secundum fragilitatem humanam, temporum animorumque varietates non sit aliqua additione, correctione, seu emenda digna: hinc est, quod dudum auctoritatibus Apostolica pariter, & ordinaria nonnullas constitutiones, ad optime sancteque in eodem collegio conuivendum, & laudabiliter bona ipsius gubernandum edidimus & ordinauimus, ac sub vno codice copilauius, & vobis obseruandas tradidimus, atque decreuimus: post aliqua vero curricula temporum nonnulli vestrum diuersimode super eis declarandis & alijs addendis saepe nos consuluistis: quorum vota prospiciens petitionibus vestris annuentes, & ut aliqua noxia inter vos contingentia sub iuris regula limitentur, subscriptas additiones, suppletiones & declarationes, ad easdem constitutiones duximus addendas, & ordinandas. Easque vobis transmittimus & obseruari sicuti principales constitutiones eisdem auctoritatibus decernimus, iniungimus, atque mandamus.

Declaratio super collegialibus, & habitantibus in collegio.

N primis, quia saepe dubitatis, cum in nonnullis rubricis nostrarum constitutionum nominetur, etiam habitantes in collegio, & in dispositione eiusdem constitutionis tantum de collegialibus est facta mentio: vtrum comprehendantur sub illa dispositione omnes alij etiam familiares habitantes in collegio, & ad omnem hesitationem in hac parte tollendam, duximus per praesentes declarandum: quod vbique in titulis, seu rubricis

constitutionum nominantur habitantes in collegio, & intra dispositionem constitutiones non fuerit facta mentio expressa de familiaribus, omnes habitantes in collegio sub illa dispositione comprehendantur. Et quod idem sit iudicium si in titulis non sit facta mentio de omnibus videlicet collegialibus & familiaribus: dummodo fiat mentio in dispositione constitutionis nominati omnes in constitutione sub eius ordinatione volumus comprehendendi.

De ferijs, & festis obseruandis, & de ieiunio in vigilia Diui Martini.

D 4

Cum

ADDITIONES FVNDATORIS.

Um praecepta Domini ad festa colenda nos inducat pariter, & attringant, statuimus & ordinamus, quod in scholis dicti collegij lectores a lectione ordinaria, propter solemnitates festivitatum in diebus infrascriptis abstineant. Videlicet in diebus Sanctorum Lucae, Apostolorum Simonis & Iudae, omnium Sanctorum, Martini Episcopi, cuius vigiliam in pane & aqua omnes sani habitantes in eorum collegio ieiunare praecepimus, ob prerogativam sibi a Domino concessam, ut quicumque eius suffragia exposceret, maxime in morbo pestifero si eius vigiliam in pane & aqua ieiunaret perfectam sanitatem valeat impetrare, ut in eius legenda. Utinam testatur, Sanctae Catharinae, Sancti Andreae, Nicolai Episcopi, Conceptionis Beatae Mariae, Sanctae Luciae, Sancti Thomae, Nativitatis Domini, Stephani, Iohannis Evangelistae, Sanctorum Innocentii, Circumcisionis Domini, Epiphaniae, Antonii Abbatis, Liberatae Virginis, Fabiani & Sebastiani, Vincentii Martyris, Illephonsi, Conversionis Sancti Pauli, Purificationis Sanctae Mariae, Blasii Episcopi & Martyris, Mathiae Apostoli Thomae Doctoris, Gabrielis Archangeli, Annunciationis Beatae Mariae feria quinta & sexta & sabbati maioris hebdomadae, Resurrectionis Dominicae cum duobus diebus sequentibus, Marci Evangelistae, Philippi & Iacobi, Inventionis Sanctae Crucis, Sancti Sacerdotis Episcopi, Ascensionis Domini, Sancti Spiritus cum duobus diebus se-

De festis observan-
dis vide
addict. 8.
Cardinal.
& add. 24
Caruajalis.

quentibus, Corporis Christi, Sancti Barnabae Apostoli, Sancti Antonij Presbyteri & Confessoris, Nativitatis Sancti Iohannis, Apostolorum Petri & Pauli, Triumphus Sanctae Crucis, Mariae Magdalene, Iacobi Apostoli, Vincula Sancti Petri, Transfigurationis Domini, Sancti Laurentii, Assumptionis Sanctae Mariae, Bartholomaei Apostoli, Sancti Augustini, Nativitatis Sanctae Mariae, cum ceteris diebus usque ad Kalend. Octobris ratione vacationum.

De vacationibus,
vid in add.
di. 18. Cardinalis.

De horis per lectores legendis.

Raterea in constitutione de scientijs in scholis legedis inter cetera ordinatum existit, quod quilibet lectorum in sua facultate legat quotidie per unam horam, & post lectionem cum scholaribus permaneat conferendo, super his quae legit per aliam horam, prout in eadem constitutione latius continetur: ordinamus quod in his actibus tempus duarum horarum spendatur. Quod per orologium apud Rectorem permanens discernatur, & ut dicta constitutio inviolabiliter observetur. Contrarium facientes ultra id quod mala fide in periculo animae suae salaria percipiunt, si remissi fuerint & frequentaverint constitutionem praedictam violare: statuimus, quod per patronos multentur lectores medietate pensionis illorum dierum, in diebus constitutionem praedictam non adimpleverint respectu taxae seu ratae dierum totius anni quibus legere tenentur.

De horis
lectionis,
in add. 25
Caruajalis.

Quod

ADDITIONES CARDINALIS.

29

Quod beneficiati non percipiant de fructibus collegio accrescentibus, & de habitatione lectorum.

Um in subsequenti constitutione de stipendio lectorum, ordinavimus quod si certo modo ibidem expresse redditus collegij accreuerint cederet lectoribus certa pars aequaliter inter eos dividenda quam constitutionem intelligimus & volumus quod habeat locum in casu quo idem lectores non fuerint beneficiati in Ecclesia Seguntina. Si tamen canonicatum & praebendam unusquisque illorum in eadem Ecclesia obtinuerit: nullam aliam partem habeat de bonis & redditibus accrescentibus collegio, praeterquam viginti millia marapedinorum cuilibet ex lectoribus pro salario ordinario supra assignatos, ut in eadem & alijs nostris constitutionibus super hoc editis continetur. In quibus etiam ordinatum existit, ut ipsi lectores propter utilitatem studentium habitationem habeant prope collegium, & non in civitate. Et quia volumus, quod dicta constitutio inconcussa permaneat auctoritatibus supradictis: statuimus & ordinamus, quod si aliquis ipsorum lectorum contra constitutionem praedictam per mensem etiam interpolatum alicuius anni in civitate habitationem duxerit, eo ipso cathedra illius censetur vacare, & tanquam de vacante collegiales procedant ad illius provisionem. Si tamen aliqui, seu omnes ipsi lectores fuerint beneficiati in Ecclesia Seguntina, a die qua

inceperint residentiam in eadem Ecclesia habeant sex menses cum tribus diebus tantum quibus possint in civitate habitationem habere & ibidem pernoctare, ut statutum ipsius Ecclesiae circa residentiam in ea faciendam observetur. Ante residentiam vero & post tempus praefatum sex mensium cum tribus diebus, volumus eis & cuilibet eorum currat tempus dicti mensis.

De substitutionibus cathedrarum vacantium.

Et quia in alia nostra constitutione quae disponit qualiter eligatur lectores providetur de forma servanda in provisione cathedrarum vacantium: tamen quia vacantibus ipsis cathedris necesse est, ut saltem per substitutos legatur in eisdem, donec lector ordinarius eligatur: ordinamus & statuimus, quod postquam cathedra aliqua in scholis dicti collegij vacaverit de lectione ipsius per modum substitutionis provideatur, sub hac forma. Infra tres dies veniant coram Rectore & consiliarijs oppositores, quorum unicuique assignentur duae lectiones legendae: & postquam omnes oppositores legerint, si Rector aut consiliarij, vel aliquis illorum non fuerint oppositores, ipsi tantum, si vero fuerint oppositores, seu alter eorum se opposuerit: tunc patroni, seu quilibet illorum altero requisiti, ut interueniat simul cum Rectore, seu consiliarijs se non oppositibus coram notario vota collegialium, tantum mediante iuramento recipiant. Et qui maiorem par-

D 5 tem

ADDITIONES FVNDATORIS

tem votorum habuerit regat cathedram, donec provideatur de ea lectori ordinatio, seu perpetuo secundum nostras constitutiones, qui substitutus pro lectura sua recipiat diebus quibus legerit duas ex tribus partibus salarij principalis, secundum ratam totius anni computandas.

¶ De institutione cathedræ Decretorum.

Cum iuris doctrina pro regendis & gubernandis Ecclesijs summè necessaria existat, ex qua homines inter ceteras virtutes honeste vivere, alterum non ledere, ius suum unicuique tribuere consequantur: et si scholæ dicti collegij auctoritate Apostolica fuerint constructæ ad hoc videlicet, ut ibidem scientiæ literarum, scilicet sacra Theologia ius canonicum, & Philosophia legerentur: prout in erectione ordinaria ipsius collegij in principio nostrarum constitutionum inserta continetur: nos tamen cathedram decretorum instituere in nostris constitutionibus aliquibus in suis causis interuenientibus prætermisimus. Nunc verò considerantes primariam ipsam institutionem & intentionem, ac quod de nouo illustri, ac reuerendissimo in Christo Pater & Dominus meus Dominus Cardinalis Hispaniæ, modernus Archiepiscopus Toletanus, & Episcopus Seguntin. cathedræ decretorum in eisdem scholis vniri, annecti, & incorporari voluit canonicatum, & præbendam in sua Ecclesia Seguntin. primo vacaturos: ideoque in eisdem scholis cathedram decretorum erigimus & instituimus, ac prædictis auctoritatibus ordinamus. Itaque Doctor in decretis, vel cum rigore examinis licenciatus illam regere debeat, qui ex redditibus ex nunc in posterum eidem collegio supercrefcentibus viginti millia marapetinarum pro dote ipsius cathedræ persoluantur, in utilitatem dicti Doctoris, seu licenciati eandem cathedram pro tempore regenti applicanda & conuertenda, sub formis statutis & ordinationibus pro solutionibus alijs lectoribus faciendis per nos editis, & ordinatis.

¶ Qualiter lectores decretorum instituantur, & qua hora debeant legere.

Statuimus etiam, & auctoritatibus prædictis ordidamus, quod iidem lectores cathedram decretorum in eisdem scholis pro tempore regentes instituantur, & destituantur secundum formam in nostris constitutionibus super alijs lectoribus traditam, & quod cetera omnia quæ de lectoribus in eisdem constitutionibus, & his nostris additionibus, ac declarationibus ordinata, & statuta inueniuntur ad eosdem lectores decretorum etiam extendantur, quos ex nunc dictis auctoritatibus statutis, ordinationibus, additionibus, declarationibus, ac dispositionibus prædictis subiicimus & astringimus. Hi autem lectores cathedræ decretorum regentes, à Kalendas Octobris, vsque ad Resurrectionem Domini, hora tertia, & à Resu-

ADDITIONES FVNDATORIS

30

De hora Resurrectione Domini vsque ad huius lectionis Natiuitatem Beatæ Mariæ hora quarta post meridiem lecturas suas ordinarias legant, & alia ad quæ obligantur faciant, & adimplere teneantur. Volumus enim quod dies lecturi quibus omnes prædicti lectores secundum dispositiones harum nostrarum constitutionum non legerint, à Rectore in libro scribantur, & in fine anni per patronos Rectorem & consiliarios pro rata multentur.

¶ Quod collegiales non audiant canones.

8 **E**t cum nostra intentio, & voluntas principalis in fundatione, & institutione dicti collegij extitit, quod pauperes scholares in eodem tantum collocarentur, qui studijs Theologiæ, & Philosophiæ operam darent cum illa vera scientia dicatur per quam Christus inuenitur, & noscitur: quia ex ordinatione dictæ cathedræ decretorum aliqua distractio ab intentu & desiderio nostro ipsis collegialibus infuturum posset accidere: nos volentes suis commoditatibus providere ordinamus, & statuimus, quod nemo collegialium in primis sex annis sui septenni audiat canones, nec lectionem decretorum frequenter. Quod si contrarium fecerit à lectoribus Theologiæ, seu Philosophiæ, vel quolibet eorum moniti non desisterint, & post trinam monitionem inuenti fuerint inobediētes & transgressores huius nostræ constitutionis, perdant collegium, & expellantur ab eo. In quolibet tamen septennio

à prima nominatione Rectoris, & Primæ Reconsiliorum in eodem collegio auctoris nominatione, sextæ die Decembris anni millesimi quadringentesimi octuagesimi quinti per nos facta computando, qui pro tempore cathedram decretorum regerit, consecrationes decreti tertium, quartum, & quintum libros decretalium, siue ea quæ ex his commodè poterit legere teneatur.

¶ De iubilæo lectoribus concessa.

Estante scriptura diuina, omnium rerum conditor septima die requieuit ab omni opere quod patrarat, & quia omnis eius actio nostra est instructio: ordinamus, & statuimus, quod postquam lectores prædicti in eisdem scholis personaliter legerint secundum nostra statuta & ordinationes per viginti & quinque annos utiles, de cætero quiescant à laboribus suis, & eis requiem personalem concedimus quam iubilæum nominamus, & idem volumus, & eis concedimus, si infirmitas perpetua, quæ eos in totum impediatur, & non sit podagra, vel & similis alicui illorū superuenierit. Itaque per substitutos idoneos per eos nominandos, & per patronos, Rectorem & consiliarios approbatos de cætero duratæ eorum vita legere valeant.

¶ Limitatio super Missa audienda, & porta collegij claudenda.

Cum

ADDITIONES FVNDATORIS.

Cum in nostra constitutione sub titulo qualiter collegiales se habebunt circa cultum diuinum collocata cauetur, quod collegiales in Monasterio Sancti Antonij quotidie Missam, quæ in auro-
ra, sine diei crepusculo celebrari debet audiant: quia sæpe contingit quod Religiosi illam celebrant ante diem, & portæ collegij hora illa non sunt apertæ volumus, quod dicti constitutioni sit per eos satisfactum, cum hora congruenti Missam aliam simul, vel seorsum audierint & cætera in constitutione prædicta ordinata adimpleuerint. Simili enim modo ordinamus, & volumus, quod porta collegij claudatur quotidie dum in Ecclesia cathedrali in crepusculo ad salutationem Beatissimæ Virginis Mariæ campana pulsabitur, cum ibidem certa hora ordinaria in perpetuum pulsatur: non obstante quod in nostra constitutione, quæ sub rubrica quibus horis claudatur collegium ponitur cauetur, quod collegium prædictum claudatur hora qua sit signum in præfato Monasterio ad orationem qua Virginem deprecamur. Nam in eodem Monasterio secundum varietatem temporum variatur hora ipsius salutationis.

De taxationibus alimentorum.

Cum in constitutione quæ sub titulo de alimentis collegialium describitur, cautum sit, quod

decarnibus arietis, seu vacæ ponatur in mensa refectorij pro qualibet persona decem & octo vnciæ pro prandio & cœna, & quia valores harum vnciarum pro qualitate temporum variantur: ordinamus, adijcimus & declaramus, quod temporibus quibus libra arietis, quæ in quadraginta & duabus vnciis consistit, in ciuitate Seguntina vendatur pretio decem & trium marapetinarum habeant collegiales, & pauperes hospitalis (qui in vltima mensa refectorij de per se collocentur) pro qualibet persona quinque marapetinos cum dimidio. Temporibus verò quibus libra vendatur pretio duodecim marapetinarum, habeat pro qualibet persona quinque marapetinos. Anno vero illo, quo libra fuerit pretio vndecim marapetinarum, habeant pro quolibet quatuor marapetinos cum dimidio. Illo autem anno quo libra vendatur decem marapetinis, habeat quælibet persona quatuor marapetinos cum coronato. Temporibus verò, quibus libra arietis fuerit in pretio nouem marapetinarum, quælibet persona habeat de carnibus tres marapetinos, cum quatuor coronatis, & pro respectu habeant secundum varietatem valoris arietis: nam omnibus ritè numeratis taxa prædicta secundum varietatem temporum concordat cum valore decem & octo vnciarum pro quolibet. Seruitores vero quotidie habeant de carnibus, vel piscibus tres marapetinos pro quolibet, & omnes tres vnā mensuram quæ acumbre vocantur de vino, sub qua taxæ cætera de cibis in eadem constitutione contenta comprehendantur. Nolumus enim quod habi-

ADDITIONES FVNDATORIS

31

habitantes in collegio, seu pauperes hospitalis in communi, vel particulari, ea quæ deputantur ad cibum, & potum alibi, præterquam in mensis refectorij tantum ad prædium & cœnam sibi vendicent: alias tanquam bona collegij auferentes iudicentur. Clauis verò capse in qua panes cocti reponuntur, & cellæ vinarie apud vnum, vel duos collegiales existant.

12

De infirmis, vide addi. 12. Cardinal.

Rursus, cum in eadem constitutione ordinatum existit, quod infirmis administrantur omnia necessaria, intelligimus de cibis, potu, & medicinis tantum, dum absque fictione à mensa refectorij fuerint absentes. Cum autem ad mensam communem peruenierit, qualia omnibus administrantur. Libram verò candelarum in eadem constitutione cuiuslibet collegialium in hebdomada concessam ad summam decem marapetinarum taxamus. Volumus etiam, quod pauperes hospitalis qualibet nocte vnum marapetinum habeant de oleo pro lampade sui dormitorij. Inibemus autem sub pœna & peccato furti, ne quis has taxas pro alijs suis particularibus vñibus usurpet: sed si aliquid de dictis taxis sibi superit maior domo pro communi vtilitate restituat.

De taxationibus vestimentorum.

13

Tem cum in constitutione, quæ sub titulo de vestimentis collegialibus dādis ordinatū existat, quod unicuique collegialium annuatim detur

vnā clamys, & sit salui coloris, & clericale capitiū, ac quod annuatim detur unicuique vnum par calceorum seu sotularium, & quod à die primi anni introitus vnusquisque habeat andromadem fortem qui seruiat ei per totum septennium: & ex prædicta generalitate verborum in futurum, aliqui velint vestimenti & alijs rebus prædictis pretiosioribus vti, quā deceat contra mentem nostræ dictæ constitutionis: nos volentes indemnitati eiusdem collegij in quantum honeste possumus providere, & considerantes qualitates, & valores rerum prædictarum, quibus temporibus nostris satis decenter collegiales vsi sunt taxam in rebus prædictis duximus assignandam. Ideoque ordinamus, vt mensura, quæ vulgariter vara vocatur, panni luli coloris pretio quadraginta, & quinque marapetinarum mensura panni, pro capitijs pretio nonaginta, & par calceorum pretio quinquaginta, & andromadem pretio trecentorum marapetinarum in suis valoribus nullatenus excedant. Si quis verò ante septennium à collegio recesserit vestes, quas illo anno acquisierit, & andromadem dimittat, & pauperibus hospitalis applicentur. Et quia sæpe in prouincijs, atque dominijs regnorum Castellæ, & Legionis variatur monetæ: ideo secundum moderna tempora valores florenorum de Aragonia, ac ducatorum, qui mutari non consueuerunt duximus exprimendos. Florenus enim de Aragonia valoris est ducentorum & sexaginta, quinque marapetinarum, ducatus enim valet trecentorum, & septuaginta & quinque marapetinarum. Itaque volumus, vt secundum

De pretio panni, addi. de in add. io. Cardi. 28. Car; uajalis.

Pro his omnibus vestibus, quæ debent dari collegialibus, datur mododuo millia marapetinarum, & est iā antiqua consuetudo.

ADDITIONES FVNDATORIS.

eosdem valores taxationes prædictæ debeant in perpetuum aestimari, & computari.

¶ Limitatio super egressione collegialium sine habitu à collegio.

¶ T quia consequenter in eadem constitutione decreuimus, quod collegiales teneantur uti habitu ibidem contento,

quandocunque egrediantur extra collegium, intelligimus verba illa extra collegium, id est, extra postes marmoreos, siue extra catenam ferream in pavimento ante collegium positam. Per portam autem posteriorem, metas ipsius portæ sine habitu non excedant, quam portam clauiger ipsius collegij teneatur clausam omni tempore habere: præterquam temporibus, quibus prouisiones necessariae per illam portam debeant intrare, & tunc ipse personaliter ad aperiendum, & in continenti claudendum accedat: contrarium autem facientes, poenas in eadem constitutione contra eos contentas incurrant. Et quia quos timor obedientiae à vetitis non reuocat, saltem metus poenæ eos à sua temeritate coerceat, & ut constitutio prædicta in hac parte inuiolabiliter obseruetur: statuimus, quod quilibet ex collegialibus, vel in eadem domo commorantibus, qui extra limites supradictos viderit socium sine clamyde, & capitis executionem, infra diem naturalem teneatur Rectori & consiliarijs, vel alicui illorum denunciare. Qui Re-

ctor & consiliarij conuocatis omnibus collegialibus per testes (si possunt haberi) alias iuramento ipsius denunciantis, seu denunciantium, certiores de excessu prædicto effecti, infra tres dies eadem constitutione executioni tradant: alias contrarium facientes sententiam excommunicationis ipso facto incurrant, quam contra inobedientes ex nunc eisdem autoritatibus promulgamus.

¶ Poena contra occupantes bonum collegij.

¶ Ræterea cum in constitutione quæ sub titulo de forma seruanda in gubernatione collegij inter cætera ordinatum existit, quod nec Rector, seu aliquis collegialium possit sub poena periculi aliquid de bonis præfati collegij applicare suis vñibus, præterquam ea quæ per eadem constitutiones sibi permittuntur, quia nonnulli volentes sapere plusquam oporteat sapere, & quærentes quæ sua sunt, & non quæ honestatem, & utilitatem communem & ipsius collegij concernunt, dispositionibus nostrarum constitutionum abutentes, verumque intellectum earum ad particularem utilitatem retro quent eorum ambitionibus obuiando: statuimus, adijcimus, & ordinamus, quod quicunque ex collegialibus, seu in collegio commorantibus bona mobilia, vel immobilia, etiam victualia in comuni, vel particulariter, publicè, vel occultè, directe, vel indirectè, quouis quæsito colore, pro vñibus suis, vel alienis occupauerit, vel illis usus fuerit, præterquam ex permissio-

Vide additi. 29. Caruajal.

ne

ADDITIONES FVNDATORIS

32

ne constitutionum, & harum nostrarum additionum, & declarationum sententiam excommunicationis ipso facto incurrant, à qua sine restitutione nequeant absolui.

¶ Contra retinentes aliquos ad pernoctandum in Collegio.

16

¶ Vm in vna nostrarum constitutionum sub titulo de conuiuijs non faciendis caueatur, quod nemo aliquem extraneum à dicto collegio possit inuitare ad prandium, vel ad cenam, præterquam certas personas & sub forma ibidem expressa, & quod ad pernoctandum in eodem collegio nullum retineant, & quia dicta constitutio pluribus respectibus pro utilitate & quiete collegialium utilis, & saluberrima indicatur, panis congruentis deliberauimus illam facere obseruari: ideo ordinamus, quod contra facientes per mensem à portione refectorij multentur.

Tempore necessitatis potest aliquis pernoctare in collegio ex additi. 30. Caruajal.

¶ De pecunijs in archiuis reponendis, & salario nuntiorum, & de nominatione eorum qui ad negotia collegij sunt mittendi, & electione thesaurarij.

17

¶ T quia in subsequenti constitutione sub titulo de custodia bonorum caueatur, quod in camera Rectoris ponatur arca magna, &c. Volumus quod pro ista arca intelligatur capsula lapidea (quæ archiui nuncupatur) à nobis in capitulo constructa, vbi cætera quæ in eadem constitu-

ne continetur de arca executioni tradantur. Et quia subsequenter caueatur, quod pecunie reponantur in eadem capsula, seu archiuis: ordinamus atque statuimus, ut annuatim Rector, & consiliarij cæterique collegiales in die Sancti Michaelis mensis Septembris intra suum capitulum congregati eligant vnā idoneam personam perscrutinium censualium, qui ad recipiendas pecunias reputetur idoneus, & hic à debitoribus, & alijs personis pecunias recipere teneatur, quas infra diem naturalem proposse in dictis archiuis coram Rectore & consiliarijs reponat, alias suo periculo retineat. Et si per tres dies ille sine causa, & licentia Rectoris & consiliariorum retinuerit, & in archiuis non reposuerit, vestuario futuro priuetur, & demum compellatur ad arbitrium Rectoris, & consiliariorum ibidem pecunias reponere. De quibus pecunijs ipse qui sic eas receperit, nec tenentes clauis archiui disponant, nisi per cedulas roboratas manibus Rectoris, & consiliariorum. Processus verò & alias diligentias super recuperatione bonorum reddituum & prouentuum & pecuniarum dicti collegij, maiordomus expensis collegij facere teneatur. Et si ipse maiordomus, siue aliqua alia persona de collegio ad recuperandas pecunias, seu hereditates visitandas atque procurandas, seu ad alia negotia utilitatem ipsius collegij concernentia mittatur extra collegium, si eques viginti & quinque, si verò pedes iuerit quindecim habeat marapetinos in quolibet die, pro eorum & equitaturæ spensis. Caueant tamen similes personæ ne sub velamento utilitatis & negotiorum collegij

Electio thesaurarij debet fieri in die Sancti Antonij, ex additi. 31. Caruajal.

De salario tendenti ad negotia collegij, vide in additi. 31. Caruajal.

ADDITIONES FVNDATORIS.

legij ad alias partes, seu loca diuer-
ta pro voluntatibus suis se transfe-
rant, diuertant, seu declinent: sed re-
cta via ad loca ubi mittuntur va-
dant, & reddeant ad ipsum colle-
gium alias itineratio illa pro nego-
tijs collegij in aliquo non reputetur,
sed expensæ factæ collegio red-
dantur, & mora dierum ibi tem fa-
cta in suo septennio computetur.
Absentia verò omnium collegia-
rum & commorantium in colle-
gio, seu Hospitali, volumus quod in
libro expensarum quotidianarum
per dispensatorem scribantur, &
specificentur contrarium facientes
rei furti reputentur. Ad arbitrium
verò Rectoris & consiliariorum ex-
pectet nominare & deputare perso-
nas quæ vadant extra collegium ad
negotia collegij exercenda ad quæ
negotia nominati teneantur impe-
dimento infirmitatis cessante ire:
alioquin contemnentur & rebelles
compellantur per subtractionem
portionis durante sua contumacia
& alias prout visum fuerit Rectori
& consiliarijs.

¶ Nominantur patroni post
mortem fundatoris.

C Vmin certa nostra con-
stitutione (quæ sub ti-
tulo de submissione col-
legij ordinatur) volui-
mus, quod domus collegij & ha-
bitantes in eo subijciantur Episco-
po Seguntin. & nobis, & post obi-
tum nostrum, patronis, quos in
dispositione ultimæ voluntatis no-
stræ reliquimus & nominamus:
nunc volentes ambiguitatem il-
lam declarare, ordinamus, de-

cernimus pariter & statuimus, quod
postquam dies ultima vitæ nostræ
superuenerit patroni dicti collegij
venerabiles patres, & domini De-
canus & capituli Ecclesiæ Segunti-
næ, ac deuotus Religiosus Prior di-
cti Monasterij Sancti Antonij pro
tempore ibidem residentes existât:
quos ex nunc, prout ex tunc patro-
nos eiusdem collegij nominamus,
instituiamus, ordinamus & relinqui-
mus. Itaque illis, seu vices eorum te-
nentibus & commissarijs pertineat
in eodem collegio, quicquid de iure
secundum constitutiones prædi-
ctas & has nostras additiones, & de-
clarationes, & alias quouismodo
quibuscumque patronis in similibus, &
alijs locis relictis, & institutis per-
tinere potest, & poterit in futurum.

¶ Declaratio super temporibus
quibus pauperes debent
facere cœnam.

E T quia in consti-
tutione qua ca-
uetur quod Col-
legiales, non in-
grediantur coqui-
nam, & cetera:
ordinamus, quod collegiales a
die Diui Hieronymi vsque ad re-
surrectionem Dominicam, come-
dant hora vndecima ante meridiem,
& cœnent octaua hora post meri-
diem. Declaramus, & ordinamus,
quod pauperes Hospitalis a die Sæ-
cti Hieronymi prædicto vsque ad
diem Resurrectionis Domini, non
teneantur horam octauam prædi-
ctam pro cœna expectare: sed an-
tequam valvæ, seu portæ collegij clau-

ADDITIONES FVNDATORIS

33

claudantur administrentur eis in
eorum mensa resectorij, ea quæ
alias cum collegialibus ad cenā re-
cepturi erant. Itaque cœna facta
ante clausuram valvarum colle-
gij, exeant à collegio & collocen-
tur in suo hospitali, mensam verò
prædictam pauperum pro colle-
gialibus poenitentiam secundum
nostra statuta agentibus deputa-
mus.

Mensa pau-
perum est
deputata
ad poenitē-
tia colle-
gialium.

¶ Additio super vestuarijs lu-
crandis.

N Vna nostrarum con-
stitutionum sub titulo,
qui collegiales non lu-
crantur vestuarium col-
locata cauetur, quod qui in di-
cto collegio ante diem diui Hie-
ronymi non fuerint recepti non
luerentur vestuarium: cuius dispo-
sitio in totum volumus extēdatur
ad omnes collegiales, qui illa festi-
uitate missæ maiori, quæ in dicto
monasterio celebratur non intere-
runt, & pro suis particularibus ne-
gotijs absentes ab eodem collegio
inueniantur, præter quam si mani-
festa infirmitas illos occupauerit,
ne illa die præsentem existant.

¶ Declaratio super numero
familiarium.

Via in diuersis consti-
tutionibus nostris, de
familiaribus & perso-
nis commorantibus in
collegio sæpe facta est
mentio: ordinamus, quod collegia-
les dicti collegij tribus familiari-
bus seu personis ultra numerum
collegialium & pauperum hospi-

Vide ad-
dicti. 16.
Cardina-
lis, & ad-
di. 37 Car-
uajalis.

talis sint contenti, videlicet maior
domo, dispensatore, & coquo.

¶ Cōmissio absolutionis cen-
surarum & periuirorum.

E T quia in diuersis con-
stitutionibus & his no-
stris additionibus & de-
clarationibus, poenis
periuirij & censurarum inobedien-
tes & rebelles astringuntur ac
puniantur, volentes lapsibus hu-
manis subuenire autoritatibus
prædictis relaxationes & abso-
lutiones periuirorum & censa-
rarum prædictarum priori, ac in
eius absentia vicario monasterij
sancti Antonij commitimus in
futurum.

¶ De dubijs contingentibus
dirimendis.

E T quia sæpe contingit ex simi-
libus ordinationibus & in tali-
bus congregationibus, nonnulli vo-
lentes plus sapere quā oportet du-
bia & nouas interpretationes fin-
gunt, quæ à tramite veritatis deuie-
re existunt: ordinamus quod quando
cunque super constitutionibus no-
stris, & his supradictis expositioni-
bus aliqua dubia euenerint inter
collegiales, seu alias personas ad
nos in vita nostra, & postea ad eol-
dem patronos recurrant super eis-
dem dubijs dirimendis & absolu-
endis. Si tamen idem patroni diuersa
senferint, itaque non possint con-
cordari, ad reuerendum patrem
Priorem generalem ordinis sancti
Hieronymi habeant recursum: cuius
iudicio arbitrio & mandatis
omnes parere in his teneantur. Cui
E autho-

22

23

ADDITIONES CARDINALIS

authoritatibus prædictis & per maxime Apostolica ad compellendū rebelles ac inobedientes, ut eius declarationes & mandata super his teneant & obseruent per censuram ecclesiasticam, & alias prout sibi visum fuerit committimus vires nostras.

¶ De ambiguitatibus in receptione collegialium super uenientibus declarandis.

24

Cum non solum negotia sint magis, quā ordinatio nes & statuta, sed etiam magis, quam vocabula, ac tot humana natura noua litigia generet: ut nisi conatus eius aliqua regula deprimeret scandala sepe ex inde oriretur, & si cunctæ res difficiles & contingentes non possint explicari sermone, tamen in quantum possumus dubijs & ambiguitatibus quæ inter collegiales oriri possent viam præcludere desiderantes: ordinamus & statuimus, quod si aliquæ ambiguitates in futurum post ultimum diem vite nostræ inter collegiales emergerit, circa qualitates & conditiones collegialium recipiendorum tantum, de quibus in nostris constitutionibus non cauetur, & per eas talia dubia non dirimantur, habeant recursum ad ordinatio-

In dubijs standum est constitutionibus collegij diuini Bartholomæi Salmanticensi.

nes, statuta seu consuetudines obseruatas in collegio Salmanticensi a bonæ memoriæ domino Didaco de Anaya Archiepiscopo Hispalensi instituto, secundū quas eadem ambiguitates tollantur & decidentur, quas ordinationes & consuetudines in hac parte per Rectorem & consiliarios & collegiales nostri collegij volumus obseruari sub pœna periurij, quam ipso facto inobedientes ac rebelles incurrant.

¶ De executoribus constitutionum.

Executores verò omnium nostrarum constitutionum, additionum & declarationum Rectorem & consiliarios in eodem collegio pro tempore existentes deputamus, quorum conscientias super hoc etiam nemine denuntiante seu reclamante stricte oneramus. Propter hoc tamē in correptionibus, cognitionibus, executionibus, ac alijs facultatibus patronis in rebus omnibus ipsum collegium & personas ibidem commorantes tangentibus secundum dispositionem nostrarum constitutionum concessis, & alias quouismodo sibi pertinentibus: nolumus ipsis patronis præiudicium generari.

25

ADDI-

ADDITIONES CARDINALIS

34

ADDITIONES

AD PRÆDICTAS CONSTITUTIONES Collegij Seguntini, æditæ ab Illustrissimo D. D. Petro de Mendoza Archiepiscopo Toletano & Episcopo Seguntino. Ex commissione Innocentij Papæ. VIII. Anno Domini

1489.

PETRVS DE MENDOZA MISERATIONE diuina, tituli sanctæ Crucis in Hierusalem, sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter, Cardinalis Hispaniæ, ac sanctæ Toletanæ Ecclesiæ Archiepiscopus, Hispaniarum Primas, & regnum Castellæ maior Calcellarius, Episcopus Seguntinus, &c. Venerabilibus viris Rectori & consiliarijs collegialibus sancti Antonij apud ciuitatem nostram Seguntinam, necnon Patronis dicti Collegij, & magistris, doctoribus cathedras dicti Collegij regentibus, omnibusque alijs & singulis præsentibus & futuris, quorum interest, aut inter esse poterit quomodolibet in futurum salutem & benedictionem. Nuper sanctissimus in Christo pater & dominus noster Innocentius, diuina providentia Papa. viij. supplicationibus capituli dictæ nostræ Ecclesiæ Seguntinæ, necnon Rectoris & collegialium, inclinatus suas nobis Apostolicas literas sub bulla plumbea in forma gratiosa direxit: quarum tenor de verbo ad verbum sequitur & est talis.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, dilectio filio Petro tituli sanctæ Crucis in Hierusalem, presbytero Cardinali, salutem & Apostolicam benedictionem. Ex iniuncto nobis desuper Apostolicæ seruitutis officio votis singulorum: prout possumus libenter annuimus, sed illa potissimū quā a nobis petitur ad exauditionis gratiā admittimus, per quæ volentibus in scientia proficere commodatibus consulatur, & pauperibus opportuna subuentionis auxilia commodius ministrentur ordinationes desuper æditas quandoque prout expedire conspiciamus, in melius commutando. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Decani & capituli Ecclesiæ Seguntinæ. petitio continebat, quod alias postquam quondam Ioannes Luppi de Medina Archidiaconus de Almazan, in dicta Ecclesia dum inhmanis ageret, pia deuotione ductus, quoddam monasterium ordinis monachorum eremitarum sancti Hieronymi extra muros Seguntinam de licetia sedis Apostolicæ erigi fecerat, & de eius bonis proprijs dotauerat, ac inter cetera fructus duorum canonicatuum & totidē præbendarū, & vnius integræ portionis Ecclesiæ prædictæ, tunc per resignationē ipsius Ioānis vacantes dicto monasterio pro tribus, duo videlicet qui in theolo-

E 2

gia,

ADDITIONES CARDINALIS

gia, & alio qui in decretis, & alio qui in philosophia, iuxta quandam conventionem inter eum & priorem generalem dicti ordinis tunc initam in scholis prope dictum monasterium existentibus legere inchoarent, Dictus Ioannes etiam unum collegium scholarium extra eosdem muros pro scholaribus, qui theologiæ & philosophiæ facultatibus huiusmodi operam darent, de proprijs bonis de sedis prædictæ & ordinarij loci licentia, ac etiam unum hospitale, in quo quatuor habitarent, & in quibus ipsi scholares necessaria ministrarent iuxta domum eiusdem collegij fundavit. Et instituit & in ipso collegio unum Rectorem & duodecim scholares, tunc collocavit ac voluit & ordinavit, quod Decanus pro tempore existens & capitulum ac prior dicti monasterij collegij, hospitalis verò prædictorum scholares præfati patroni essent, nec non quasdam ordinationes sue constitutiones & statuta pro directione eiusdem collegij fecit & edidit, prout in quibusdam literis & instrumentis publicis desuper respectue confectis dicitur plenius contineri. Quum autem, sicut eadem petitio subiungebat domus eiusdem collegij ruinam minetur, & à civitate Seguntin. per unum millare, vel circa remota, ac in vno colle aspero sita, viaque qua ad ipsam domum itur aspera & difficilis existat, & unum flumen inter medium civitatem & domum prædictas diuidat: propterea necessaria ad vitæ sustentationem in dicta domo nisi caro pretio haberi nequeunt, nec etiam reperiuntur familiares, qui inibi sine magna impensa seruire velint, scholaresque dictæ domus propter frigiditatem & humiditatem dictæ domus inibi manere nolunt, & sæpe numero in graves infirmitates incidunt, & impræsentiarum quinque duntaxat, qui etiam propter præmissa inde recedere intendunt commorantur, in ipso etiam monasterio non degunt tot religiosi, quot ex ordinatione facta per dictum Ioannem archidiaconum deberent: verum sicut eadem petitio continebat, si tam collegium quam hospitale prædicta ad aliqua loca condecencia & honesta, ac alias convenientia civitatis prædictæ transferantur, ex hoc profecto spes esset, quod scholares usque ad numerum per dictum fundatorem ordinatum in ipso collegio continere essent, possentque etiam canonici, beneficiati, ac alij clerici & laici civitatis prædictæ & Seguntin. diæcesis addiscere volentes. Facilius & commodius literarum studijs intendere, & ipsi scholares eisdem pauperibus in dicto hospitali pro tempore degentibus necessaria commodius ministrare, quod etiam ad dictæ civitatis decorem, & illius populi consolationem non modicum cederet. Quare pro parte tam Decani & capituli, quam Rectoris & scholarium prædictorum asserentiū, quasdam constitutiones dicti collegij nimis graves & rigorosas existere, nobis fuit humiliter supplicatum, ut collegium cum illius omnibus bonis mobilibus & immobilibus, ac hospitale prædicta, ad aliqua loca dictæ civitatis convenientia & honesta transferre, ac constitutiones prædictas corrigere, mutare, & emendare, aliasque in præmissis opportuno providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui illorum votis per

quæ

ADDITIONES CARDINALIS

35

quæ singuli inscientia proficere, ac pauperibus commodius necessaria ministrari valeant, libenter annuimus, de præmissis certam notitiam non habentes huiusmodi supplicationibus inclinati circumspectioni tuæ, de qua in his & alijs spiritualem in domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis ac eorum circumstantijs uniuersis auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem huiusmodi de præmissis tibi legitime constitit, collegium ac hospitale prædicta cum omnibus eorum rebus utensilibus ac bonis mobilibus & immobilibus eorumque redditibus, ad aliqua loca convenientia & honesta dictæ civitatis, prout tibi videbitur auctoritate nostra transferas, ac omnia & singula dicti antiqui collegij bona mobilia & immobilia eidem loco ad quem ipsum collegium transferes perpetuo applies, appropries, & assigns, eidemque collegio sic translato & illius personis, pro tempore quod omnibus & singulis privilegijs, gratijs, libertatibus, exemptionibus, & indultis gaudeant & utantur, quibus ante translationem huiusmodi gaudebant, potiebantur seu uti poterant eadem auctoritate concedas, prædictasque constitutiones per dictum Ioannem Luppi editas, si eas nimis rigorosas inueneris, eadem auctoritate corrigas, mutes, & emendes, & alias novas facias, condas, & ordines, prout tibi pro collegij & illius scholarium prædictorum conseruatione magis videbitur expedire. Super quibus omnibus tibi plenam & liberam facultatem concedimus, per presentes, non obstantibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon monasterij & collegij prædictorum iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, ac dicti fundatoris voluntate & ordinatione prædictis, quibus illis in suo robore permanens hac vice duntaxat derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datis Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono, pridie Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno quinto.

QVIBVS quidem literis Apostolicis pro parte Rectoris & collegialium dicti collegij nobis præsentatis, & per nos qua decuit reuerentia receptis, pro parte eorum debita cum instantia requisiti fuimus, ut ad constitutiones dicti collegij antea editas, corrigendas, reformandas, addendas, seu declarandas & emendandas, & ad alias de nouo adendas, seu ordinandas: & prout nobis per dictas literas Apostolicas per dictum sanctissimum dominum nostrum Papam mandabatur & iniungebatur, iuxta earum formam, vim & continentiam procedere aliasque in præmissis collegio Rectori & collegialibus debite proficere dignaremur.

NOS igitur Petrus Cardinalis, commissarius præfatus, attendentes petitionem & supplicationem huiusmodi fore iustam & rationi consonam, constitutiones & antiqua statuta dicti collegij: in nostro consilio adhibitis, nonnullis viris literatis legi videri & examinari fecimus & manda-

E 3

uimus,

ADDITIONES CARDINALIS

imus, & quia tam nostro quam dictorum virorum iudicio nonnullae dictarum constitutionum attenta qualitate rerum & temporum mutandae, aliae corrigendae & emendandae, aliae vero in totum tollendae, aliae de nouo addendae visae sunt: auctoritate igitur Apostolica nobis commissa, & qua fungimur in hac parte, constitutiones & statuta infra scripta per vos omnes & singulos, praesentes & futuros in perpetuum tenenda & observanda edere & promulgare statuimus, prout tenore praesentium praedicta auctoritate edimus & promulgamus huiusmodi sub tenore.

In primo in statutis dicti fundatoris disponitur, quod Rector & consiliarii & caeteri officiales per biennium eligi possint, & quia ex occupatione dictorum officiorum collegiales nimis a studio litterarum distrahuntur: statuimus, quod Rector & consiliarii caeterique officiales dicti collegii annuatim eligantur, constitutione de biennio non obstante.

Item circa constitutionem de alimentis collegialium, statuimus, quod collegiales ut sufficientem habeant refectum de bonis dicti collegii, quolibet anno emere possint quatuor porcos, ultra portionem carniarum praedicta constitutione fundatoris taxatam.

Item quoad constitutionem de vestimentis collegialium, ordinamus propter munditiam in praedictis vestibus portandis, quod collegiales dicti collegii possint deferre clamydes apertas in parte anteriori per tres digitos duntaxat: dum tamen eas clausas cum sibilis semper deferant constitutione praedicta de portandis clamydibus, omnino clausis in hac parte non obstante.

Item ut consulatur magno ac pene intolerabili labori magistrorum, continue legentium, & ut commodius & studiosius legere

possint: statuimus & ordinamus, quod cathedratici dicti collegii legant per seipsos quolibet anno per nouem menses integros: reliquum vero tempus lectionis in constitutione de absentia lectorum signatum, possint legere per substitutum, & quod ea hebdomada qua non fuerit festum, die lectionis cessent a lectione si voluerint.

Item circa statutum de conuersatione sceminarum: statuimus, quod poena dicti statuti de periurio & priuatione collegii, quoad scientes tantum & non manifestantes omnino tollatur, prout eam tollimus & cassamus in reliquis vero in suo robore permanens, quum contra officium charitatis seu contra formam euangelicam denunciationis esse videatur.

Item circa statutum de hora claudendi collegium, declaramus, quod hora quae in alia constitutione assignatur, iuxta pulsationem campanae primae missae auctoritate in aperiendo, & salutatione Virginis Mariae in claudendo, intelligatur in aurora, quoad aperiendum, & paulo ante noctis crepusculum quoad clausuram.

Item circa statutum de tempore peccatis, propter paucitatem collegialium statuimus, quod tempore peccatis remaneant duo collegiales, qui pro toto tempore quo sic remanserint habeant

In additione. 32. Caruaj. lis praecipitur quod non cessent lectiones.

5

6

7

ADDITIONES CARDINALIS

36

habeant portionem duplicem, & caeteri absentes nihil de collegio percipiant, nisi pro negotiis collegii iuerint, non obstante constitutione quae disponit, quod remaneant quatuor de collegio, quoad hanc clausulam duntaxat, in caeteris in suo robore permaneat.

Item statuimus, quod in feriis observandis addatur festum expectationis Virginis Mariae in mense Decembris.

Item statuimus, ordinamus, quod in die natiuitatis Domini, resurrectionis, & Pentecostes & carnis primum, fiat additio ultra portiones communes secundum arbitrium Rectoris ratione solennitatis dictorum festorum.

Item, quia in constitutione de taxationibus vestimentorum pretium panni est adeo paucum, quod panni pro clamydibus vix reperiebantur, merito statuimus, quod vltra seu mensura panni pro clamydibus collegialium sit pretij octoginta marapetitorum, volentes in super quod si quis ante septennium post festum sancti Michaelis a collegio discesserit habeat clamydem & caputium illius anni, & secum possit portare, constitutionibus in contrarium editis in hac parte non obstantibus.

Item ordinamus, quod exeuntes a collegio sine clamyde & caputio tota portione per mensem integrum priuentur, videntes & non denuntiantes pari poena puniantur, constitutione super agresso collegium sine habitu qua cauetur duriori poena puniendos in hac parte non obstante.

Item, ut consulatur paupertati dictorum collegialium maxime et

ga infirmos ad statutum, quo disponitur in constitutione de taxatione alimentorum, quod in firmis dentur necessaria: statuimus seu declaramus, quod nomine necessarium intelligantur non solum cibaria & medicinae, verum etiam medici.

Item, quia collegium sancti Antonij post obitum fundatoris, bullam pro accipiendis gradibus in dicto collegio a sede Apostolica obtinuit & ex parte collegii nobis extitit supplicatum, ut taxationem in gradibus accipiendis statueremus.

Volumus & ordinamus, quod bacchalariandus in dicto collegio iuxta ordinem praefatae bullae, teneatur dare pro arca collegii vnum florenum auri: item magistro vel doctore gradum conferenti propinam quae fere vnus floreni pretio aestimetur, in super vnum birretum & vnum par cyrothecarum vnicuique vero patronorum & aliorum cathedralicorum vnum par tantum cyrothecarum: notario autem dicti collegii medium florenum totidemque bedello.

Qui vero in dicto collegio licentia fuerit, teneatur dare pro arca collegii duas duplas auri, Episcopo vero vel eius officiali gradu conferenti totidem duplas, patrino etiam totidem: alijs vero magistris vel doctoribus examen intrantibus singulas duplas, cuilibet vero praedictorum in examine inter essentium dabit facem ceream quinque librarum: patronis vero dabit tantum ngulas faces similiter quinque librarum, notario vero dabit vnum florenum, & bedello alium.

E 4 Qui

De fami-
lis: ribus
infirmis,
vide addi-
tion. 35.
Caruaj-
lis.

De propi-
nis pro sol-
uendis ab-
his, quia
in hac
vniuersi-
tate sunt
laureandi.

De bac-
chalaui-
reis.

De licen-
ciandis.

ADDITIONES CARDINALIS.

De recep-
turis gra-
dū docto-
ratus, sci-
licet ma-
gisterij.

De his
omnibus
propinis
iā multo
aliter ita-
runt est
in libro
statutorū
vniuersi-
tatis.

De propi-
nis soluen-
dis a colle-
gialibus
laureādis
de quare
vide ad-
dict. 36.
Caruaja-
lis.

¶ Qui verò doctorandus vel magi-
strandus fuerit in dicto collegio,
teneatur dare pro arca collegij
duos aureos castellanos nuncupa-
tos, & Episcopo vel eius officiali
gradum conferenti alios duos &
totidem patrino: reliquis verò do-
ctoribus vel magistris cathedrati-
cis singulos aureos castellanos, cui-
libet autem prædictorum dabit
birreta singula cum cyrothecis, Pa-
tronis verò dabit tantum birreta
singula cum cyrothecis, notario au-
tem dabit vnam duplam auri, &
tantundem debello.

¶ I T E M ordinamus, quòd in
eligendis, tam patrinis, quam ma-
gistris, vel doctoribus examen in-
trantibus, semper antiquior in gra-
du præferatur: dum tamen cathed-
ratici, non cathedratici, tam in
patrinatu, quàm ingressu examinis
simpliciter præferantur.

¶ Quia verò collegiales dicti colle-
gij pauperes futuri sunt, & meorū
favorem, quorum gratia priuile-
gium de gradibus conferendis est
obtentum, dignum duximus quo
ad eos qui tunc tēporis in collegio
commorabuntur prædictas expen-
sas extenuare in hunc modum.
Pro gradu bacchalaureatus sus-
cipiendo Collegiales ad propi-
nam gradum conferenti non te-
neantur: in alijs verò gradibus,
licentiatuæ, magisterij, vel do-
ctoratus, vbi alij tenentur du-
plas exolvere, hi totidem flore-
nos duntaxat exoluant. Vbi verò
alijs tenentur castellanos redde-
re, hi duplas totidem duntaxat
dare teneantur. Statuimus insuper
quod dicti collegiales in nullo gra-
du suscipiendo pro arca collegij
aliquid soluant.

¶ Item, quia in quadam constitu-
tione collegij cautum est, quòd
tres tantum familiares in collegio
existant, scilicet, cocus, œcono-
mus, & maiordomus: quibus de
certo limitato salario prouideri
mandatur: nos vtilitatem dicti
collegij ac commoditatem serui-
tij eiusdem præ oculis habentes,
dictam constitutionem reforman-
tes, ordinamus & statuimus, quòd
de tribus familiaribus prædictis,
duo tantum sint intra domum, qui-
bus arbitrio Rectoris & consilia-
riorum de salario prouideatur, su-
per quo eorum conscientias oneramus.
Maiordomus verò extra
domum assumatur & maneat, cui
prædicti Rector & consiliarij mo-
deratè prouideant de salario, sicuti
de alijs prædiximus. Verum pro
hospitali ad pauperum, infirmo-
rumque collegialium seruitium
alter familiaris assumatur, cui etiā
de competenti salario prouideatur,
Rectoris & consiliariorum
arbitrio, vti supra: ita quòd in col-
legio & hospitali tres seruiant fa-
miliares, quoniam duo vtrique cō-
mode seruire non possent.

¶ Item quia constitutiones, qui-
bus cauetur poena extra catenam
exeuntium nimis rigidae sunt: nos
eas mitigare volentes, volumus &
statuimus, quòd si quis sine capi-
tio & clamyde extra catenā exe-
rit vel postes marmoreos, Recto-
ris arbitrio puniatur.

¶ Item, quia constitutio lectorum
est nimis difficilis eo quòd sustitu-
ti viles in tanta literarum sterili-
tate ac paucitate studentium mini-
mè inueniri possent: statuimus,
quòd lectores dicti collegij a die
sancti Laurentij per se, & per sub-
stitutos

14

In addi-
tio. 37.
Caruaja-
lis addi-
tor alius
familia-
ris.

15

16

ADDITIONES CARDINALIS.

37

stitutos à lectionibus vacent vs-
que ad diem sancti Hieronymi in-
clusiue: ceteris verò anni diebus
lectionis teneantur per se vel sub-
stitutum legere: prout in alijs con-
stitutionibus canetur. Si quis verò
à lectione cessauerit contra for-
mam constitutionum, pro quali-
bet lectione quinquaginta mara-
petinorum monetae currentis poe-
na multetur.

QVAE OMNIA & singula
per nos superius expressa, atque
emendata prædicta autoritate
de cetero obseruari decernimus
& mandamus, constitutionibus di-
cti collegij per dictum Archidia-
conum antea editis, his duntaxat
exceptis in suo robore perman-
sue ris referuantes nobis, prout tenore
præsentium referuamus facul-

tatem, addendi, minuendi, corrigē-
di, emendandi, statuendi, & decla-
randi, prout negotiorum qualitas
& temporum necessitas exegerit,
& à sede Apostolica nobis conce-
ditur. In cuius rei testimonium præ-
sentes manu nostra subscripsimus,
sigilloque nostro pendenti feci-
mus communiri. Acta fuerunt,
fuerunt hæc ciuitate Hispalensi
sub anno à natiuitate Domine mille-
simo quadringentesimo nonage-
simo, primadie mensis Aprilis,
præsentibus ibidem venerabili-
bus viris Bartolomæo de Medi-
na Archidiacono de Almazan, &
Hieronymo de Bouadilla, & Mar-
tino de Algora camerarijs & fami-
liaribus nostris continuis comensa-
libus testibus ad præmissa vocatis
specialiter & rogatis.

P. Cardinalis S. Crucis. De mandato Reuerendissimo domi-
ni Cardinalis. D. Muros secretarius. Ioannes Licenciatus Ar-
chidiaconus de Carmona. Franciscus de Huesca doctor.

E 5

ADDI-

ADDITIONES CARVAIALIS.

ADDITIONES.

ACTAE AD PRAECEDENTES CONSTI-
tutiones per reuerendos admodum dominos Franciscum
Caruajal Cantorem Ecclesiae Seguntin. & Rodericum
de Caruajal canonicū eiusdē Ecclesiae, officialemq;
& Vicarium Generalem in praedicta Ecclesia, ac
dioecesi, iudices commissarios, ac delegatos
à sede Apostolica, atque ad infra-
scripta deputatos.

FRANCISCUS Caruajal Cātor Ecclesiae Seguntin.
& Rodericus de Caruajal in decretis licenciatus, cano-
nicus Seguntinus, officialis & Vicarius Generalis in
dicta Ecclesia & dioecesi Seguntin. per reuerendū in
Christo patrem D. D. Bernardū Luppi de Caruajal
Cardinalem sanctae Crucis in Hierusalem, Patriarchā
Hierosolymitanum, & Episcopum Seguntin. iudices
commissarij & delegati à sede Apostolica, & ad infra-
scripta deputati. Ve-
nerabilibus & circumspectis viris Rectori & collegialibus collegij san-
cti Antonij de Portaceli extra muros ciuitatis Seguntin. necnō & pa-
tronis dicti collegij, ac magistris seu doctoribus cathedras dicti collegij
regentibus, omnibusq; alijs & singulis praesentibus & futuris, quorum
interest, aut intererit, aut interesse poterit quomodolibet in futurum,
salutem & felices ad vota successus. Nuper sanctissimus in Christo pa-
ter & dominus D. Iulius diuina prouidentia Papa secundus, suplica-
tionibus dictorum Rectoris & collegialium inclinatus suas literas Apo-
stolicas in forma breui sub annulo piscatoris, sanas quidem, non corrup-
tas, non cancellatas, nec vitiosas, quinimo omni prorsus, vitio & suspi-
tione carentes direxit huiusmodi sub tenore.

DILECTIS filijs Cantori Ecclesiae Seguntin. & Vicario venera-
bilis fratris Episcopi Seguntin. in spiritualibus generali. **I**VLIVS Papa.
II. dilecti filii salutem & Apostolicam benedictionem. Exponi nobis fe-
cerunt dilecti filij modernus Rector & scholares collegij sancti Anto-
nij de Portaceli extramuros Seguntin. quod in dicto collegio sunt ali-
qua statuta, constitutiones, & ordinationes olim per illius fundatorē, &
nō nullos alios edita: & forsan Apostolica auctoritate confirmata, de
quibus obseruandis scholares in eorum ingressu iuramentū praestare te-
nentur, quodque licet statuta, constitutiones & ordinationes huiusmo-
di à principio obseruari posse viderentur: tum ex illorum obseruatione
multa contra animarum salutem & in Dei offensam eueniant. Quare
pro parte Rectoris & scholarium, eorundem nobis fuit humiliter sup-
plicatum, vt eis super hoc providere de benignitate Apostolica digna-
remur.

ADDITIONES CARVAIALIS.

38

remur. Nos huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni vestrae
per praesentes comittimus ac mandamus, vt adhibitis vobiscum duobus
vel tribus alijs probis viris ac statutis, constitutionibus & ordinationi-
bus huiusmodi per vos & illos diligenter inspectis & examinatis, illa
in melius emēdetis, moderetis, & in totum etiam si videbitur deleatis:
necnon periurij poenas & excommunicationis sententias in eis cōten-
tas in aliquam pecuniariam poenam arbitrio vestro imponendam, & di-
cto collegio seu illius scholarium vsui applicandam cōmutetis: aliaque
statuta de nouo condatis & obseruari mandetis aliaque faciatis, quae se-
cundum Deum ipsius collegij felici regimini, gubernationi & directio-
ni videritis expedire. Super quibus omnibus & singulis, vobis liberam
& omnimodam concedimus facultatem, praemissis ac constitutioni-
bus & ordinationibus Apostolicis priuilegijs, quoque & indultis colle-
gio praedicto, & eius collegialibus super quibuscumque verborum formis
concessis, quibus pro hac vice duntaxat, specialiter & expresse dero-
gamus, ceterisque contrarijs non obstantibus. Datum Romae apud
sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die. xvj. Aprilis, millesimo quin-
gentesimo quarto, Pontificatus nostri anno primo. G. Bon. Mey. &
Taralconus.

QUIBUSQVE literis Apostolicis ea qua tenemur obediē-
tia & reuerentia susceptis pro parte dictorum Rectoris & collegialium
debita cum instantia requisiti fuimus, vt ad constitutiones dicti collegij
antea editas, corrigendū, reformandum, addendum, seu declarandum &
emendandū, & alias de nouo addendum seu ordinandum, & prout nobis
per dictas literas Apostolicas in forma dicti breuis per dictum sanctissi-
mum dominum nostrum Papam mandabatur & iniungebatur iuxta ea-
rum formam, vim & continentiam procedere, aliasque in praemissis ip-
si collegio, Rectori & collegialibus debite prospicere dignaremur.

NOS igitur Franciscus de Caruajal Cantor, & Rodericus de Carua-
jal in decretis licenciatus canonicus Seguntin. officialis & Vicarius Ge-
neralis commissarij & iudices dati, & delegati praefati, attendentes petitio-
nem, supplicationem huiusmodi fore iustam, & rationi consonam con-
stitutiones & antiqua statuta dicti collegij adhibitis per nos ad hoc nō-
nullis viris literatis reuerendis, scilicet, magistris Michaelē de Parrazes
in sacra Theologia magistro & Petro Ciruelo in artibus magistro, & in
sacra Theologia bacchalario, cathedraticis dicti collegij, legimus, vidi-
mus, & examinamus. Et quia tam nostro quam dictorum virorum ma-
gistrorum iudicio, nonnullae dictarum constitutionum attenda qualitate
rerum & temporum mutanda, aliae corrigendae & emendandae, aliae vo-
rō in totum tollendae, aliae de nouo addendae visae sunt. Auctoritate igitur
Apostolica praedicta nobis commissa, & qua fungimur in hac parte,
constitutiones & statuta per vos omnes & singulos praesentes & futu-
ros in perpetuum tenenda & obseruanda, addere & promulgare statui-
mus, prout tenore praesentium praedicta auctoritate Apostolica adie-
mus & promulgamus huiusmodi sub tenore.

Et

ADDITIONES CARVAIALIS

ET primo quoniam in secunda constitutione, quæ incipit, parū æquidē, continetur, quod collegiales recipiendi sint indecimo octavo anno constituti, statuimus, quod scholares deinceps recipiendi in collegiales sint ætatis decem & novem annorum completorum prædicta constitutione non obstante.

Rursus in tertia constitutione prædicti fundatoris, quæ incipit, beatas fore res communes, &c. continetur, quod Rector futurus consecutus sit vigesimum quintum annū: addicimus & declaramus, quod sufficiat vigesimum quartum annum attigisse, prædicta constitutione non obstante.

Item quia in quarta constitutione, quæ incipit, sub aliquam vero &c. Canetur quod habitantes collegium intra tertium diem teneantur iurare de obediendo Rectore in præsentia notarij, statuimus & declaramus vel melius adijcimus prædictæ constitutioni, quod quilibet recipiendus iuret ante quam vestem collegij recipiat prædicta constitutione non obstante.

Præterea quia in quinta constitutione, quæ incipit, volumus & etiam ordinamus, &c. cautum est, quod non eligantur ad aliquam administrationem in collegio collegiales, nisi ibi prius residerint per annum: statuimus & ordinamus atque declaramus illud habeat locum, quoad Rectorem per annum videlicet integrum, quoad consiliarios vero per maiorem partem anni prædicta constitutione taxata.

Item in septima constitutione, quæ incipit, statuimus pariter & ordinamus, dicitur quod infra de-

cem dies teneantur Rector & consiliarij mittere nuncium ad Decanum & capitulum illius Ecclesiæ; cuius pro tunc camera vacaverit, &c. statuimus quod infra viginti dies illam notificare sufficiat prædicta constitutione taxata.

Item quia in 10. constitutione, quæ incipit, quia studium sapientiæ, &c. dicitur, quod si patronis & Rectori visum fuerit, quod alius modus legendi, &c. Statuimus, adijcimus & declaramus, quod hoc etiam expectet ad consiliarios tum prædictis patronis & Rectore cæteris in prædicta constitutione contentis permansuris.

Item in 14. constitutione, quæ incipit, quoniam secundū Apostolicas constitutiones, dicitur quod liceat cuilibet collegialium intra collegium permanere per septenniū: addimus & statuimus, quod illis qui exercuerint & exercent de præsentia & de futuro exercebunt officium Rectoratus, addatur unus annus propter dispendium & distractionem prædicti officij, non obstante prædicta constitutione.

Item quia in 20. constitutione dicitur, quod collegiales habeant potagium præparatum, &c. quæ incipit, & si omnes homines deceat sobrie temperateque, &c. Volumus quod tale arbitrium sit inrer duos & sex dispendios inclusive, cæteris permanentibus.

Item quia in 21. constitutione, quæ incipit, prout sacra testatur scriptura, &c. cauetur, quod ieiunent collegiales, &c. qualibet sexta feria, adijcimus & declaramus, quod prædictum ieiunium sextæ ferie non sit sub obligatione, sed de consilio, quod sic intelligi volumus,

ADDITIONES CARVAIALIS. 39

mus quod totum, scilicet collegiū servet ieiunium ex præcepto, sed quilibet collegialium ex consilio, prout hic taxatur: super quo ipsorum collegialium conscientias oneramus sic, quod non dimittant ipsam ieiunij ex contemptu, & quod transgressoribus poena moderata Rectoris arbitrio imponenda infligatur. In diebus vero statutis ab Ecclesia, volumus quod inviolabiliter observetur, in quibus quidem diebus sextis feriis sufficiat comedere hora decima, quæ competens reputetur. Addimus in super quod possit aliquo frustra panis aut aliqua alia re moderatè pro Rectoris arbitrio, & consiliariorum facere colationem prædicta constitutione non obstante.

Item quia in 23. constitutione quæ incipit, sed quia homines non solum indigent victu, sed etiam & vestitu, &c. dicitur, quod detur unicuique collegialium unum par calceorum: volumus, adijcimus, & statuimus, quod habeant quolibet anno duo paria calceorum, quæ quidem duo paria centum dipondiorum pretio taxamus, prædicta constitutione non obstante.

Item 24. constitutione, quæ incipit, item statuimus & ordinamus: in qua continetur seu præcipitur quod unusquisque collegialium habeat suā camerā paratā & ornatā: statuimus & adijcimus, quod ultra illa ornamenta in prædicta constitutione contenta, quilibet collegialis habeat unam steram pro sua camera ratione frigiditatis hyemalis. Rursus quia in eadem constitutione canetur, quod si aliquis perdidit, &c. Statuimus & moderamus, quod non incurrat periurium, nec privationem collegij, nisi sit excessus triginta marapetinarum: verumtamen teneatur restituere illud quod sic sua negligentia perierit, & quod a Rectore strictius castigetur cæteris in prædicta constitutione contentis in suo robore permanentibus.

Item in 26. constitutione, quæ incipit, & quia maior pars executionis, &c. in qua dicitur, quod collegiales non pendentes negligentiam Rectoris quoad observationem constitutionū, &c. Statuimus & moderamus, quod differentes usque ad tempus visitationis non incurrant periurium, dummodo non emineat periculum in mora super quo facto antiquiores in prædicta domo, vel aliunde consulant alias prædictæ constitutionis poenas incurant.

Item quia in 27. constitutione quæ incipit, præterea quia secundū doctrinā, &c. præcipitur, quod syndici capiant rationes a Rectore infra octavas natiuitatis, &c. addimus & declaramus, quod prædictæ supputationes possint usque ad festum epiphaniæ differri: cæteris in prædicta constitutione permanentibus.

Item quia in 28. constitutione, quæ incipit, ordinamus quod nemo, &c. cauetur, quod propriis expensis & raro fiat conuiuia, &c. statuimus & declaramus, quod habitantes in collegio possint asferre secum suam portionem integram cum pane & vino ad prædicta conuiuia, dum in tale conuiuium cum patribus sine fratribus carnalibus, & quod fiat raro, super quo conscientiam Rectoris oneramus: cæteris in eadem constitutione in suo robore

ADDITIONES CARVAIALIS.

robore permansuris.

Item in. 31. constitutione, quæ incipit, præterea statuimus & ordinamus, &c. ubi dicitur, quod Rector & consiliarij faciam suam penum, &c. Statuimus & ordinamus, quod talis penus fiat expensis collegij, etiam si ad aliqua remotiona loca pro prædictis prouisionibus eundem sit. Rursus in eadem constitutione præcipitur, quod Rector & consiliarij sint solliciti quod semper super sint tredecim mensuræ tritici, quas vulgo dicimus fanegas: statuimus & ordinamus, quod sufficiat super esse ducentas mēsuras tritici ad minus, non obstante prædicta cōstitutione. Consulimus tamen, quod temporibus quibus possit prædicti Rector & consiliarij emere triticum conuenienti pretio, prouideant quod super sint trecentæ & quatuorcentæ mensuræ pro maiori securitate.

Item in. 34. cōstitutione, quæ incipit, & quia superius, &c. ubi assignatur quarta causa vacationis cathedrarum, scilicet, malum regimen ipsarum cathedrarum: statuimus & declaramus, quod cathedra ticus recipiat gradus magisterij infra annum suæ electionis ad prædictam cathedram, quatenus possit conferre gradus, cæteris in suo robore permanentibus.

Item in. 37. constitutione, quæ incipit, ordinamus etiā quatenus, ubi dicitur, quod collegiales postquam audierint à lectore theologiæ, &c. Statuimus & ordinamus, quod sufficiant tantum diebus dominicis collegiales prædictos circa exercitiū prædicationis intendere de cōsilio magistri & Rectoris, cæteris in suo vigore manentibus.

Item in. 40. constitutione, quæ incipit, quoniam experimento didicim⁹, &c. Statuimus, quod exercitium collegialium circa disputationes coram presidente, fiat in capitulo, vel in alio loco competente, quod Rector ad conclusiones tenendas non obligetur. Itē, quod in omnibus diebus dominicis, dominæ nostræ, omnium sanctorum, Natiuitatis cum tribus diebus sequentibus, & Circumcisionis, & Epiphaniæ, sancti Blasij, Resurrectionis cum tribus diebus præcedentibus & duobus sequentibus, Ascensionis. Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, Corporis Christi, Barnabæ, Antonij, Ioānis Baptistæ, Petri & Pauli, Iacobi, Transfigurationis: non teneantur ad huiusmodi conclusiones tenendas. Et si fortē in prædicto cōstituto aliqui excesserint, puniantur à Rectore cum presidente ipso. Itē quod in diebus lectiuis vnā vel duas conclusiones alternatim discuti inter collegiales, moderate tamen & sub Rectoris determinatione teneantur, sine cuius licentia nullus recedat à mensa. De cuius etiam præcepto & facultate, aliqua interueniente causa, possint nonnullis diebus ad huiusmodi cōclusionibus cessare arbitrio Rectoris relinquendis, super quo conscientiam eius oneramus, cæteris in suo vigore permansuris.

Item in constitutione. 42. quæ incipit, & quia esset in honestum, &c. ubi de hora claudendi collegium agitur: ordinamus & statuimus, quod si non fuerit notabilis mora post clausuram collegij, quod prima vice concedatur venia illi qui prædicta porta clausa venerit. Pro secūda

ADDITIONES CARVAIALIS.

40

da talis collegialis sequenti die faciat pœnitentiam in pane & aqua, nisi iustam attulerit excusationē. Pro tertia agat pœnitentiam eandem tribus diebus. Pro quarta priuetur à portione reſectorij per dimidium anni. Pro quinta & vltima priuetur totaliter à collegio, & hoc teneatur Rector in libro receptionum collegialium scribere ut executioni mandetur, & veniat in posterorum notitiam. Item ubi dicitur, quod si aliquis collegialium dormierit, &c. Statuimus & ordinamus, quod pro prima vice transgressor priuetur per quatuor menses à media portione, si verò fuerit absens per decem dies priuetur ab integra portione per annum: si autem maior fuerit mora, priuetur a tota portione per sex menses. Si vero excedat decem dies, ipso facto totaliter perdat collegium. Statuimus insuper iuxta aliam clausulam prædictæ constitutionis circa absentias collegialium proprias, quod possint accipere quindecim dies cum tribus mensibus coniunctim vel interpolatim, & quod possint habere alium mensem absentiae ultra nouem in prædicta constitutione concessos.

Item in constitutione. 47. quæ incipit: ordinamus & statuimus, &c. sub titulo quod collegiales nō ingrediantur coquinam, qua dicitur, quod ante quam collegiales veniant ad prandium vel ad cenam caleant, &c. Statuimus, adijcimus & declaramus idem fieri post prandium & coenam ad Rectoris arbitrium, super quo eius conscientia oneramus nesciat lōga ad prædictum focū permansio. Cōcedimus tamē quod diebus quibus arbitrio

Rectoris sit additio ultra communem portionem finita missa maiori iudicetur hora prandendi & similiter diebus dominicis quadagesimæ: cœna verò possit anticipari per horam.

Item in. 51. constitutione, quæ incipit, quia sacra nos monet, &c. quæ est sub titulo de veneratione diui Blasij: statuimus & ordinamus, quod Rector faciat ponere in capella sancti Blasij quatuor faces cereas vnaquæque quinque librarū quæ ad vespertas & missam ardeant, quæ etiam die sequenti ad anniuersarium fundatoris suppetant.

Item in. 52. constitutione, quæ incipit, statuimus, &c. in qua ponitur pœna perijurij: statuimus & volumus, quod pœna perijurij in quā labuntur nō interessentes vespers anniuersarij fundatoris collegij deleatur & cōmittetur in corporalem sic, quod transgressor die sequenti comedat panem & aquā ad mensam pauperum.

Item in. 53. de institutione hospitalis, quæ incipit, Christus pauper &c. qua cauetur quomodo prouideatur de pauperibus hospitalis: constituimus, quod vnus illorum quatuor pauperum eligatur à Rectore & suis consiliarijs, in ætate quinquaginta annorum, ut valeat ad Rectoris arbitrium curare alios atque ministrare, quæ sibi per Rectorem fuerint mandata sine excusatione ad quod etiam alij teneantur.

In additionibus fundatoris circa secundā de festis obseruandis, quæ incipit. Cū præcepta dominica, &c. Volumus, statuimus, quod magistri teneantur legere in diebus sancti Antonij Abbatis, sancti Ildephonsi,

ADDITIONES CARVAIALIS

Ildephōsi, sancti Gabrielis, & Triūphi sanctæ Crucis. Ordinamus itidem quod lector philosophiæ non teneatur legere in vigilia natiuitatis præ vespere solennis, in die carnis priuī, ambo cessent si gesimæ lector Theologiæ insuper voluerint, & in die primo quadra in die visitationis dominæ nostræ non obligentur legere, nec præsentationis gloriolæ Virginis.

25 In tertia additione de horis per lectores legendis: statuimus, quod maior pars tēporis in prædicta cōstitutione assignati in lectione expendatur Rectoris & consiliario- rum arbitrio.

26 In. 7. additione, sub titulo quali- ter lectores decretorum instituan- tur, & qua hora debeant legere, mandamus quod legat hora ad Re- ctoris arbitrium & consiliario- rum alia impediatur lectiones.

27 In additione octaua, quod colle- giales non audiant canones: statui- mus, quod post sex annos possint audire.

28 In. 13. sub titulo de taxationibus vestimetorum: statuimus nullis su- per huiusmodi obstantibus sta- tutorum, quod Rector & consilia- rij emant pannum pro capitij cle- ricalibus vnamquamque mensurā quæ dicitur materna lingua & vul- gari vara, inter certum & triginta & centum & quinquaginta mara- petinorum: pro clamydibus verò inter centum & decem, & centum & triginta.

29 In 15. additione sub titulo, pœ- na contra occupantes bona colle- gij, vbi cauetur, quod occupantes bona collegij etiam victualia, &c. sententiam excommunicationis in- currant: præcipimus & statuimus,

quod in omnibus teneantur ad re- stitutionem pœnam tamē excom- municationis seu perinrij, in his & similibus non incurrant dum sic acceptum simul vel interpolatum, non exceßerit triginta marapeti- nos, sed quod teneatur infra octo dies Rectori manifestare.

30 In. 16. additione, sub titulo cōtra retinentes aliquos ad pernoctādū in collegio: statuimus & addimus, quod tempore necessitatis puta in infirmitatis, vel huiusmodi possit aliquis vel aliqui de genere mascu- lino, si visum fuerit Rectori & cō- siliarij, & de consilio medicorum pernoctare.

31 Item in. 14. additione de pecu- nijs in archiuis reponendis, & sala- rio nuntiorum, vbi de receptoris agitur electione: statuimus & ordi- namus, quod in die sancti Antonij eligatur prædictus receptor qui te- neatur reddere rationem sui offi- cij infra octauas sancti Ioannis Ba- ptistæ ad quod eligantur duo syn- dici. Ordinamus etiam & addimus iuxta aliam clausulam eiusdem ad- ditionis de salario nuntiorū, quod dentur pedestri viginti, equestri verò triginta marapetini vnaqua- que die. Si autem cum puero vel fa- miliari viam egerit quinquaginta quolibet die. Provideat tamen Re- ctor interim pro seruitio domus de alio familiari si opportunū fue- rit expēsis collegij moderatis, vel mittat alium manente in domo fa- miliari. Sed si petierit curiam, siue regiā, siue Romanam, vel ad alia si- milia loca, vbi est verisimile am- pliores expensas requiri, honeste provideatur. De quo mandamus Rectorem & consiliarios etiā de a- lijs personis expertis persuasos ad plenum

ADDITIONES CARVAIALIS.

41

plenum certificari conscientijs su- per hoc, tam mittentium, quam missorum nuntiorum strictè onē- ratis.

In additionibus Cardinalis His- panie D. Petri Gundisal- ui de Mendoza.

32 In quarta additione, qua cauetur quod lectores essent die Iouis à le- ctura: mādamus & statuimus, quod teneantur lege vt in alijs diebus.

33 In septima additione, qua cauē- tur, quod tēpore pestis remaneant duo collegiales, &c. Addimus & statuimus, quod tempore pestis (quā Deus auertat) remaneant qua- tuor collegiales qui habeant por- tionem duplicem, qui in casu hu- iusmodi possint secum ferendo pri- uilegia & pecunias collegij loca circumuicina habitare, vnde cōmo- de possint procurare redditus, & hereditates, & etiā ipsummet col- legium cum quibus possint cōma- nendo alij duo ex antiquioribus collegialibus cum familiaribus ad seruitium sufficientibus habitare.

34 In nona additione, in qua agitur de addito ultra communes portio- nes: addimus insuper & statuimus ratione festorum sequentium, sci- licet, omnium sanctorum. Conce- ptionis dominæ nostræ, Epipha- niæ, Ascensionis, Corporis Christi, Antonij confessoris, Ioannis Bap- tistæ, fiat Rectoris arbitrio ultra communem portionem compe- tens & honesta additio.

35 In. 12. additione, vbi agitur de subuentione infirmorum: addimus & ordinamus, quod familiari infir- mo subueniatur de pane & vino cū medico prædicti collegij & me- dicinis valoris centum & quadra- ginta marapetinorum, qui tūc tem-

poris nihil lucretur de suo salario: totum hoc cōmittimus Rectori & consiliarijs, puta quod talis infir- mitas non excedat in vno anno tē- pus viginti dierū, alias disponatur de alio familiari. Iste tamē talis pos- sit manere in hospitali, vt viliū fue- rit Rectori & consiliarijs.

36 In. 13. additione, quæ agit de taxa- tione graduum suscipiendorū: or- dinamus gratia paupertatis colle- gialium, quo ad illos in hunc mo- dum exterminare expensas, scili- cet, quod collegiales licēciandi nō teneantur dare Episcopo vel eius officiali gradum cōferenti nec pa- trino, nisi singulas duplas, alijs ve- rō magistris vel doctoribus examē intrantibus singulos florenos cui- libet verò prædictorum, examini interessentium & patronis dabunt singulas faces cereas quinq; libra- rum, notario verò medium flore- num, bedello alium medium. Qui autem doctorandi seu magistrandi fuerint, Episcopo seu eius officiali gradum conferenti & patrino sin- gulos teneantur dare ducatos, reli- quis verò doctoribus seu magistris cathedraicis singulos florenos, cui libet autem prædictorum & pa- tronis dabunt vnum par cyrothe- carum, notario verò medium flo- renum, similiter & bedello. Statui- mus insuper, quod si aliquis colle- gialium post discessum à collegio venerit hos gradibus ibidem acci- pere, teneantur tantum dare flore- nos vbi alij extranei duplas, & vbi alij castellanos ipse duplas exol- uat, faces vero trium librarum tan- tum, & quod ad birrēta non teneat- ur, ad cyrothecas vero sic, notario verò teneatur dare in licenciatura mediam duplam, totidēq; bedello pro

ADDITIONES CARVAIALIS.

pro arca collegij vnum florenum, in doctoratu, seu magisterio dabit notario medium ducatum, atque bedello, arcae collegij dabit vnam duplam.

In 14. additione circa numerum familiarium: statuimus, quod tempore necessitatis puta infirmitatis, siue collegialium, siue patrum hospitalis, vel huiusmodi ad Rectorem, & consiliarium arbitrio accipiat, & addatur vnus alius familiaris.

Item circa statuta ædita, consuetæ, & observata super forma cursandi in collegio Sancti Antonij, & super modum recipiendi cursus alibi factos: statuimus, & ordinamus omnia inibi contenta confirman- res, ac de nouo ædentes, addimus, & interpretamur quod nomine cursus intelligantur octo menses.

Item quod licenciandus in Theologia duobus cursibus teneatur legere Magistrum sententiarum, & cum vno cursu Magistrum, possit simul cursum Bibliæ confici, cui sufficiat sex quolibetales quæstiones vno publico actu antequam repetat subline- re. Item quod accepturus gradum bacchalaratus in Theologia, sit satis quatuor cursus peregrisse.

Præcipimus itidem, quod Rector cum consiliariis habeant liberam facultatem providere ipsi domui de officialibus opportunis expensis collegij remunerandis: vt notario, tonsore, lotrice, & huiusmodi: quibus, seu eorum altero collegium ipsum venientibus raro tamen, & opportuno tempore, Rectoris arbitrio, in pane & vino, & amplius si expedierit, vel horum altero succur- ratur, similiterque profectum aliquod collegio asportantibus: in & super quibus omnibus conscientias gu-

bernantium stricte oneramus. Da- mus autem facultatem liberam Re- ctori dandi licentiam bis in anno omnibus collegium habitantibus conferendi se in aliquod opidum, siue rus, cum totali portione ad re- creandos animos viresque resumé- das, taliter quod medietas collegia- lium, & collegium commorantium maneat talibus diebus in eadem do- mo, altera die ipsis adeuntibus, alte- ri maneat.

Statuimus, & ordinamus & decla- ramus, quod non obstantibus quibus- vis statutis in contrarium sonanti- bus, Rector possit elargiri collatio- nem extra mensam refectorij quam ibidem poterat tribuere: vt puta ad ignem, & alijs similibus locis.

Concedimus etiã Rectori quod habeat de arca collegij propter in- numeros labores, & propriarum pe- cuniarum perditiones nomine offi- cij in fine sui Rectoratus vnum pi- leum communis valoris.

Itē statuimus, & mādamus, quod graduandi bacchalarij teneantur da- re Rectori vnum par cyrothecarū, licenciandi, magistrandi, seu docto- randi, teneantur dare vnum pileū seu birretum.

Itē, quia cōtingit præparato præ- dio, vel cœna, aliquem, seu aliquos absentes esse: statuimus, quod por- tiones illorum qui absentes fuerint siue inuitati, seu propter alium ca- sum fortuitum, propter quem ad di- ctum collegiū ad prandendum, vel cœnandū venire nō potuerint, ad- ministrantur in cōmuni mensa por- tiones tales arbitrio Rectoris.

Itē statuimus & volumus, quod in festiuitatibus Natiuitatis Dni, Re- surrectionis, & Pentecostes, in qui- bus arbitrio Rectoris conceditur additio

Recrea-
tio colle-
gialibus
concessa,
vide de his
constituit,
43.

41

42

43

44

45

ADDITIONES CARVAIALIS.

42

additio ultra communem portio- nem in quadam additione Cardina- lis, quo a nomine illorum festorum intelligantur tres dies in qualibet dictarum festiuitatum.

QV AE omnia & singula per nos superius expressa, emendata, mutata, & addita, prædicta auctori- tate Apostolica de cætero obserua- ri decernimus, & mandamus consti- tutionibus, & additionibus dicti collegij per dictum Archidiaconū fundatorem, vt præfertur antea adi- tis, & emendatis, his duntaxat ex- ceptis in suo robore permanentibus, reseruantes nobis, prout tenore præsentium reseruamus, facultatem addendi, minnendi, corrigendi,

emendandi, statuendi, & declaran- di, prout negotiorum qualitas, & temporum necessitas exegerit, & a sede Apostolica nobis concedi- tur. In cuius rei testimonium præ- sentes manu nostra subscripsimus, sigilloque nostro, & dicti collegij fecimus communiri, Acta fuerunt hæc in ciuitate Seguntinā, sub anno a Natiuitate Domini millesimo quingentesimo quinto, die vero de- cima nona mensis Aprilis, præsen- tibus ibidem Alfonso de Molina fiscali Reuerendissimi domini præ- sti Cardinalis, & Ioanne de la Luë- ga, & Petro de Carrion, & Petro de Talar vicinis, ac habitatoribus ciuitatis Seguntinæ, ad hoc vocatis specialiterque rogatis.

Frāsciscus de Caruajal Cantor Seguntin. Licenciatus Roderi- cus de Caruajal officialis, ac vicarius Seguntin.

Quod vnus collegialis legat vnam lectionem grammaticæ, aut logicæ familiaribus.

S Acra Scriptura testante negligens paterfamilias, nō solum temporaliter, sed æternaliter veniet puniendus. Ideoque vltionem diui- nam euitare cupientes, & deside- rantes curam domesticorum habere, & eorum vtilitatem pro viri- bus procurare: ordinamus & sta- tuimus, quod collegiales extraor- dinarie recipiendi intra collegium per annum integrum familiaribus collegij tantum vnam lectionem in grammatica vel logica arbi- trario Rectoris assignandam quoli- bet die lectio per spacium vniue- hora durantibus eorūdem opten-

nijs secundum ordinem suarum re- ceptionum alternatim legere te- neantur. Et si extraordinarij col- legiales defuerint, vltimo ordi- narie receptus eorum vices sup- pleat, donec aliquis extraordina- rie admittatur, ad quam lectionem legendam teneantur vt præmitti- tur sub pœna præstiti iuramen- ti, & alias contumaces Recto- ris & consiliarium arbitrio pu- niantur.

¶ Declaratio patronorum ca- oriundos ex regno Ara- gonie.

L uouicus Xuarez Archi- diaconus de Molina in ec- clesia Seguntina, &c. Frates Ioannes de Melgar Prior monaste-

F 2

rij

DECLARATIO QVORVNDAM CONSTITV.

rii Sancti Antonij de Porta celi pa-
tronij collegij Sancti Antonij de Por-
ta celi extramuros Segun. declara-
tores ad infra scripta specialiter de-
putati per quondam Ioannē Luppi
de Medina Archidiaconum de Al-
mazan in eadem Ecclesia dicti col-
legij fundatorem, qui in quadam
sua constitutione quæ est sub titulo
de dubijs contingentibus dirimendis
quæ incipit. Et quia sæpe contin-
git ex similibus ordinationibus in
talibus congregationibus, &c. Or-
dinavitque quomodocunque super
constitutionibus & additionibus du-
bia aliqua euenerint inter collegia-
les, seu alias personas, ad prædictū
Archidiaconum in vita sua, sed post
obitum eius ad patronos recurrant
super eisdem dubijs absolueudis. Et
quia dubitatis sæpe, & nunc dubi-
tatis, seu aliquis vestrum dubitant,
an in quadam constitutione prædi-
cti fundatoris, quæ est sub titulo de
notificatione camerarum oriundi
ex Regno Aragoniæ, in extraordi-
narijs receptionibus collegialium,
dum tamen non sint affines funda-
toris, nec ex locis ubi collegium, &
Monasterij prædicta habent bene-
ficii, sub illa clausula dummodo ido-
nei & qualificati, ut præmittitur, ac
de Regnis & dominijs Castellæ, &
Legionis, &c. existant intelligantur
& cōprehendantur. Nos igitur du-
bitationi vestræ occurrentes, dixi-
mus declarandum, & declaramus o-
riundos ex prefato Aragoniæ Reg-
no, sub prædicta clausula, nec com-
prehendi, nec intelligi posse.

¶ Declaratio eorundem patro-
norum super constitutione
& institutione & destitutio-
ne lectorum.

Etem quia nō nunquam in
quadam alia constitutio-
ne, quæ est sub titulo de
institutione, & destitutio-
ne lectorum, etiā dubitatis, & nunc
aliqui vestrū dubitat: an ad malū regi-
mē cathedræ expectet, cathedras di-
cti collegij regentes nō habere gra-
dus, quibus audientibus possint gra-
dus in suis facultatibus cōferre. Nos
ergo dubitationi vestræ obuiantes
declaramus ad malum cathedræ re-
gimen pertinere prædictas cathed-
ras regentes non habere gradus
quibus possint audientibus gradus
conferre, cum secundum bullam gra-
dum in præfato collegio, seu stu-
dio, non aliq. quam regētes huiusmo-
di cathedras possint gradus bacha-
lariatus conferre. Has ergo decla-
tiones autoritate nobis in hac par-
te concessa factas volumus ratas
firmasque seruari, in cuius rei fidē
& testimonium nostris nominibus
subscriptas tradimus.

Archidiaconus de Molina, Frater Ioan-
nes Prior.

¶ Declaratio constitutionis 2. 6. & 7.

Rodericus de Miranda Deca-
nus Ecclesiæ Seguntinæ
Patronus collegij Sancti
Antonij de Porta celi
extramuros dictæ ciuitatis pro re-
uerendis, & magnificis dominis De-
cano & Capitulo eiusdē Ecclesiæ,
& frater Petrus de Tarancō vicari-
us Monasterij etiam Sancti Anto-
nij de Porta celi dictæ ciuitatis, in
locū reuerendi dñi Prioris etiā Pa-
tronus. Visis dubijs quæ nobis ex-
posuerunt Rector, & collegiales di-
cti collegij circa secundā, sextā, &
septi-

DECLARATIO QVORVNDAM CONSTITV. 43

septimā constitutiones dicti colle-
gij, scilicet, in eo quod dicta sexta
constitutio dicit, quod in tribus ca-
meris ciuitatis & diocesis Segun-
tinæ vna tantum prouideatur oriun-
do ex dicta ciuitate si ibidē idoneus
reperitus fuerit: fuit dubitatum, si
propterea quod dicta constitutio
dicit, si ibidem idoneus reperitus fue-
rit, possit admitti ille qui solum ori-
ginem ducit à dicta ciuitate, etiam
si illius non sit incola. Declaramus,
quod talis præsentandus fuerit oriū-
dus à dicta ciuitate, etiam si eiusdē
non fuerit incola, nec ibidē reperia-
tur, sed sit in aliqua vniuersitate, vel
alibi dum tamen ut dictum est, sit
oriundus à dicta ciuitate possit præ-
sentari, & admitti ad dictum colle-
gium sine aliqua differētia, sicut ad-
mitteretur si incola, & in eadem ci-
uitate reperitus fuisset. Itaque æqua-
les oriundus, & incola eiusdē ci-
uitatis, reputetur virtutē dictæ sex-
tæ constitutionis, ut indifferenter
eorum quilibet possit præsentari
& eligi. In secundō dubio, circa id
quod prohibetur, quod non admit-
tatur in eodē collegio eodem tem-
pore duo incolæ vnius loci, an si
vnus est incola dicti loci, & alius se-
obtulerit qui non sit incola, sed tā-
tum oriundus, fuit dubitatum, an
debeat admitti eo quod non sit in-
cola, ita quod simul possint esse in
eodē collegio vnus incola, & alter
oriundus ab eodem loco, aut duo
oriundi ex eodem loco. Declara-

mus, quod non possint simul esse in
dicto collegio vnus incola, & alter
oriundus, nec duo oriundi, qui non
minus repugnant simul in eodem
tempore in dicto collegio vnus in-
cola, & alter oriundus, aut duo oriū-
di ex eodem loco, quam duo inco-
læ eiusdē loci, quia eadem, vel cō-
similia sequuntur inconuenientia,
ex hoc quod vnus sit incola, & alius
oriundus, vel ambo oriundi ab eo-
dem loco, ac si fuissent incolæ eius-
dē loci. Quod declaramus, statui-
mus, & ordinamus vigore, & pote-
state nobis data per constitutiones
dicti collegij, & ut melius possumus
præcipientes, quod ita, sicut de-
claratum est in prædictis dubijs,
perpetuo seruetur per Rectorem,
& collegiales, ita quod quidquid se-
cus factum fuerit si nullum, irritum
& inane, & insuper contrauenien-
tes incurrant poenam perinrii, &
excommunicationis, quas nos ferimus
in eo: autoritate dictarum consti-
tutionum. Acti fuerunt hæc in di-
cto collegio Sancti Antonij tertio
die mensis Maij, anno à Natiuitate
Domini millesimo quingentesimo
trigesimo septimo, & dicti Domini
Patroni hæc subscripserunt, præ-
sentibus ibidem specialiter vocatis
& rogatis Petro Quexo canonico
dictæ Ecclesiæ Seguntinæ, & licen-
ciato Christophoro de Ouiedo, &
fratre Didaco de Linares Religiosi
dicti Monasterij.

R. de Miranda Decanus Seguntin. Frater Petrus de Tarancō vicari-

COMPLVTI.

Ioannes à Lequeria excudebat.

REGLAS LAS QVALES

LOS COLLEGIALES HAN DE GVARDAR
con el señor Rector.

LA PRIMERA, En ninguna congregacion, a la qual este presente el señor Rector, sin licencia expresa suya, pueda hablar Collegial, sino quando fuere interrogado, excepto quatro de los mas antiguos de los q̄ alli estuieren presentes: y entre estos quatro, hablado el quarto mas antiguo, hã de oyr los demas tres menos antiguos: y hablando el tercero, han de oyr el segundo y el primero: y hablando, el segundo ha de oyr el primero.

Segunda, Qualquier Collegial al tiempo que se juntare en el lugar donde estuviere el señor Rector, le quite el bonete, y no lo ponga hasta que el señor Rector se aya puesto el suyo: y quando el señor Rector preguntare alguna cosa a algun Collegial, el tal, en el principio quando començare a dar su respuesta, se quite el bonete, y se lo torne a poner luego.

Tercera, En las conuersaciones, mandando el señor Rector que se dexe alguna conuersacion mouida, o que se mude, ningun Collegial hable mas palabra en la tal materia.

Quarta, Quando se passeare el señor Rector en los patios del Collegio, o en la lonja, o en la Iglesia Mayor de Sigüenza, o en otra parte que estuviere, ninguno otro Collegial sin su licetia expresa se pueda passear a vista de aquel lugar donde se passeare el señor Rector, excepto los que con el juntamente se fueren a passear, y en la buerta.

Quinta, El Collegial q̄ fuere con el señor Rector a qualquier parte, vaya medio cuerpo de hombre mas atras.

Sexta,

Sexta, Quando quiera que fuere el señor Rector a alguna parte, los Collegiales que le encontraren, seys passos antes que a el lleguen, esten quedos hasta que aya pasado, y se quiten el bonete tres passos antes que el señor Rector llegue.

Septima, Quando el señor Rector baxare a la cocina, o al patio, o a otra qualquier parte donde estuieren asentados los Collegiales, se leuanten en pie, y se quiten el bonete, y esten asi entre tanto que el señor Rector passa adelante, o se asentare donde ellos estan.

Octaua, Estando el señor Rector en el refitorio, ninguno de los quatro menos antiguos salga del refitorio hasta que el señor Rector sea salido: y si el señor Rector estuviere en la cocina, o en alguna otra parte, los dos ultimos que alli quedaren no se vayã hasta que el señor Rector se vaya, o con su licencia.

Ningun Collegial pueda hablar en refitorio, ni en otra conuersacion alguna, hasta auer estado vn año en el Collegio, aunque tenga otros mas nuevos.

REGLAS LAS QVALES LOS COLLEGIALES han de guardar entre si.

Primera, El menos antiguo lleue siempre a su mas antiguo a la mano derecha, y le de la primera entrada de qualquier puerta, y la preheminencia de qualquier lugar, y siempre que vn menos antiguo fuere a alguna parte con otro mas antiguo, el tal aguarde a su mas antiguo, de tal manera que el menos antiguo andand, vaya parejo con el mas antiguo, y no mas adelante.

Segunda, Quando quiera que vn mas antiguo topare, o fuere a la parte donde estuviere el menos antiguo Collegial, el menos antiguo prouenga al mas antiguo, quitandose el bonete, y no lo ponga hasta que el mas antiguo tenga puesto el suyo: y el tal menos antiguo estuviere asentado se leuante, y de lo tal a qualquier su mas antiguo, y no se asiente hasta que el mas antiguo estuviere asentado.

Tercera, Los dos menos antiguos de los que estuieren en el refitorio, no se salgan hasta que todos los demas antiguos ayã acabado de comer, y en el refitorio no entren, o saliere algũ Collegial,

REGLAS.

gial, ninguno se quite el bonete, excepto el Confiliario mas antiguo, quando no estuviere presente el señor Rector, y en defecto de los Confiliarios, se lo quite solamente el mas antiguo Collegial que alli se hallare.

Quarta, En qualquiera conuersacion, diziendo el mas antiguo q̄ alli se hallare que se dexa la conuersacion mouida, o q̄ se mude, ninguno de los menos antiguos hable mas sobre la misma materia.

Quinta, Los dos mas nuevos nunca hablen palabra en las comunes conuersaciones donde ouiere tres, o quatro, o mas antiguos, si no fueren interrogados, y los demas Collegiales han de tener este orde, q̄ quando hablare el mas antiguo, callen los menos antiguos.

Sexta, Quando algun Collegial tratare, o cotare alguna cosa, ningun Collegial menos antiguo se la contradiga, formalmente, ni virtualmente, si no fuere disputando en cosas de letras.

Septima, Siempre que vn Collegial menos antiguo fuere a la Ciudad con otro mas antiguo, el menos antiguo no mueua practica, ni conuersacion sin licencia tacita, o expresa del mas antiguo que fuere con el, excepto quando el tal menos antiguo cōlencia del señor Rector fuere a la Ciudad a negocio proprio.

Octaua, Los quatro mas antiguos, y cada vno dellos, quando vieren que no se guardan estas reglas entre ellos, o entre los demas Collegiales, auisen al señor Rector quien no las guarda, para que sea castigado, y el señor Rector castigue con sola la relacion del tal antiguo, y ninguno murmure ni trate de quien fue la persona que auiso al señor Rector: y el que lo contrario hiziere, si fuere el castigado, le duplen el castigo, y si fuere otro, sea castigado cō la misma pena que fue el Collegial: y la pena cōtra los que no guardaren estas reglas ha de ser mesilla, y alli dalle a comer al Collegial a su costa, o de la manera que el señor Rector le pareciere. Y el señor Rector, y dos de los mas antiguos, han de dar correctio al tal Collegial que estuviere en mi mesilla quando el señor Rector le quitiere de mesilla, y no ha de auer replica ni respuesta del que estuviere en mesilla.

Deo gratias.

